SCRISOARE DESCHISĂ D-LUI CEAUŞESCU

Emil DUMITRACHE

Cel care îţi scrie este pentru D-ta un ilustru necunoscut, unul dintre sutele de mii de Români pe care mardeiaşii Partidului (am numit Securitatea) i-a aruncat în închisori sau în pribegie printre străini, pentru vina de a fi dorit binele Tării altfel decât îţi închipui D-ta, pentru că patriotismul lor n'a coincis cu internaţionalismul socialist al D-tale.

In această calitate de simplu Român, de fapt cea mai înaltă dintre toate, îţi cer să pleci dela putere.

Acum !

După 17 ani sub conducerea D-tale autocratică şi nesăbuită, Tara a ajuns în braţele dezastrului, nu numai pentru generaţia actuală, dar şi pentru generaţiile care vor veni. Cu cele 14 miliarde dolari datoraţi occidentului, plus alte multe (nestiute de nimeni încă) miliarde datorate lagărului socialist şi lumii a treia, se poate spune pe şleau că ai vândut Tara Românească. Ai dat Tara pe mâna străinilor pe zeci de ani ! Ai transformat Tara într'o nouă colonie ! D-ta ai vândut-o si nu cei pe care acuzându-i de "trădare" îi trimiţi cu nemiluita în închisori, spitale de nebuni sau în pribegie !

Ai distrus agricultura Tării, umilind prin înfometare, vrednicul, muncitorul şi prea-răbdătorul Popor Român ! Ai condamnat ţăranul Român la robie pe propriul lui pământ pentru care de-a lungul veacurilor s'a jertfit să-l apere. Ai golit satele de cei mai vrednici ţărani pe care i-ai mânat prin forţa foamei în industrie, iar în spatele celor rămasi ai cocoţat ca brigadieri, preşedinţi, directori şi inspectori toate haimanalele satelor, haimanale pe care până şi industria le-a refuzat. Românii, care i-au hrănit pe Romani, Greci, Barbari, Turci, Nemţi, Austrieci, Ruşi (sovietici sau nu) rămânându-le totdeauna câte ceva şi pentru ei, astăzi rabdă ruşinea umilitoare a foamei.

Ai condamnat la moarte pe încetul, talpa, floarea, fala, steaua şi stema Tării, singurul "Domn de sânge" al Neamului: ţăranul Român.

Ai creat o industrie care nu este bazată pe resursele şi nevoile naţionale, în care mai devreme sai mai târziu, muncitorii nu vor mai avea altceva de făcut decât să şteargă praful de pe maşinile oprite!

Ai distrus cultura şi spiritualitatea Poporului Român, forţându-l să trăiască după norme sociale-politice şi economice străine şi ostile firii sale !

Ai condamnat Poporul Român să trăiască în foame, frig, întuneric, nevoi, umilinţă, teroare, disperare, în ceaţă şi negură, în secolul XX, în Europa !

Hoarda niciodată sătulă a haimanalelor profitoare care te înconjoară, îţi spune că eşti "genial", dar Poporul Român şi străinătatea deopotrivă ştiu că de fapt eşti un tiran incompetent care necinsteşte mândrul neam al românilor !

Dezgustătorii linguşitori îţi spun că eşti "erou" făcându-se că uită (sau chiar nici nu ştiu) că comunismul nu naşte eroi decât să'i îngroape. Marx a fost prelucrat de Lenin, Lenin lichidat de Stalin, Stalin îngropat de Hruşciov, Hruşciov măturat de Brejnev, zeul Mao a fost readus pe pământ de Ciung-Ciungii săi, Pătrăşcanu a fost omorît de Dej, iar lui Dej i-ai purtat D-ta de grijă . . . Asta şi nu alta este istoria "eroilor" comunismului.

Pleacă dela putere pentru a evita să curgă şi mai mult sânge nevinovat şi suferinţe de tot felul din partea celor care nu-şi mai pot ţine conştiinţa la închisoare.

Pleacă dela putere şi lasă Poporul să'şi aleagă cu adevărat conducătorii !

Pleacă, înainte de a te alunga Moscova, pe caz de boală.

Pleacă, este singurul lucru ce-ţi va face poate cinste cândva. "Să cedezi atâta timp cât "a ceda" mai e un merit" a zis celebrul reprezentant al burgheziei franceze din secolul trecut, Talleyrand.

Pleacă sau vei domni doar peste o paragină din care vor fi plecat toţi cei în stare să umble, peste morminte, închisori, saltimbanci şi mardeiaşi !

Pleacă şi i-ai după tine şi pe cei vinovaţi de trădare prin laşitate, cei care ştiu şi tac !

Pleacă, acum !

Lumea îşi va aminti de plecarea ta cu plăcere.

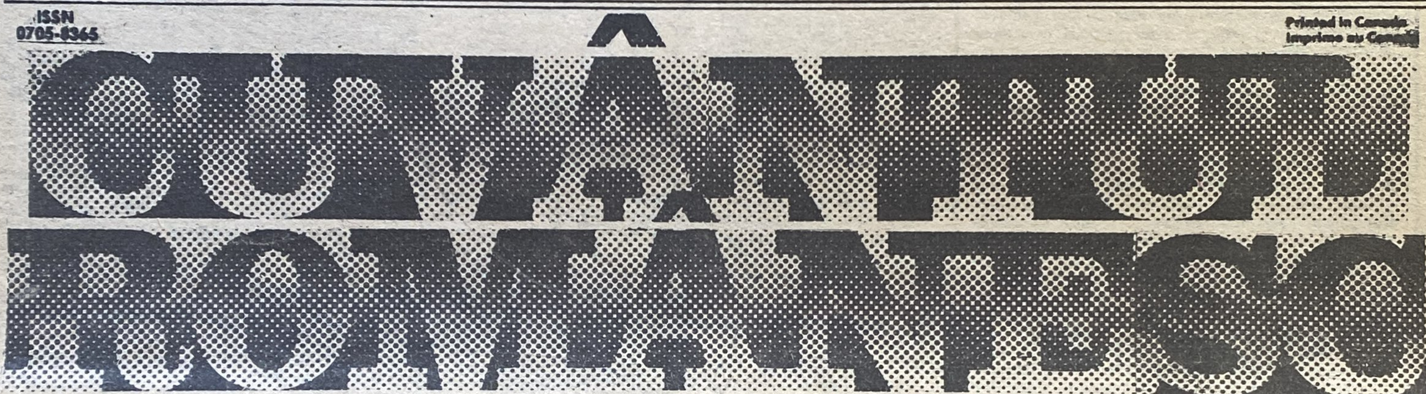
Istoria te va consemna nu ca "ţepeş" nici ca "ziditor" ci ca "vânzător":

Nicu miliardaru
Un an de Domnie
Un miliard datorie !

Pleacă ! •

ISSN 0705-8365

Printed in Canada
Imprimé au Canada

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 7 Nr. 73-MAI-1982 PUBLICAŢIE LUNARĂ DIRECTOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA DE SUD, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ITALIA, MONACO, OLANDA, ROMANIA, YUGOSLAVIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, NOUA ZELANDA

PISTOLUL ŞI BIBLIA

Eugen BÂRSAN

Am stat de vorbă cu câţiva compatrioţi care pentru motive familiare au vizitat nu demult Tara. Si fără a avea nici o idee ce anume pot afla, am insistat să mi-se povestească care au fost primele vorbe cu care au fost întâmpinaţi de personalul dela vamă. Si iată ce-am aflat: primele vorbe au fost următoarele două întrebări: (1) "aveţi pistoale ?!"; (2) "aveţi Biblii? !".

In aceste două întrebări nu putem vedea decât un singur lucru: frica, preocuparea şi vigilenţa comunistă faţă de pistol - instrumentul din mâna omenească simbol al morţii şi faţă de Biblie- cuvânt şi simbol al puterii spirituale divine. Deci, cu toată straşnica organizare a "securităţii" lor, comuniştii îşi dau perfect de bine seama, că au de-a face cu două forţe pe care nu le-au putut si nu le pot răpune. Si atunci încearcă să se apere exercitând vigilent şi în continuu opresiunea faţă de ceea ce constitue pericolul pe care-l văd în cuvântul lui Dumnezeu din Biblie şi în forţa spirituală a oamenilor călcaţi în picioare şi reduşi la valoare de vite înjugate la carul Partidului şi Statului Comunist, dar care oricând ar putea să-i atingă cu un pistol la mir. De aceea ei fac din pistol şi Biblie o grijă de căpătâi. In timp ce nu recunosc pe Dumnezeu, demonstrează în chip foarte evident teama faţă de cuvântul Lui.

Pistol şi Biblie. Două cuvinte diametral opuse, dar care totuşi pentru comunişti sunt cam acelaşi lucru. Două cuvinte care alcătuesc o imagine extrem de bizară când ele sunt puse pe acelaşi plan. Pentru orice om cu scaun la cap aşa ceva e blasfemie. Nu însă şi pentru lumea comunistă care vorbeşte prin tovarăşii-vameşi Români. Lume care de când a apărut n'a avut niciodată scaun la cap, iar tot ce întreprinde şi comite e ceva foarte bizar pe toată linia. In acest complex al bizarului, comuniştii ţin să elimine Biblia dintre oameni pentru a-şi putea

Continuare în pag. 3

SFÂRŞITUL FAZEI "DIZIDENŢĂ"

Aurel POP

Cum se pot evoca "legile" unui regim, lipsit el însuşi de orice "legitimitate", întrucât este produsul unei practici a "faptului împlinit", prin forţa pură şi simplă?

Aceasta este întrebarea inevitabilă pe care ne-o trezeşte ideea de "dizidenţă", afirmată la un moment dat şi în România. Dar să fim atenţi. In ciuda lipsei de logică şi eficienţă imediată, noi nu trebue să nesocotim această mişcare. In primul rând pentrucă datorită şi ei constatăm încă odată că lumea pe dos a revoluţiei nu este aptă de niciun fel de corectură.

Dizidenţa a vrut să împingă bolşevismul, cu toată blândeţea, spre ceva cum ar fi un fel de "comunism democratic", sau "demo-comunism". Aceasta a fost dizidenţa, o fază în lupta de liberare a popoarelor de sub asuprirea bolşevică. Această fază s'a încheiat prin lovitura dela 13 Decembrie în Polonia, dar ea nu a fost zadarnică. Ea ne ajută să vedem şi mai clar în istoria contemporană şi să ne dăm seama că acuma se trece la faza premergătoare "post-comunismului" care va veni după dizolvarea autorităţii centrale a bolşevismului. Când va fi aceasta nu ştim, cum va fi provocată nu ştim, şi nici cum se va desfăşura. Dar ştim că va veni, pentrucă bolşevismul însuşi nu este expresia sentimentului perenităţii istorice, şi astfel nu traeşte decât din crize, până va veni o criză care în loc să-l mai alimenteze îl va dizolva.

La noi mişcarea dizidenţei s'a afirmat după "Helsinki 1975", şi a culminat îndată după cutremurul din 1977. Ca personalităţi ale acestei mişcări ne sunt cunoscuţi romancierul Paul Goma, de mai mulţi ani, şi istoricul Vlad Georgescu, doi exponenţi intelectuali de seamă ai generaţiei care începea să se afirme cam cu zece ani înainte de "Cutremurul oamenilor", cum îşi intitulează Paul Goma cartea în care povesteşte acţiunea lui în dizidenţa din România.

In volumul "Politică şi istorie" (Munchen 1981, Jon Dumitru - Verlag), Domnul Vlad Georgescu ne dă în câteva pagini expunerea de principii ale mişcării dizidente. Din scurta expunere, în şapte puncte, înţelegem că dizidenţa recunoştea constituţia din R.S.R., şi nu se cereau decât nişte mici schimbări, e drept "pe ici pe colo, prin punctele esenţiale". Nu este cerută însă schimbarea "Preşedintelui", ci se cere doar ca acesta să-şi schimbe "stilul de conducere". Ca şi cum ar putea fi vorba în acest caz de vreun "stil" sau de vreo "conducere", pretenţie pe care o au suporterii şefului, dar inoperantă pentrucă "târnoseala mangalului" pe care o practică acest giolar fără nicio meserie, nu poate primi pomposul nume de "conducere". Tot, dar absolut tot ceea ce se numeşte azi "Preşedintele", se compune dintr'un anti-stil nu dintr'un stil, prin care s'a ajuns la un haos total cu excepţia poliţiei, singurul sector al "societăţii socialiste multilateral desvoltate" care funcţionează potrivit destinării lui.

In realitate opiniile dizidenţei din România au fost la fel de radicale ca şi cele din Polonia, şi chiar le-au premers în timp de aproape, pentrucă mai încolo în trecutul recent Polonezii aduseseră multe jertfe în lupta de emancipare muncitorească sub bolşevici. Dar rezultatele dramatice au fost în România mai restrânse. Putem chiar stabili un fel de scară. Astfel Domnul Vlad Georgescu a fost arestat dar nu torturat, sau condamnat, sau închis multă vreme. Paul Goma s'a bucurat de mai multă atenţie, şi a fost snopit în bătăi, pe urmă arestat, iar snopit, i s'au smuls şi peri din barbă, asta doar aşa ca figură de stil securistă, şi până la urmă a fost expediat illico peste graniţă. S'a ajuns la gradul trei cu Părintele Calciu, care a fost torturat şi condamnat la o maximă detenţiune în care este ţinut într'un regim de distrugere fizică. Au mai fost unii trimişi prin azi-

Continuare în pag. 3

editorial

ŞASE ANI DE APARIŢIE

In luna Mai ziarul nostru împlinește șase ani de apariție regulată. Numărul șase nu are niciun fel de semnificație, dar orice adaus de ani, la existența acestei gazete, înseamnă pentru noi o nouă treaptă pe drumul ce urcă spre visurile exilului românesc. Si ne bucurăm de această mică aniversare, căci nutrim speranța că și visurile acestui exil se vor împlini, după rânduiala lui Dumnezeu, nu departe în istorie, și deci truda noastră n'a fost zadarnică.

Ne bucură și coincidența cu aniversarea lui 10 Mai, în aceeași lună; în felul acesta, ne simțim mai trainic legați de sufletul românesc, și ne împărtășim din bogăția spirituală a realizărilor majore, care călăuzesc eforturile noastre, de a menține trează constiința apartenenței naționale.

Primăvara de afară a inundat sufletele noastre cu lumină, soare și vitalitate reînnoită. Am trecut peste toate dificultățile începutului și am ajuns să ne conturăm cu mai multă claritate poziția noastră. N'am scăpat de păcatul unor greșeli, dar n'au fost intenționate și nici nu au vizat pe alții care luptă ca și noi pentru același ideal românesc, al unei eliberări și independențe naționale.

Avem mai multă experiență și un suport lărgit, moral și material. Dar, avem și mai multă răspundere pentru tot ceea ce facem și scriem, aici, în paginile acestea.

In cursul acestor șase ani am reușit să strângem în cercul nostru gazetăresc o bună parte din cei ce nu aveau alte locuri de exprimare scrisă, deși aveau alte puncte decât ale noastre. Am făcut aceasta în spiritul de omenie românească, ca să îngăduim existența unei pluralități politice, care nu numai că nu ne deranjează sau tulbură în vreo formă oarecare, dar ne dă o satisfacție firească. Dorim ca românii din exil să se bucure și să se cuminece din libertatea pe care o avem, ca un mediu de competiție cavalerească, care să fie un model și pentru viitor.

Un gând și gest de mulțumire trebue să se îndrepte către toți cei din jurul redacției care au muncit cu hărnicie și migală de albine, pentru a face o gazetă decentă.

Munca lor e cu atât mai valoroasă cu cât este rodul unor sacrificii, care se fac fără remunerații financiare.

Le mulțumim tuturor ce au colaborat sau au sprijinit, fiecare după puterile sale, acest ziar românesc, pe care vom continua să-l publicăm, și pe care vom încerca să-l îmbunătățim, în viitor, ca să corespundă așteptărilor celor ce-l citesc, celor ce-l critică și celor din țara rămasă departe, sub tirania unei politici de destrămare a etnicității noastre a culturii și civilizației românești.

Noi avem conștiința de apărători a tot ceea ce este autentic românesc și nu facem târgueli cu nimeni, niciodată, nicăieri. Această conștiință este sursa tăriilor care ne poartă în lupta ziaristică pe care am inițiat-o acum șase ani. De aceea, dacă împlinirea unui număr de ani ne bucură, ne bucură deasemenea și reușita de a ne menține pe pozițiile noastre, stabilite la început, fără compromisuri, și totodată și ecoul pe care l-a avut, și continuă să-l aibă prezența noastră.

Nu este vorba de nicio îngâmfare sau supraevaluare, ci de obligația și răspunderea morală de a merge mai departe, pe drumul pe care am pornit.

George BĂLAŞU

CĂTRE CITITORI

SPRE CUNOŞTINŢĂ: Ţinem să facem cunoscut că- REDACŢIA ACESTUI ZIAR- Nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

CRIMĂ ŞI PEDEAPSĂ

Adrian B. COSMA

Marea noastră durere este că pentru crimele unei minorități uzurpatoare, trebue să fie pedepsit un întreg popor. Cum să nu avem cuvinte aspre și cum să fim indiferenți față de umilitoarele suferințe prin care trece azi poporul român, a cărui muncă este jefuită de peste treizeci de ani, a cărui demnitate e călcată în picioare tot de atâția ani, timp în care s'au petrecut cele mai mari crime colective din istoria Românilor?

Prin jefuirea muncii, jaf față de care socotelile din teoria "plus valutei" este nimica toată, prin deștărare în sensul strict al scoaterii oamenilor de pe pământul lor și printr'un regim general de silnicie care transformă oamenii în niște "zombi" din mitologia haitiană, Românii au fost aduși până la urmă la foamete.

Nici un firoscos dialectic, nici un crac de Everac întins "praștie a minciunii" nu poate explica de ce România, fostă una dintre cele mai importante țări agricole din Europa, nu poate să să-și hrănească locuitorii, fără să fie o țară suprapopulată ca Belgia sau Olanda, țări înțestate de oameni, pline de industrie și în același timp exportatoare de produse agricole.

După 35 de ani de tiranie a unei bande fără nicio urmă de scrupul, Românii trebue să-și reia vechiul refren: "Aur munții noștri poartă / Noi cerșim din poartă'n poartă". Dar în aceste versuri era vorba de Transilvania, unde Românii nu mureau deloc de foame, dar nu erau liberi.

Iar dacă minele de aur aveau în aceste versuri un rol mai mult simbolic, pentrucă erau secate încă din vechi și abia se mai storcea din ele aur cu picătura, România a fost țara holdelor fără maluri, a aurului viu, din care s'au hrănit Românii, până li s'a suit în cap banda șacalilor. In această cumplită mizerie de azi, creditul în formă de cereale cerșite dela Americani, în valoare de 65 de milioane dolari, și care ar fi venit ca o mană căzută din cer, nu a mai fost acordat de țara atâta de hulită în presa șacalilor, arătată ca un infern al tuturor răurilor din lume de condeerii bandei de șacali.

Dar de ce odată, acum trei mii de ani, a căzut mană din cer, ceea ce nu s'a mai repetat? Pentrucă rătăcitorii în pustiu de atunci aveau cea mai mare misiune pe care-au avut-o vreodată oamenii, și anume să dea la lumină în această omenire, un Mesia, un Mântuitor, Fiul lui Dumnezeu. Ca să nu piară seminția din care trebuia să se nască Mesia, a primit "mană din cer", și așa a trecut de pustie.

Seminția care în vremile acelea a străbătut deșertul, avea o nădejde, și aceasta era Mesia. Iar pentrucă l-a dat pe Mesia, nu a pierit această seminție nici azi. Dar care este speranța din România? Stim: societatea comunistă a viitorului. Dar câte popoare vor trebui să piară pentru a nu se împlini niciodată ceea ce nu se poate împlini?

In România nu cade în primul rând nicio mană din cer, pentrucă România nu este dela Dumnezeu o pustie, în care să se fi rătăcit Românii, ci este dela Dumnezeu o grădină, făcută însă de oameni o pustie. Cum să cadă vreo mană atâta vreme cât apasă piaza rea întrupată în banda șacalilor? Din cauza acesteia și numai din cauza ei, poporul român trebue să sufere și ultima umilință, adică să fie înfometat într'o țară dela Dumnezeu așa de bogată, dar din ura șacalilor secătuită, sărăcită și rămasă fără nicio nădejde. "Independența" șacalilor nu mai prinde, și nimeni nici măcar nu se mai face a o lua în serios, ca până mai acum. Așa că înainte de "independența" din vârful limbii, și care este o minciună, șacalii să facă bine și să treacă la altceva. Si anume să dea libertate oamenilor de a lucra productiv, în folosul lor nu al "viitoarei societăți comuniste" care nu e altceva decât făgăduința morții totale pe această planetă. Oamenii să fie din nou la ei acasă în țara lor, să nu mai fie străini colhoziști pe propriul lor pământ, din care de mai mult de două mii de ani, toți înaintașii Românilor de azi și-au scos pâinea și vinul lor, și au mai dat și la alții.

CĂTRE REDACTIE

* TORONTO, CANADA - Se cuvine să încep cu fericitul "LUME LIBERA, BINE TE-AM GASIT"!!! Suntem o familie de români plecați din țară în mai, anul trecut și nu vă pot descrie încântarea, satisfacția sufletească și plăcerea cu care am citit în Italia, la câteva zile dela sosire, ziarul tipărit de Dvs. Putem spune că de-abia în momentul acela am realizat că lupta cu autoritățile române pentru a putea pleca din țară s'a sfârșit prin "victoria" noastră, că suntem "liberi", că într'un fel, "ne-am născut a doua oară"...

Profităm de faptul că suntem noi veniți, dar nu pentru a cere un abonament gratuit (alăturăm un cec de $ 15) ci pentru a vă ruga să înserați un mic anunț în pagina de "mica publicitate" și anume:

"Familia Dan și Leontina Georgescu mulțumește călduros pe această cale D-lor Nicu Bujin și Carlo Rainner din Roma și familiilor Dan Barbu și Sorin Maftei din Toronto pentru ajutorul moral și sfaturile prețioase date, care ne-au ajutat ca într'un timp extrem de scurt, aici, în Canada, să ne simțim ca acasă și să fim mai mult decât pe propriile noastre picioare".

Cu stimă și considerație,

Dan GEORGESCU

* MONT ATHOS, GRECIA - Harul și binecuvântarea Domnului nostru Iisus Hristos, cel născut din Fecioara Maria să fie cu voi toți. Vă trimitem cele mai calde urări de sănătate solicitând dela Milostivul Dumnezeu să vă ajute să progresați în CUVANTUL ROMANESC, ziar pe care l-am primit și dorim să-l citim ca să putem afla ce se petrece cu Tara noastră și cu Exilul în străinătate.

Aici care suntem cu cinul călugăresc, zi și noapte rugăm pe bunul Dumnezeu să vă dea Har și ocrotire ca să fiți și pe mai departe ceea ce ați fost și până acum, buni Români și buni Ortodocși.

Dumnezeu e cu noi, iar destinul Neamului ne cuprinde și ne cere să fim la înălțimea examenului, pe care-l trec Românii în țară de 34 de ani de zile încoace. Singurul lucru care ar trebui să ne preocupe este gândul la sfârșitul vieții. Oare nu va fi chiar în acest an și cum va fi? In pace cu Dumnezeu sau în vrajbă cu el?

Dar cu ceea ce așteaptă Neamul nostru dela noi cum stăm? Aici, să ne fie îngăduit a spune fără ocolis că dacă continuăm împrăștierea de energie și mai cu seamă fragmentarea Exilului românesc, cum și pornirea unora împotriva altora cu ură și cu rău, pentru răul în sine fapt diabolesc, apoi sigur că sfârșitul vieții în asemenea stare nu poate fi decât un sfârșit în rușine și uitare.

Ieromonah
Pavel TANASE

* HAID, AUSTRIA - Criza economică prin care trece la ora actuală România nu mai este o noutate, dar continuă în mod pregnant să scoată în evidență incapacitatea dinastiei Ceaușescu de a conduce un popor, consecință a corupției care predomină printre cei cu care s'a înconjurat și pe care i-a încurajat.

Inchisorile sunt arhipline de oameni nevinovați, care într'un fel sau altul și-au arătat pe față nemulțumirile, unii dispar pentru totdeauna discret în miez de noapte, privind în fața călăilor cu un curaj demn de admirat, lăsând în urma lor un ecou tot mai mult accentuat în inimile celor pentru care se sacrifică.

"Ridicarea nivelului de trai, bunăstarea întregului popor" nu sunt decât vorbe goale aruncate cu dezinvoltură, cu plăcere chiar în ochii tuturor celor pe care în continuu îi împinge în prăpastie dinastia Ceaușistă, sau guvernul marionetă cu ordine dela Moscova.

Orice om cu scaun la cap nu va lua în seamă promisiunile făcute cu îngâmfare de 16 ani, cu privire la industrializarea României considerată până nu de mult o țară agrară, promisiuni care ruinează țara și așa vândută din cauza colosalei datorii în Occident.

Vizitele de lucru, legile și decretele nu pot da mâncare și nici nu pot ține de cald, atâta timp cât nu se va trece la ceva concret, care cu adevărat să fie mai presus de cultul personalității, minciunii și corupției, mai presus de prigoana celor care caută să salveze țara dela o catastrofă iminentă.

Cu regret în suflet se poate spune că turneele pe care le-a făcut dinastia în lumea liberă nu au contribuit cu nimic la bunăstarea României, căci toate au fost făcute în scopul de a culege lauri nemunciți, acoperindu-se cu titluri de tot felul, dar mai ales alergând după un Nobel pentru pace, la toate acestea vina purtându-o chiar lumea liberă, care a fost credulă la toate minciunile trâmbițate de Ceaușescu, umplându-l de diplome și medalii.

Rezultatul se vede acum, când făcând o întoarcere de 180 de grade, politica dusă de dinastia Ceaușistă se îndreaptă cu fața spre răsărit, pentru a primi binecvântarea Moscovei, ca pe un răsărit de soare în miez de vară.

Evident că o astfel de întoarcere nu poate fi de bun augur pentru România, deoarece balșoii nu dau nimic fără un scop bine determinat, astfel că pentru poporul român se întrevăd încă de pe acum norii negri și grei ce stau deasupră-i.

Filaret-Florian TAVAGIU

* LONG ISLAND, STATELE UNITE - Aș dori să anunțați corectarea informației inducătoare în eroare din numărul pe Februarie 1982, pag.26, coloana "Pe scurt", cum că "Dnii Cană și Brașoveanu sunt singurii fondatori ai Sindicatelor libere ce n'au fost încă arestați oficial". Ei au fost arestați oficial pe 8 Martie 1979 și au fost condamnați, Cană la șapte ani și jumătate iar Brașoveanu la cinci ani și jumătate, reduși apoi la cinci ani și jumătate Cană și trei ani și jumătate Brașoveanu.

Cu Brașoveanu am stat două zile în aceeași celulă la Galați... E un om formidabil, cu o voință calmă dar de fier și de o bunătate, generozitate și blajinătate îngerească.

Nick DASCALU

FIECARE CU "TITULESCUL" SĂU

Ion COMAN

De ce nu ? Atâta noi democrații care ne tragem dela restaurarea democrației din Februarie 1938 prin dictatura lui Carol II, cât și cei care ne-au luat locul după 23 August 1944, când ne-au dat samavolnic afară, avem și unii și alții câte un "Titulescu" al nostru, cu uniforma respectivă. Noi cei dela restaurarea democrației la "treișopt", avem un Titulescu în redingotă, cu joben și pantaloni vărgați, pe când ceilalți democrați, centraliști, au alt Titulescu, pe care ultimele radiografii postume ni-l arată cu șapcă proletară "model Ilici" și cu salopetă dintr'o bucată, albastră cum visau cei ce trăgeau zi și noapte Sărindare să vină prietenii lor din U.R.S.S.

Aceste gânduri ni le provoacă o revistă literară, chiar "România literară", din Martie trecut, printr'un articol de laudă a lui Titulescu, și în care este copios citat Litvinov, fost "locțiitor al comisarului poporului pentru afaceri externe al U.R.S.S." în Martie 1941, când a murit diplomatul României Mari. Redăm ce găsim în acel articol dintr'o cuvântare a lui Litvinov: "Titulescu a fost unul dintre puținii diplomați care a luptat cel mai mult pentru intrarea U.R.S.S. în Liga Națiunilor; Titulescu a fost primul dintre toți miniștrii de afaceri externe, care a sprijinit acceptarea de către Liga Națiunilor a definiției agresorului dată de mine în Iulie 1933. Când am propus în Liga Națiunilor definiția, Titulescu s'a ridicat imediat și a spus: "România acceptă definiția agresorului așa cum o propune d-l Litvinov"; nu pot uita meritul personal al lui Titulescu în reluarea relațiilor diplomatice dintre Uniunea Sovietică și România în Iulie 1934; Titulescu a sprijinit la Montreux, în 1936, poziția mea cu privire la încheierea noii convenții a Strâmtorilor. In Iulie 1936 am parafat împreună cu Titulescu textul unui pact de asistență mutuală între URSS și România care n'a mai fost încheiat oficial datorită demiterii lui Titulescu din guvernul României, la 29 August 1936; cunosc poziția justă a lui Titulescu în problema neintervenției în războiul civil din Spania. Iată tot atâtea motive care mă determină să am o părere bună despre marele diplomat român Niculae Titulescu". Mai clar nu se poate: Titulescu a fost cel mai mare amic european al ideii de PAX SOVIETICA. Iar despre "parafarea" acelui pact de "asistență mutuală" între România și Soviete nu s'a prea vorbit. Mister. Dar în orice caz debarcarea lui din 1936 a fost doar rezultatul unei intrigi de palat și nicidecum al vreunei treziri a politicaștrilor români de atunci. Din articolul care ne servește aceste indiscreții aflăm în detaliu motivele iubirii pe care i-o poartă bolșevicii. Si anume, Titulescu, spune autorul articolului, "ministru de externe fiind, înlesnise Republicei Spaniole", deci lagărului comunist, "cumpărarea din Franța a unei cantități de armament destinat României". Prin urmare: Titulescu îi înarma pe comuniștii din Spania, în dauna apărării naționale a României. Tot din articol aflăm că Titulescu făcuse doctrina "ajutorului cerut de victima unei agresiuni", cu asentimentul Sovietelor, deci un fel de anticipare a "doctrinei Brejnev" de azi. Concluziile autorului sunt cât se poate de semnificative: "Ecoul acestor considerații, și în special al poziției privind ajutorul acordat victimei agresiunii -rod al unei concepții profund umaniste - avem să le regăsim cu alte împrejurări". Desigur că "ecourile umaniste" ale "poziției", le-am găsit în intervențiile "umaniste" ale lui Hrusciov și Brejnev la Budapesta și la Praga, le-am găsit cu milioanele de asasinați din Cambogia, victime ale "liberatorilor" umaniști, și mai recent le-am găsit la Kabul.

E bine totuși că, încetul cu încetul, se dă pe față marea conspirație revoluționară întreținută la "Geneva de altă dată" prin înfrățirea democraților din familia Titulescu și a comunistului Litvinov și alți agenți de mare influență în Occident. Cam acestea erau "trebușoarele" marelui nostru Oltean, numit de popor "Guriță de Aur".

PISTOLUL ȘI BIBLIA

Urmare din pag. 1

impune mai ușor punctul propriu de vedere, că în lume nu poate exista decât o singură ordine a lucrurilor și anume cea făcută de ei. Deci, afară cu Biblia și cu Dumnezeu ! ! ! In ceea ce privește pistolul comuniștii cred în el ca într'un lucru fără de care ei nu pot exista. De aceea vor cu tot dinadinsul, ca pistolul să fie un monopol al lor. Pe scurt: a pune pistolul și Biblia pe același plan, e ca și cum ai pune împreună Cerul și pământul.

Dacă îi putem înțelege pe comuniștii-români în privința vigilenței aplicate la oficiile de vamă de a nu lăsa să intre cumva în Tară pistoale și Biblii pentru a-și apăra pielea și dumnezeirea lor marxistă, există o lume pe care n'o putem înțelege. E lumea potentaților Bisericii care se îmbulzește fără nici un scrupul sau teamă de Dumnezeu să intre în grațiile Partidului Comunist și care susține, că în România de azi răspândirea Bibliei -recte a învățăturii creștine - e un lucru liber. Cum să fie liber Prea Fericite Patriarh, Inalt Prea Sfințiților Mitropoliți și Prea Sfințiților Episcopi, când regimul pe care-l serviți, mai mult decât pe Dumnezeu, interzice intrarea Bibliei în Tară. Așa ceva nu poate avea decât un singur înțeles: Cartea sfântă e văzută și taxată ca material criminal. Iar Prea Sfințiile Voastre vă faceți că nu vedeți și nu știți și vă complaceți în a satisface Partidul mințind lumea cu propaganda, că învățătura creștină e liberă. Da, fără îndoială e liberă . . . Dar numai să dispară încetul cu încetul din rădăcinile ei din alt timp . . . odată cu oamenii care au putut avea o Biblie . . . în timp ce Prea Sfințiile voastre savurați succesul șansei unei recepții de coctail cu groparii Bibliei și ai Bisericii.

Să nu ne lăsăm seduși de falsa propagandă. Să privim la realități. Nu poate fi vorba de reală libertate religioasă într'o țară în care intrarea Bibliei (pe poarta dela vamă) e ceva strict interzis.

Falsa propagandă încearcă să ne eclipseze vederea și dreapta judecată printr'o foarte vădită ilustrare a faptului, că Prelații din România sunt foarte amestecați și vii în tot felul de recepții, participări la viața socială a Țării pentru a contribui la întărirea Partidului și progresul Comunismului, Conferințe internaționale de co-existență și pace (inspirate și manevrate de Rusia Sovietică), trimiteri de preoți în coloniile românești din străinătate cu scopul de a fi elemente de ajutor ale regimului și acordări de doctorate onorifice într'o parte și alta. Toate acestea sunt activități nu cu substanță primordial religioasă, ci politică. Si privind la ele, nu putem decât să ajungem la concluzia că oamenii de sus ai Bisericii au dezertat (în favoarea politicei) dela datoria lor primară: misiune, educație și trăire religioasă. Un lucru care în chip nefericit se întâmplă. Iar dacă vorbim de ce se întâmplă, să nu ni-se spună că defăimăm Biserica. Nu defăimăm Biserica, ci atacăm doar comportarea sau politica acelor prelați, ai ei, care o duc de râpă.

Vama Românească, Pistol și Biblie, Regim comunist și Biserică . . . Un alt capitol din istoria sinistră de care Tara are parte.

Eugen BÂRSAN

Din volumul:

"CEAUȘESCU AL RUSIEI"

In cartea "The White House Years" (Comentată în această coloană, N.R.) d. Henry Kissinger ne-a dezvăluit cum Ceaușescu s'a oferit să fie factorul poștal dintre China și Statele Unite; dar atât China cât și Statele Unite au refuzat oferta bănuind că "probabil" mesagiile vor fi telegrafiate Moscovei.

Sau, în limbajul diplomatic, Ceaușescu este spionul Rusiei.

Acum a apărut al doilea volum al fostului subsecretar de stat: "Years of Upheaval" unde, cu noi amănunte, se prinde 'n copci personalitatea vițelului maturizat Niculae-Maverick-ul.

Suntem în anul 1969, în timpul hărțuelilor dela granița Ruso-Chineză.

Premierul Aleksei Kosygin a aterizat neinvitat pe aeroportul din Peking (se întorcea dintr'o vizită oficială făcută în Orientul Indepărtat, N.R.) și a cerut să aibe o întervedere cu Mao Tse-Tung.

Ce s'a discutat la aeroport între Mao-Kosygin precum și alte două conversații ce au avut loc ulterior între Mao cu reprezentantul oficial al României și între Mao cu Ceaușescu, sunt redate în acest volum, așa cum Mao le-a descris lui Kissinger. Martori la aceste conversații au fost Chau En-lai și doi americani: David Bruce și Winston Lord.

Dar să ne reîntoarcem la volumul lui Kissinger:

"I-am spus (Mao către Kosygin, N.R.) că am hotărît dela început că lupta va dura 10.000 de ani (Este vorba de luptele dela frontierele dintre China și Rusia, N.R.); dar ca o favoare pentru că a venit să mă vadă în persoană voi reduce (lupta) cu 1000 de ani. Altă dată un reprezentant oficial al României a venit să-mi vorbească iarăși în numele Uniunii Sovietice. De data asta, din nou, au mai făcut o concesie de 1000 de ani. Vezi (continuă Mao cu o subtilă ironie, N.R.) limita timpului devine din ce în ce mai scurtă; dar când Preș. Niculae Ceaușescu al României a venit acum doi ani și din nou a ridicat problema, (împăcării dintre China și Rusia) am zis:

"De data aceasta nu mai pot să fac nici o concesie".

Autorul comentează dialogul avut cu Mao: "Commited now to a strugle of 8000 years, the Chairman saw no point in tactical maneuvers."

Traducând subtilitățile specifice diplomației chineze, și pe care diplomații apusului, inclusiv Kissinger, declară că ei le pricep de multe ori mai târziu decât ar fi trebuit să le priceapă, vedem că Mao a făcut o deosebire între "reprezentantul" României (N'a spus RSR, N.R.) și Niculae Ceaușescu.

"Reprezentantului României", deci poporului român, i s'a oferit o concesie simbolică de 1000 de ani, în timp ce Președintelui Ceaușescu, care-și îndrumează "diplomația" pe undele scurte ale KGB-ului, nu i s'a oferit nici o concesie iluzorie de măcar 100 de ani.

Sperăm că aceste informații date la lumină de cei ce au făcut și scriu istoria, vor convinge pe agenții lui Niculiță ca să se lase păgubași și să nu ne mai afume cu basme că Ceaușescu al României este patriot și independent.

Vițelul rătăcit (maverick-ul) nu-i decât un vițel "fezandat" legat cu frânghia de parul Kremlinului.

Stroe MOLDOVANU

SFÂRȘITUL FAZEI "DIZIDENȚĂ"

Urmare din pag 1

luri psichiatrice, și nenumărate arestări temporare, cu ghionții buluc strecurați la înghesuială, pe baza principiului că "unde merge mia, treacă și suta", ceea ce "revoluționar" face de fapt invers. In Polonia drama a fost și este mereu de alte proporții. Au fost duzini de morți, asasinați de milițieni, s'au făcut bestialități de neînchipuit și peste 4000 de oameni sunt încă închiși în lagăre în cele mai umilitoare condiții.

Nu mai puțin însă România a marcat și ea în istoria desagregării bolșevismului real și faza dizidenței, al cărui rol, deloc neglijabil, a fost să demonstreze încă odată că nu este posibilă nicio evoluție democratică a bolșevismului, și ideea unui "comunism-democratic", ca orice "demo-altceva", este irealizabilă. Ceea ce nu înțelegem însă la istoricul citat este referința la vechea vorbă românească "schimbarea Domnilor, bucuria nebunilor", în legătură cu "Președintele". Mai întâi că acesta are sorții să fie primul și ultimul hibrid de acest fel în România, adică un fel de primar sau ofițer al stării civile cu eșarfă tricoloră și cu un fel de "ciomag mareșalesc" în mână. In al doilea rând nu se poate spune în acest caz "Domn", nici în sensul vechi princiar, nici în sensul civic de mai târziu, până la revoluția bolșevică. Dar în afară de toate acestea, e de crezut că ar fi o ușurare măcar pentru o clipă a bieților Români, dacă ar fi dat la o parte acest om care nu știe nimic despre nimic, cum spune Paul Goma, și nu a muncit un singur ceas în viața lui. Ar mai răsufla puțin Românii care de când se scoală până se culcă nu aud altceva decât "președintele - România", și nu văd în presă și la televiziune decât aceeași imagine de-o fixitate minerală, împrejmuită de același gard al unor momâi înțepenite pe veci în poziția de drepți. O schimbare în aceste condiții nu ar fi bucurie iresponsabilă, ci un repaos psichic neapărat necesar. Cel puțin așa spun toți cei din România.

Nu încape îndoială că după faza dizidenței va urma faza opoziției, tot nerecunoscută formal, dar din ce în ce mai sensibilă. Poate că versiunea românească va fi mai discretă ca în alte părți, dar în orice caz nici România nu este un teren sigur pentru ocupația bolșevică. Si peste toate acestea rămâne să vedem cu ce concepție vin urmașii lui Brejnev. Pokerul care se joacă în momentul de față nu are egal în tot trecutul lumii.

Aurel POP

SEMNELE ZODIACULUI

Constantin ERETESCU

Bucureştiul a început ofensiva diplomatică de primăvară. La capătul ei, preşedintele Reagan va propune, iar Congresul va aproba prelungirea cu încă un an a clauzei naţiunii celei mai favorizate pentru România.

Spectacolul oferit în acest an de diplomaţia românească a avut un număr special: secretarul de stat A. Haig a vizitat Bucureştiul la mijlocul lunii Februarie. Conţinutul discuţiilor dintre Haig şi Ceauşescu nu a fost dat publicităţii. Rezultatele vizitei sunt apreciate, însă, diferit de către oficialii americani şi români. Cercurile politice americane sunt de părere că demersul diplomatic al secretarului de stat pe lângă şeful partidului comunist român s'a soldat cu un semi-eşec. Se pare că Haig a cunoscut un alt om şi o altă lume decât cea la care se aşteapta. Peste asta, ziarele din ţară au făcut o demonstraţie pe viu de cum funcţionează cenzura la nivelul relaţiilor internaţionale. Ele au publicat în întregime alocuţiunea dela sosirea lui Haig în Bucureşti, în care acesta declara că a venit "pentru a omagia România pentru insistenţa ei în ideea de independenţă şi suveranitate", dar au omis cu desăvârşire opinia aceluiaşi om politic care, la sfârşitul celor câteva ore de discuţii, formula o părere ceva mai apropiată de adevăr şi anume că politica românească este "relativ" independentă. Aceeaşi presă a omis să menţioneze existenţa unei "probleme poloneze", deşi aceasta a format obiectul unei bune părţi a dialogului. Din perspectiva oficialităţilor româneşti, vizita lui Haig reprezintă un strălucit succes diplomatic. El este primul secretar de stat american care vizitează România, după vizita din 1974 a lui Henry Kissinger. El este primul membru al administraţiei Reagan care trece dincolo de cortina de fier. Pentru cei care nu au funcţii oficiale, fie ei americani sau români, vizita lui Haig exprimă sprijinul pe care Statele Unite îl acordă dictaturii comuniste din România şi omului ei numărul unu. Nicolae Ceauşescu i-a mai păcălit o dată pe americani.

Campania diplomatică din primăvara acestui an diferă, totuşi, de cele anterioare. Cu exact o lună mai înainte ca Haig să plece la Bucureşti, pastorul baptist Kurtins Nims, care se afla cu o delegaţie în România şi care şi-a manifestat dorinţa să cunoască motivele pentru care zece baptisti au fost arestaţi şi condamnaţi, a fost luat cu forţa la poliţie, anchetat, apoi dus la aeroport şi expulzat. Restul delegaţiei americane a aflat abia a doua zi ce anume i s'a întâmplat unuia dintre membrii grupului. Aceasta i-a determinat să plece imediat din ţară. Opinia la care a ajuns delegaţia a fost aceea că guvernul dela Bucureşti a avut o comportare "scandaloasă". In a doua jumătate a lunii Februarie, parlamentul din Kentucky a votat o rezoluţie prin care cere preşedintelui Reagan şi congresului american să revoce clauza naţiunii celei mai favorizate care i-a fost acordată României. Parlamentele celorlalte state americane sunt invitate să sprijine rezoluţia. Această acumulare de evenimente trebue să fi reamintit autorităţilor româneşti că necazurile nu vin niciodată singure. The New York Times din 18 Februarie a publicat un Apel urgent în sprijinul apărătorilor drepturilor omului, aflaţi în închisorile din România. Sunt reproduse fotografiile unor deţinuţi români, arestaţi, torturaţi cu şocuri electrice şi apoi condamnaţi pentru faptul de a fi difuzat biblii şi "material religios". Se formulează pentru prima dată cererea ca oamenii de afaceri şi consumatorii americani să boicoteze produsele româneşti. S'ar părea că ideea e în aer. Federaţia Românilor Liberi a înaintat sediului dela Bruxelles a Pieţii Comune un memoriu în care se face apel la ţările vest-europene să suspende importurile de alimente din România. Din raţiuni complexe, dintre care nevoia de devize străine nu este ultima, guvernul român exportă aproape întreaga producţie de alimente. Rezultatul este că populaţia este confruntată cu o foamete fără precedent în istoria ţării. Tot acum s'a descoperit, cu totul întâmplător, că un înalt funcţionar austriac, Edgar Bergher, fost şef al poliţiei austriece pentru străini, a făcut vreme de zece ani spionaj pentru România. "Baby" a produs un scandal urias. Sala de tribunal care l-a judecat a devenit un fel de scenă de teatru. Si, ca şi cum nici asta nu ar fi fost suficient, dizidenţi români aflaţi în străinătate sunt informaţi că un om despre care crezuseră că a fost ucis de poliţie ar fi, totuşi, în viaţă. Ziaristul Bernard Poulet dela Le Matin pleacă în România să descopere adevărul. Singura certitudine la care a ajuns gazetarul francez a fost aceea că poliţia românească nu face discriminări naţionaliste atunci când este vorba despre bătaie. Omul a părăsit România cu capul spart în 16 locuri. La câteva ore dela sosirea în Franţa, astfel bandajat, se afla în faţa camerelor de televiziune. A doua zi, Le Matin îi publica odiseea pe o pagină întreagă. Ambasadorul Franţei la Bucureşti protestează. O comisie economică guvernamentală care urma să se întrunească peste puţine zile este amânată sine die de către partea franceză. Alţi funcţionari superiori care îşi făceau bagajele pentru Franţa sunt sfătuiţi să rămână acasă. De asemenea, altfel decât se întâmpla până acum după vizita unui demnitar american în România, imediat după întoarcerea lui Haig, preşedintele Reagan refuză să-i acorde lui Ceauşescu un nou împrumut de 65 de milioane de dolari. Mai mult decât atât, dat fiindcă România se dovedeşte incapabilă să restituie cotele de împrumut extern, iar datoria ei externă a depăşit suma de 10 miliarde de dolari, administraţia americană nu mai acordă băncilor garanţia de stat pentru viitoare împrumuturi. Efect imediat: departamentul de stat cere Bucureştiului explicaţii pentru întîrzierea plăţii unei sume de mai puţin de 6 milioane de dolari. Refuzul unui nou împrumut coincide aproape cu difuzarea raportului asupra drepturilor omului. Situaţiei din România i se acordă nouă pagini pline. Guvernul american se dovedeşte bine informat, chiar dacă concluzia, aşa cum este formulată, şi anume că Bucureştiul nu cooperează pe deplin cu organizaţiile internaţionale care se ocupă de situaţia drepturilor omului, este un eufemism.

Intre timp, România continuă să ducă în interior politica pe care a dus-o din totdeauna. Preotul Calciu-Dumitreasa, care a stat deja 16 ani în închisoare este condamnat din nou la 10 ani. In câteva predici, preotul se ridicase împotriva ateismului oficial şi campaniei de demolări de biserici şi monumente religioase în plină desfăşurare în România. Liderii sindicatului liber român (SLOMR) înfiinţat în primăvara lui 1977 sunt arestaţi, schingiuiţi şi aruncaţi în închisoare. Unii dintre ei au dispărut pentru totdeauna. Unul dintre aceştia este muncitorul Vasile Paraschiv. Pe el a plecat să-l caute ziaristul francez. Deacamdată, singurul semn al relaţiei sale cu securitatea este o urnă cu cenuşă pe care familia dizidentului a primit-o prin poştă. Expeditorul este, fireşte, necunoscut. Cei doi lideri ai grevei minerilor din Valea Jiului din August 1977 au murit şi ei în condiţii suspecte. Unul dintre ei a fost împuşcat pe stradă. Nu s'a desfăşurat nici o anchetă, ceea ce nu a mirat pe nimeni, pentru că singurii care au dreptul să poarte arme în România sunt poliţiştii. Cel de al doilea a fost zdrobit de o maşină. Curios, autorităţile n'au putut descoperi nici automobilul care a produs accidentul, nici pe şofer. Din cei vreo 30.000 de mineri care s'au aflat în grevă - se cuvine să precizăm că în România nu există dreptul la grevă - aproximativ 4.000 au fost arestaţi şi condamnaţi, aproximativ 8.000 concediaţi şi cam tot atâţia trimişi în alte regiuni miniere de unde au fost aduşi muncitori cuminţi, dublaţi pentru orice eventualitate de poliţişti îmbrăcaţi în salopetă. Pentru a da populaţiei o preocupare constantă, alta decât politica, guvernul a decis să mărească cota de alimente destinate exportului. La mijlocul anilor '30, într'o situaţie similară, Stalin procedase identic. Si, pentru că nemulţumiri noi s'au adăugat peste cele vechi, a fost instituită un fel de stare de război. In Bucureşti lumina se stinge la ora 6 după amiaza de câteva ori pe săptămână. Televiziunea nu emite decât între orele 4 şi 8 seara. Alimentele de bază au fost raţionalizate. Porţia de carne a unui om pe o lună de zile a fost fixată la un kilogram şi jumătate, dintre care 250 gr. carne de vacă, 500 gr. carne de porc şi 750 gr carne de pasăre. Surse multiple afirmă că statul se dovedeşte incapabil să asigure chiar şi aceste cantităţi ridicole. Dela 1 Ianuarie preţul alimentelor de bază a cresut cu procente care variază între 30 şi 80 la sută. Nemulţumită, populaţia recurge tot mai frecvent la acte de violenţă. O bombă artizanală a spulberat vitrina unei librării care expunea "operele" lui Ceauşescu, o alta, gara din Arad. Câteva personalităţi politice locale s'au aflat la un pas de a fi linşate de populaţie şi nici Ceauşescu n'a fost scutit de necazuri. Pentru a înăbuşi greva din 1977, Ceauşescu s'a folosit de minerii din bazinul Oltenia, mineri care lucrează la suprafaţă şi care nu sunt confruntaţi cu greutăţile celor care muncesc în subteran. La câţiva ani distanţă, aflat din nou în dificultate, Ceauşescu recurge la vechii săi prieteni. In Octombrie 1981 se decide să le facă o vizită. Spre surpriza sa, helicopterul prezidenţial este întâmpinat cu o ploaie de pietre. Dotat cu un bun instinct de conservare, preşedintele român preferă să fugă. In urma lui, poliţia rezolvă nemulţumirile oamenilor în felul ei propriu.

Este adevărat că politica internă n'a fost niciodată partea tare a preşedintelui român. Relaţiile externe sunt cele care i-au adus lui faima. In 1968 Ceauşescu a fost cel care s'a opus invadării Cehoslovaciei. Motivele s'au dovedit mai simple decât s'a crezut multă vreme. Ceauşescu a fost numit succesor în conducerea partidului comunist român de către Gheorghiu-Dej, care devenise în ultimii ani ai vieţii un iconoclast antisovietic. Atitudinea lui Ceauşescu din 1968 continuă atitudinea predecesorului său, pe care n'o putea abandona fără riscul de a fi înlăturat dela conducere. De îndată ce a avut suficientă forţă politică, el a devenit ceea ce este astăzi: un supus fidel al Moscovei, omul care a protestat împotriva "Solidarităţii", care a aplaudat lovitura militară a lui Jaruzelski, prieten şi sfetnic al lui Ghadafi şi Arafat. Un număr de ani, mulţi români au fost induşi în eroare de aparenţele politicii externe româneşti. Pentru a acumula puterea în stat, pentru a-şi spori popularitatea şi a potoli valurile de nemulţumiri ale oamenilor, autorităţile au lansat de repetate ori zvonul că ruşii se află pe punctul de a invada România. Ani în şir, Ceauşescu a exploatat sentimentele antiruseşti ale populaţiei pentru a acumula pentru sine şi familia sa toate funcţiile importante în partid şi în stat. Treptat oamenii au înţeles că totul este o şmecherie dirijată de sus. Ruşii nu au nici un motiv să răstoarne o dictatură de tip stalinist care le este pe deplin credincioasă. Lumea occidentală a creat, însă, în jurul politicii externe româneşti un adevărat mit. Cei mai mulţi lideri occidentali au înţeles până la urmă că imaginea pe care şi-o formaseră era falsă. Cei care remarcaseră distanţa dintre politica internă şi cea externă românească au sfârşit prin a recunoaşte că, de fapt, între cele două nu e nici o deosebire. Chiar dacă "independenţa" României nu a fost concepută în birourile KGB-ului, ea a slujit în egală măsură lui Ceauşescu şi Moscovei.

Totuşi, ce se va întâmpla acum? Bucureştiul se aşteaptă ca în raportul său, preşedintele Reagan să enumere ca de obicei încălcările sistematice ale drepturilor omului în România. Să remarce existenţa închisorilor, a spitalelor psihiatrice create după model sovietic, să recunoască faptul că în România nu se poate vorbi despre o circulaţie a ideilor şi că despre circulaţia oamenilor se poate vorbi încă mai puţin. In ciuda faptelor pe care le va conţine, guvernul român se aşteaptă ca preşedintele să recomande, totuşi, prelungirea clauzei naţiunii celei mai favorizate. In viziunea administraţiei americane în felul acesta se menţin bunele raporturi cu guvernul dela Bucureşti. In toiul căldurilor din Iulie, Congresul va dezbate şi el recomandarea presedintelui. Vor fi audiaţi câţiva martori dintre refugiaţii politici. Acestia vor relata câte ceva din experienţa lor, a prietenilor şi cunoscuţilor lor. Vor arăta semnele torturilor la care au fost supuşi. La sfârşitul audierilor se va alcătui un material. După care, pentrucă nici o organizaţie nu va depune plângere împotriva României, avantajele economice i se vor acorda pentru o nouă perioadă de un an. Cu aceasta, ofensiva diplomatică a Bucurestiului se va încheia. Lucrurile reintră în normal până în primăvara următoare.

Tricolorul îndoliat la Paris

La cimitirul Pere Lachaise din Paris, în ziua Sfinţilor Mucenici, a avut loc înmormântarea lui Nicolae Penescu, Secretarul General al Partidului Naţional Tărănesc, fost Ministru de interne.

Un sobor de 4 preoţi: Vasile Boldeanu, Mircea Domitriu, Ion Târziu şi Monseignorul Cosma dela Biserica Greco-catolică, au oficiat slujba înmormântării în Biserica Ortodoxă a Exilului. Corul Bisericii a dat răspunsurile sub conducerea lui Ionel Aitel.

O asistenţă foarte numeroasă a participat la această tristă ceremonie la care au ţinut să fie prezenţi şi reprezentanţi ai Partidului Agrarian Bulgar, alături de numeroşi francezi.

Cosciugul înfăşurat într'un imens tricolor pe care era înscris "Nihil Sine Deo" a fost înconjurat de numeroase coroane printre care a Consiliului Naţional Român şi a Partidului Naţional Tărănesc.

S'a respectat obiceiul strămoşesc, împărţindu-se cu această dureroasă ocazie lumânări cu batiste şi prosoape.

După slujba religioasă, s'au rostit discursuri care au scos în evidenţă personalitatea celui dispărut.

Cicerone Ioniţoiu, Secretarul Partidului Naţional Tărănesc, în numele Delegaţiei Permanente a Partidului a vorbit despre Nicolae Penescu subliniind faptul că a fost rănit de două ori în Războiul de Intregire a Neamului, fiind răsplătit cu Steaua şi Coroana României. Lupta permanentă în viaţa politică de aproape 60 de ani a început-o în 1923 alături de Iuliu Maniu. Impreună cu Ion Mihalache a rămas statornic lângă acest ctitor al României Mari tot restul vieţii. După cei 17 ani de închisoare, Nicolae Penescu a mai găsit energia să pună bazele Consiliului Naţional Român în vederea unirii românilor din Exil.

Ion Miloae, Presedintele secţiei C.N.R. din Franţa, a elogiat personalitatea celui dispărut dusă din 1968 când a pus piciorul pe pământul libertăţii care i-a devenit a doua patrie şi până în ultima clipă a vieţii. Dinamismul şi perseverenţa lui Nicolae Penescu au dus la crearea Consiliului Naţional Român, primul organism format din adeziunea românilor din Exil, hotărîţi să facă cunoscute suferinţele şi doleanţele fraţilor noştri subjugaţi.

Inginerul Alexandru Rădulescu şi-a manifestat recunoştinţa faţă de acest mare Român care şi-a sacrificat viaţa pentru binele Tării.

Sfinţia Sa Părintele Vasile Boldeanu, profund impresionat de dispariţia lui Nicolae Penescu, a elogiat lupta pe care acesta a dus-o pentru salvarea Bisericii Române dela Paris în momentele grele prin care ea a trecut, precum şi faptul că a fost unul dintre stâlpii Consiliului Eparhial.

La cimitirul Pere Lachaise unde a fost înmormântat a luat parte de asemenea o numeroasă asistenţă. Părintele Mircea Domitriu a oficiat ultima rugăciune, după care poetul George Filip a recitat un poem personal închinat celui dispărut.

Mulţimea a intonat 'Pe-al nostru steag e scris unire" în timp ce cosciugul înfăşurat în Tricolor a fost coborît spre lumea veşnică, lăsând în urmă dorinţa de a face pace în Exil.

ÎNTRE FALIMENTUL COMUNIST ŞI FALIMENTUL EXILULUI

Alexandru BERCEANU

De când a apărut comunismul a fost periodic declarat în stare de faliment, și întodeauna pe drept cuvânt. Dar comunismul nu numai că nu a dat cu un pas înapoi, dar a înaintat până la aducerea lumii în stare de metastază. E adevărat, o singură dată comunismul a fost dat înapoi, de Români în Ungaria, în 1919. De unde și marea ură împotriva Românilor de care au dat dovadă Sovietele, prin ce-au făcut în România cu Teoharii Georgeștii lor și companiile următoare.

Dar până azi comunismul se sprijină pe o anumită confuzie sistematică făcută mai ales de intelectuali, și anume în a considera drept "fascism" tot ce e mai rău în comunism. Si astfel prin asimilări gratuite tot ce poate fi băgat în categoria-sperietoare a acestor intelectuali, care e "fascismul", este aruncat la groapa leproșilor și supus unor dușuri desinfectante cu apă de var. Așa e vremea, și nu se schimbă nimic, dar comunismul în ciuda tuturor falimentelor posibile, sprijinit pe forță pură, teroare și șantaj, face politica lumii. Exemple de confuzie benefică pentru comunism putem da la nesfârșit. Să luăm unul mai recent și în legătură cu cea mai acută actualitate. Astfel una dintre cele mai bune, mai umane, mai simpatice și inteligente publiciste din America, sociologa Suzana Sontag, își începe recent o conferință în favoarea Poloniei în felul următor: "Ne-am adunat în această seară, ca să dăm expresie solidarității noastre cu poporul polonez ce suferă azi sub brutala asuprire pe care o putem numi fascistă". Ce spune această simpatică sociologă este pur și simplu îngrozitor, pentrucă fără să vrea ia apărarea partidului comunist, înlocuit de armată, ceea ce în termeni generali, dela Lenin încoace se poate numi fascism, pentrucă abia după Lenin, Stalin avea să numească așa ceva "bonapartism". Injuria "fascist" se trage dela Lenin, care a fost învins în Italia de Mussolini, și astfel Italia nu a fost bolșevizată. Mussolini însă n'a avut nici "Gulag" nici "Auschwitz", așa că acestea sunt altceva decât "fascism". Pentru Occidentali tot ce poate fi mai rău nu este "comunist", sau chiar "nazist", ci "fascist", pentrucă așa au învățat intelectualii dela Lenin, și așa o țin. Pe nedrept, acestui "cel mai rău lucru", care ar fi fascismul, au fost asimilați de comuniști și Românii de dreapta, cunoscuți ca "legionari". Nici acestia nu au făcut niciun Gulag ori Auschwitz dar sunt criminalizați de comuniști ca nicio altă categorie de Români, mai întâi pentrucă au împiedicat răspândirea comunismului în România, deci intră în categoria leninistă "fasciști", cu varianta sistemului penitenciar "bandiți". Pe baza acestei categorisiri comuniștii au obținut succese strălucite în exilul românesc. Succesele comunismului falimentar s'au obținut prin încadrarea voluntară, mai ales a vechiului exil românesc, în mișcarea mondială anti-fascistă, deci împotriva a ceva azi inexistent, organizată cu mare artă de comuniști, pentru a-și camufla ofensiva și pentru a devia atenția dela terorismul lor și dela efectivul faliment al "comunismului real". In acest fel exilul românesc a suferit niste mari înfrângeri, pentru care nu sunt vinovați doar comuniștii, dar și "voluntarii" mai sus amintiți, care răspândesc tot timpul printre Români spaima de "elementele legionare", termen care amintește limbajul comunist când denunță "elementele-contrarevoluționare". Aproape concomitent s'au înregistrat două mari succese anti-fasciste ale comuniștilor din R.S.R., unul în America și altul pe întreaga arie a Românilor în exil.

Comuniștii dela București, adutați de diverși Americani originari din România, au pus în mișcare politicieni, senatori, justiția, presa, radio și televiziunea împotriva Episcopului Valerian, Român liber și Păstor al Românilor liberi, căruia nu îi găseau nici o vină, pentru simplul motiv că nici nu avea vreuna. Cum Românii liberi din America nu aveau însă mijloacele materiale pentru a susține un lung proces, pe care l-ar fi câștigat, Episcopul a restituit Americei titlul de cetățean al Statelor Unite. Opinia generală a vechiului exil românesc nu a fost de partea Episcopului, și numai la Free Europe s'a găsit un om, acuma plecat în lumea drepților, care să-i dea cuvântul Episcopului. Imediat comuniștii au acuzat pe acest om că e. . . legionar. Monstruos de absurd, dar așa operează comuniștii, cu cele mai totale absurdități și câștigă bătălii după bătălii. Ceea ce nu e greu când sociologii democrației socotesc că ceea ce era mai rău în Lenin era. . . Mussolini din el, în loc să spună că ceea ce era mai rău în Hitler, era "Leninul" din el, care printr'o mișcare de translație a mutat ura de clasă exterminatoare, la aceea de rasă. Acest lucru nu vrea să-l spună nimeni, și nici măcar că Iariselski este un comunist total, pentrucă nu are efect, deoarece partea rea a comunismului nu poate fi decât. . . fascismul din el.

Foștii legionari din fosta Românie au fost asimilați de intellighenția exilului sub specia conceptului general de fascismo-nazism, cum au făcut și comuniștii din țară, așa că orice inițiativă care nu place acestei intellighenții este socotită ca primejdioasă prin infiltrații legionare. Așa a fost lovită o primă încercare mai amplă de unitate politică anticomunistă în exil.

Nimeni nu poate întreprinde ceva dacă nu are pe deasupra și un nas de copoi bine dresat care să semnaleze imediat dacă miroase a legionaro-fascism. De aceea comunismul poate să fie de câte ori vrea falimentar, și în Dacia Infelix, și în Polonia Răstignită, și oriunde există "comunism real", pentrucă defetismul occidental, imitat de vechea emigrație românească, dela "pazopt" cum am zice, este cu atâta mai mare cu cât voința de putere comunistă se arată mai fără limite. Poate avea România comunistă o sută, nu zece miliarde de dolari datorii, nimic nu stă în calea voinței de putere comuniste susținute perfect de exilul antifascist până în pânzele albe.

Atâta timp cât nu se ajunge la o unitate de "cuget și simțire" a Românilor din exil, acestia nu pot închega un proect coherent pentru o Românie, și o Europă, post-comunistă. Putem să-i atacăm cât vrem pe Ruși , pe comuniști în general, pe Ceaușești în special, să fim plini de spiritualism și flori de stil, dacă nu se trece peste prejudecățile impuse de ei și nu încetează de a mai fi Români contra Românilor, în ciuda tuturor falimentelor, comunismul are cea mai sigură poziție. Si încă ceva atențiune: comuniștii sunt azi de acord cu o critică a TRECUTULUI, făcută în afară, dacă PREZENTUL e cât mai puțin pus în discuție. •

Gloriosul nostru partid la vârsta maturității.

S. FUMAGALI

punct și virgulă ;

DRUMURI SAU POTECI?

Am cunoscut un artist care, pentru "modus vivendi" făcea desen tehnic. Evident că nu simțea pentru asta nici o altă satisfacție decât încasarea check-ului bilunar. Când ajungea în locuința lui de burlac, încerca să înnoade la loc arta. Câteodată reușea, de cele mai multe ori nu. Se mai adăoga la asta oboseala cotidiană, supărări mărunte la serviciu, cheful, (unii îi zic: "inspirație") și altele. Nici ca artist nu se realiza, nici ca desenator tehnic nu avea cine știe ce orizont înaintea lui.

Cum era destul de tânăr, nu avea de ce să-și facă griji. Totuși timpul fugea, oamenii dimprejur goneau ba cu mașinile, ba cu gândurile, speriați de bătrânețea care îi va găsi destul de strâmtorați. Fiecare tindea să aibă și să dețină și să fie (sic). Numai el rămânea de căruță; nici n'avea, nici nu era cineva. A vrut să se căsătorească și a fost refuzat, cu politețe umilitoare: nu era bogat, nu avea perspective, pentrucă se știe artiștii mor de foame, și rareori, după ce mor, sunt recunoscuți. Așa sunt legile societății, rămase totdeauna cu câte un secol sau două în urmă.

Artistul nostru era însă un "sagitarius", nu renunța ușor la intențiile lui și dezaprobarea generală nu-l impresiona prea mult. Incet, încet a renunțat la desenul tehnic (care îi stricase linia grafică), a renunțat la bunurile materiale pentru care făcuse concesia acelui servici, s'a mulțumit cu minimum, (ca să supraviețuiască) și a continuat dârz pe drumul lui spinos.

L-au dezaprobat toți și l-au condamnat: urma să fie vai de capul lui (și, bineînțeles și de "cozonacul" lui).

A slăbit, s'a jigărit, a ieșit prin pantofi, prin haine, zdrențuit, flămând și înrăit puțin. (Nu era vina lui).

. . . Ei, și până la urmă a reușit, nu post-mortem cum s'au obișnuit toți, ci în viață fiind . . .

Un Mecena? . . .

Un cunoscător de artă? . . .

Legea echilibrului?. . .

Nimic din toate astea !

. . . Un "businessman", un om cu nas de afaceri s'a gândit, s'a răsucit și a găsit un sistem prin care l-a făcut cunoscut pe artist, bine înțeles umplându-și mai întâi buzunarul lui.

Și atunci care-i morala?

Să faci ca toată lumea sau s'o iei piezis, prin mărăcini, după cum te taie pe tine capul? . . .

Depinde numai de cap, pentrucă pe cele obișnuite nu trebue să dai multe parale.

O INSULĂ DE POMANĂ

Pe un anume Robinson Crusoe dăduse un noroc nemaipomenit: cu prilejul unui naufragiu făcuse rost (pe gratis) de o insulă întreagă, fără manager, proprietar sau taxe plicticoase. Era singur cuc pe ea, putea s'o împartă, s'o scufunde, să facă experiențe nucleare, tot ce i-ar fi trecut prin minte.

Fire ponderată, el s'a apucat de gospodărie; și-a încropit casă, unelte, până la urmă a făcut rost și de un om de servici, devenind cel mai bogat de pe insulă.

Sigur că îi lipsea societatea, nu avea cârciumă, un local, ceva, cât de cât pentru îmblânzirea coardelor vocale. Îi lipsea exercițiul surdo-mut, foarte potrivit împrejurării. Nefiind edituri, s'a hotărît să se auto-editeze cu un jurnal de impresii. Că a mai trecut o navă, că au fost în vizită niște canibali, ce altceva se mai putea nota în jurnal?... A, să fi venit extrateresții, marțieni, ființe cuidate, atunci merita descrisă scoaterea cămășii. Așa însă, viața era banală și în afara măsurilor administrativ-locative, Robinson nu prea știa ce să facă. Vânătoarea, însemna un drum la piață. Dacă ar fi avut fantezie, schimba complet insula, făcea din ea parc de distracții, (cu plată, bineînțeles), angaja canibali pentru momente tari, să se bucure vizitatorii că au scăpat întregi și să plătească fără să mai adune nota, "show-uri", jocuri de noroc și câte și mai câte, până dădea Las Vegas-ul faliment. . .

Atunci, s'ar fi putut și el înapoia între oameni, retrăgându-se la pensie.

N'a știut însă să folosească insula, comportându-se ca un oarecare naufragiat.

UN ADIO FĂRĂ NICIO DURERE

George BRANA

De când există comunismul niciodată nu s'a schimbat la el acasă nimic în bine, ci dimpotrivă răul început în 1917 a continuat implacabil, cu efecte destructive din ce în ce mai ramificate. Aceasta din simplul motiv că forța comunismului stă într'o maximă imobilitate internă combinată cu o maximă mobilitate externă. A venit momentul să ne întrebăm dacă această strategie va mai putea fi continuată și după dispariția lui Brejnev.

Sovietele nu au lucruri de primă necesitate la ei acasă, nu au destulă pâine, carne, lapte ouă, dar lumea este plină de arme sovietice pentru gurile tuturor subdesvoltaților ajunși exclusive marionete ale subversiunilor sovietice. Cuba costă miliarde peste miliarde, ca să pună la dispoziție mercenari, războiul din Afganistan și toate rețelele de spionaj și teroare mondiale înghit zeci și zeci de miliarde în aur și devize. Iar acuma și petrolul și aurul încep să se devalorizeze, așa că grâul din America devine pentru Soviete tot mai scump.

Dacă Sovietele ar mai reduce din mobilitatea externă, și ar mai eși cât de cât din imobilitatea internă, regimul care le conduce ar deveni mai popular cel puțin în Rusia rusească, și în exterior ar putea să capete ceva mai mult credit moral, sau, mai modest spus, "politic", în exterior. Si în acest fel Sovietele ar mai avea un viitor. Ne este imposibil să credem că nu sunt în URSS oameni care se gândesc și la acest lucru.

Stalin a angajat Sovietele într'o permanență a "comunismului de război", cu finalitatea fără echivoc a unei puneri a întregii lumi sub ocupația militară sovietică. Dar schimbarea de regim din America odată cu venirea lui Reagan la guvern, începe să arate Sovietelor că țelul lor nu mai este actual, că nu vor putea cuceri lumea pentrucă aceasta parcă nu prea ar vrea să se lase cucerită, așa că poate ar fi bine să mai amâne. Dar până atunci trebue să ajungă la o minimală normalizare a vieții oamenilor, pe care altfel vor începe să conteze din ce în ce mai puțin. Deja toată Sovietia, pe cât este patronată de nepotism și corupție, se și descompune prin cel mai colosal sabotaj larvar din istoria muncii în lume.

Nu mai puțin năpasta deslănțuită în Afganistan a fost o eroare capitală în ceea ce privește viitorul de forță al Sovietelor. Care s'au socotit cuceritoare ale lumii înainte de-a o fi cucerit. Sovietele s'au sumețit și urmează să tragă consecințele. Si aceasta ne interesează și pe noi Românii.

Este incontestabil că în Rusia vor trebui să intervină unele schimbări. Pe care însă noi nu putem să le prevedem. Inerția celor 65 de ani de "comunism de război", slăbit e drept în intervalul 1941-1945 de scurta rebeliune hitleristă, a devenit tiranică în cei 37 de ani care-au urmat războiului fără nicio pace și e foarte problematic dacă Sovietele vor mai putea să i-se sustragă. O trecere dela comunismul de război la vreun fel de alt NEP ar cere timp, deci cel puțin o jumătate de generație, cam minimum 15 ani, pentruca Sovietele să schimbe ceva fără să cadă în haos. Singura eșire ar fi convertirea producției de război în producție de consum, ceea ce este imposibil, deoarece producția de război a Sovietelor este inconvertibilă, afară de fabricarea tancurilor care s'ar putea transforma în fabricare de tractoare, dar probabil că numai un specialist ar putea spune cum este așa ceva posibil. Producția de consum trebue creată în Sovietia, pentrucă ea, vorba lui Caragiale, este enormă, incomparabilă, dar . . . nu există.

Toate aceste socoteli nu le facem din grije și amor pentru Soviete, ține-le-ar cine o vrea să le ție în grija lui de talpă a iadului, iar de iubit să iubească Sovietele, adică guvernul nu popoarele asuprite, noua clasă mondială a comunismului. Gândim și ne socotim din grije pentru țara noastră. După moartea lui Stalin din Sovietia, stalinismul din România a ajuns să fie cel mai tare din lume până s'a încurcat în actualele "culte ale personalității" de proporții dementiale, și prin care se institue o nouă "cultură balcanică" în sensul cel mai depreciativ al "balcanismului", din vremea unui Fanariot după a cărui domnie a rămas vorba "ca la noi la nimenea". In România au fost bătute câteva recorduri în acest secol. Unul a fost al lui Carol II, care în toamna lui 1939, a expus la toate răspântiile capitalelor de județ cadavrele unor tineri împușcați în noapte precedenă, fără nicio inculpare, judecată sau prindere asupra vreunui fapt pasibil de pedeapsa cu moartea, care exista pe atunci dar numai pentru crima "de jaf cu omor". Acei tineri nu aveau la activul lor nicio culpă, și au fost pe toată țara cam două sute de victime. Al doilea record în secolul XX, prin care sunt întrecute toate țările comuniste din lume, au fost ororile de neînchipuit dela Pitești, din anii '50. Al treilea record este al monstruozității morale care se manifestă prin cultul închinat unei FAMILII, și pe care nu îl ajungea probabil decât cultul lui Dalai Lama în Tibet înainte de invazia chineză. Dar Dalai Lama este cel puțin reprezentantul unei puteri divine, nu al unui partid. "Președintele" din România nu este doar un simplu alt Burebista, ca să nu mai vorbim de Decebal, Doamne ferește (că n'a sfârșit bine), ci el este, tot în secolul XX, Zalmoxis în persoană.

Intrebarea este dacă urmașii lui Brejnev vor mai avea nevoie de acest Zeu din Oltenia lui Tătărăscu. Există svonuri după care Suslov, partizanul sufocării Poloniei, ar fi fost asasinat, pentrucă se caută posibilitatea unui alt curs, în care ar intra și un alt regim al sateliților, aleși ca teren de experimentare în vederea unei eventuale evoluții a comunismului real, în măsura în care este posibilă o metamorfză a comunismului de război. Chiar dacă e vorba de svonuri, acestea nu se nasc fără să fie lansate cu un scop. Dacă s'ar pune chestiunea unor oarecari schimbări după ce-i va suna ceasul lui Brejnev, ne întrebăm dacă atunci nu va suna ceasul și pentru alți șefi comuniști. Deci e de întrebat dacă nu cumva s'ar putea ca după dispariția lui Brejnev, Președintele lăsat exclusiv pe mâna Românilor să fie scos ca o măsea stricată, fără ca această operație să fie urmată de ocupația militară Sovietică. Ar fi un bun prilej ca Sovietele să demonstreze cum este cu "democrația comunistă", și să se mai atenueze în același timp și antisovietismul din România.

Dar cu siguranță s'ar mai petrece și alt lucru foarte important. Liberați de acest permanent vis rău care îi persecută zi și noapte la radio, televiziune și în presă, poate că le-ar veni din nou Românilor gustul de viață. S'ar face în acest caz și multe revizuiri în materie de nepotism și corupție generală. De altfel asemenea revizuiri, anti-nepotism și anti-corupție se fac și în Sovietia, deși Brejnev nici n'a murit bine.

Credem că nu ne înșelăm făcând alegația că Rușii s'ar putea să fie doritori de niște experimente, cel puțin gen Ungaria, care să se desfășoare în toate coloniile din Europa, pentruca astfel guvernul sovietic să vadă cam ce-ar putea face la el acasă. In această ordine de idei putem crede că probabil nici Iaruselski, care acuma se dovedește că a ucis Polonezi protestatari în 1970, nu ar avea în fața lui o viață politică prea lungă, în ciuda laudelor care i s'au adus. Paradoxele istoriei sunt de tot felul. In acest caz avem un fanatic pro-sovietic care s'ar putea să nu fie ce le trebue Sovietelor și nu pentrucă nu este prea rău polonez, ci pentrucă nu este ceva mai bun polonez. Cu alte cuvinte: Sovietele au nevoie în colonii de niște adevărați patrioți, care fiind oarecum deslegați de rigorile comunismului de război absolut să facă din comunism ceva mai productiv, adică mai . . . puțin comunist, dar nu în "teorie", ci văzând și făcând. Ceea ce dacă ar eși bine ar fi preluat și de Ruși. Dar mai întâi să se vadă ce fac cobaii. Iar acești nu pot fi decât niște oameni mai puțin negativi ca în România sau Polonia. Nici Președintele din România nici Iaruselski nu s'ar putea menține cu un "semi-comunism de război", așa că e nevoie de alți oameni, eventual chiar capabili și în alt sens decât acela de-a chinui populațiile.

Noul regim american, după cum și vizibila trecere de partea acestui regim cel puțin a celei mai influente părți a factorilor interesați fără roluri politice dar extrem de activi în formarea opiniei mondiale, procură Rușilor timpul necesar pentru a mai gândi și în alți termeni decât ai cuceririi militare a lumii. De altfel se și întâmplă lucruri semnificative. De pildă unii zurbagii din familia Kadafi încearcă să mai întoarcă foaia, și "să stea de vorbă". Terorismul a primit și el niște lovituri grele în Italia, unde fioroșii marxiști-leniniști asasini se arată tot mai. . . "cooperativi" cu forțele ordinei de stat. Dela "Sfântul Duh" nu credem că vin aceste "inspirații".

Până la urmă cine știe? Poate că un articol publicat mai acum doi ani în Spania, cu ocazia unei vizite de tot râsul a "Președinților", a fost profetic prin titlul lui însuși, "Adio Sefule", ultimul cuvânt fiind nu abstract, ci "pe nume". •

ARHITECTURĂ BIBLICĂ

Lui Dumitru Ichim

Le heros francais c'est la cathedrale.

Turnurile catedralei
imortalizează în piatră
înălțarea la cer a lui Iisus.
Rugă pe armoniile unor orgi ale zenitului,
Spirit dând expresie materiei,
brațe ridicate spre porțile Paradisului.
(Inscripție pe o catedrală gotică,
mireasă a cerului).

Absida catedralei
reprezintă încununarea Domnului, Pantocrator,
Majesta, cu odăjdii de aur și nestemate
- lapis-lazuli, omături de cristal -
Horeb unde coboară
sub forma altarului și al corului cioplit
în lemn de trandafiri și cedru de Liban,
Porumbelul, apă și izvor, al Duhului Sfânt.
(Pelerinii au prânzit împărtășindu-se
cu anafura Cinei din Emaus,
La Sta Maria Maggiore a Romei și
Metropolitana Burgosului).

Vitraliile prelungi
ca silueta albă a unor fecioare de legendă
repetă minunea facerii dintâi,
prin care lumina, pe masa ei de liturghie,
dă trup culorii, sărbătoarea mielului pascal.
Aripi de înger, solare curcubee
din irizarea voastră s'a născut penelul,
urmă a păunilor mistici, horbota Edenului.
(Eucharistia-miracol are loc la Chartres).

Călcăm nu pe trepți sau marmoră
ci pe oglinzi,
în ele răsfrângându-se lumea de sus,
a tainelor,
flori, pomi, fluturi de iasmin,
miresmele grădinilor crescute în pământul
udat cu mirul și isopul celest al Psalmilor.
(Lăcașul cu heruvi al Sienei).

Coloane susțin cupole și tavane,
patrafire ale infinitului,
tribune, crucifixe,
Născătoare de Dumnezeu cu pruncul în brațe,
Pieta-ul, plâns de lut,
Ca dintr'un Te-Deum, solemnă simfonie,
vă lăsați, umbre, din porfir și bronz,
pe zidurile de cenușă ale sufletului meu, păcătosul . . .
(Impărăteasa lumii, San Pietro).

Nu sunteți mai mult decât un cântec divin
al Omului, urcând scările lui Dumnezeu,
pe flautele și lira Veșniciei.

Ovidiu VUIA

ÎNTRE DOUĂ...TE PLOUĂ...

Nicolae STOIA

Cele două cucoane cu umbreluțe sunt în cazul meu ca și al oricărui strămutat: două culturi. Prima, aceea românească în care ne-am format începând din leagăn. Cea de a doua este ambientul cultural al țării-gazde.

Cât de necomplicat este pentru cel care începe emigrația de copil! Fără povara bagajelor culturale aduse de acasă, șansele de a învăța limba și mentalitatea din noua sa patrie fiind desigur mult mai mari. Altminteri, adesea vine cam așa: - "Mă, da aiuriți mai sunt ăștia de aici. Nici măcar nu sunt în stare să te priceapă. Baș că nu-i duce capul să învețe și ei alte limbi. Cum era la noi. Fiecare. . .Franceza. . . Si deodată, trecutul apare roz, ca văzut printr-o lupă măritoare și flatantă: începutul desprinderii de realitate, îmbarcarea într-o lume a fanteziei, pesimistă, uneori ducând la depresiune dacă nu și mai rău.

Problema e că și chiar dacă înțelegem necesitatea reprogramării culturale și ne străduim sincer și din greu pe drumul integrării, e greu și de obicei doar parțial posibil. Realizăm, sper, că mintea ne este limitată și că nu poate absorbi noul decât asemeni unei sugative mai vechi, folosite sau ba.

"Vârsta, bădie" ar zice Moldoveanul și cu adevărat, deși uneori întâlnești și tineri grei de cap. De fapt fenomenul integrării se poate asemui cu electricitatea. O diferență de presiune, voltajul, apoi un debit de curgere, amperajul, și în fine rezistența, aceea a firului conductor. Cum să curgă dacă nu-i presiune sau dacă conducta gâtuiește curgerea? Așa și cu intrarea sub umbrela unei noi culturi. Ca să o aspiri îți trebue o anumită forță, o bună canalizare, ca și un loc de înmagazinare. Iți faci loc aruncând lucruri bune și rele, ca să-ți mobilezi casa minții cu lucrurile fără de care, vei trece prin cea de a doua parte a

CONTINUARE IN PAG. 7

SUGESTII POLITICE

Radu BUDIȘTEANU

Nu pentru a critica ceea ce au înfăptuit alții, ci pentru a aduce eu însumi elemente în cadrul problematicii generale a Exilului, scriu.

După cum se constată din ceea ce se publică, tema centrală este aceea a unificării (sau, mai exact, a dezbinării) Exilului și se conchide: situația de astăzi se datorește lipsei de oameni și de conducători.

Eu cred, dimpotrivă, că sunt prea mulți oameni și prea mulți "conducători". Pluralitate divergentă, nu unitate convergentă.

Neconformismul este de natura omului evoluat. Omul evoluat nu poate trăi pe formule prefabricate. Nici nu se poate prosterna lui "sic volo". Raporturile de subordonare reduc valoarea persoanei umane. Câteodată, o suprimă.

În politică este totuși, nevoie de organizare. Nu există organizare fără disciplină. Astfel apare instrumentul comun, indispensabil realizării țelului comun.

Ce vrea orice Român din Exil? O reprezentare națională și competentă, capabilă de a rosti cuvântul autorizat, azi, atât în chestiunile interne ale Exilului, cât și față de factorii conducători ai puterilor occidentale; iar pentru mâine, administrarea și conducerea politică a României. Deci: organizare, pregătire, patriotism și seriozitate.

Nu este ușor. Atâta vreme cât vor exista contestații și excluziuni, nu de interes superior ci din interese subiective, nu se va putea face nimic. Exilul este încă într'o asemenea fază de efervescență negativă. Nici fostul Comitet, nici actualul Consiliu, după cum rezultă din convorbiri și presă, nu sunt recunoscute a fi fost, sau a fi, organisme reprezentative de autoritate națională și nu se pune chestiunea în ceea ce le privește, nici de a determina unificarea, nici de a se prevala de dreptul de reprezentare în fața factorilor autorizați ai politicii mondiale, așa cum trebue să se afirme organismul de conducere al României de mâine.

În polemicile de presă se subliniază eronata stabilire a criteriilor care stau la baza organului de conducere politică, orientarea partinică retrospectivă fiind depășită și ca atare, neputându-se valida nici pentru prezent și mai puțin pentru viitor, formele trecutului.

Evident, viața fiind evoluție, nu poate fi identitate.

În nici o formă biologică nu găsim identitate.

Succesiunile sunt numai nominal identice. Real, nu.

A te raporta la trecutul politic este bine pentru a trage din el învățăminte, și din realizările și din greșelile lui, inerente ființei ca și colectivității umane. Pentru aceasta, da; nu, însă, pentru a greva viitorul de criteriile trecutului. Aceste criterii se uzează ca și oamenii și, ca și oamenii, devin inadecvate. Trecutul, ca sursă de inspirație, nu ca model de imitație.

Politica este elan, imaginație, fertilitatea planului inedit. Trecutul este stagnanță, osificare, moarte.

Studiem autorii clasici nu pentru a trăi ca ei, ci pentru a ne îmbogăți intelectul și a ne adânci înțelegerea prin armonia și justețea gândirii lor. Canoanele artistice ale anticilor sunt perene. Perenă, și poezia lui Horațiu "aere perennius". Aceasta n'a exclus Renașterea, nici arta și literatura contemporană, nici spiritul uman propulsat în viitor. Pollock nu e Apelle; Armstrong nu e Dedal.

* * *

Istoria nu se repetă. Ciclurile istorice au individualitatea lor specifică. Ciclurile vieții individuale sunt asemenea unele cu altele? Natura însăși variază în imobilismul ei aparent.

Politica, arta și știința de a guverna Cetatea, este continuă în identitate, dar este diversă în devenirea ei. În consecință, datoria omului politic este de a contribui la realizarea formelor noi. Cantonarea în trecut este negarea vieții. De două mii cinci sute de ani a spus-o Heraclit. Ce este Goethe decât mesajul vieții în permanenta ei schimbare, în circuit etern?

* * *

Revenind la subiectul nostru.

Dacă vechile criterii de organizare sunt depășite, nu mai trebue perseverat în ele. Haina veche se schimbă. Dacă formulele în circulație sunt perimate, se abandonează. În afară de "Comitet" și de "Consiliu", în afară de "alegerile din 1937", mai sunt și alte posibilități de organizare. Si, adaug: în afară de noi, care, din păcate, am intrat tineri în închisorile României regale și am ieșit bătrâni din cele comuniste - ce identitate în metode ! - mai sunt atâția tineri. Români autentici, patrioți și capabili, aducând într'o organizație politică, constituită după criteriul permanent și exclusiv valabil al meritului personal și al lipsei nu de ambiție, ci de ambiții de jos nivel, luciditatea și energia lor, coordonate.

* * *

Este, poate, necesar să ne punem odată mai mult întrebarea: Ce este patria?

Pentru unii, teritoriul domiciliului; pentru alții, pământul strămoșilor. Etimologic "patria" derivă dela "terra patria", care însemnează tocmai aceasta. Patria este focul și apa lustrală. Patrimoniul familial și patrimoniul material. Exercițiul cultului, privilegiul sepulturii.

"Iubirea de patrie este pietatea pentru strămoși" cum se exprimă Fustel de Coulanges.

Aceasta e patria în accepțiunea antică a termenului.

Exilul, în concepția antică, este asimilat pedepsei capitale, este scoaterea afară din patrie, pierderea tuturor drepturilor civile și publice. -

Conceptul actual de exil, e fundamental diferit de cel antic. El nu mai implică pierderea tuturor drepturilor începând cu cele de familie. Desigur teritoriul lipsește; lipsește de asemenea patrimoniul în integralitatea lui. Exilatul nu mai posedă nimic. Dar, spre deosebire de antichitate, exilul nu mai este o pedeapsă aplicată de Cetate, o eliminare infamantă. Dimpotrivă, exilul este o atitudine de independență individuală, de protest, de demnitate națională, o tentativă de legitimă apărare a drepturilor superioare ale unei națiuni. Nu o repudiere din partea colectivității naționale ci o reacție a conștiinței individuale ultragiată în legăturile ei cu trecutul istoric al patriei, proectat în viitor. Noi nu suntem "apatrizi", oamenii fără patrie, ci suntem "upatrizi", apți de a ne servi țara altfel decât în sclavia comunistă. Noi ducem patria cu noi, purtată în conștiința colectivă a Românilor din Exil.

În acest sens drepturile politice există în cadrul Exilului. Ele sunt însăși determinanta acestuia. Toată acțiunea de organizare și afirmare a Exilului este pur politică (independent de organizațiile asociative, federative, culturale, piae causae, sau pur polemice, etc.).

De aceea nu se poate situa cineva, nimeni, la "egală distanță" de această organizație, de reprezentare politică a Exilului. Este o dublă eroare: mai întâi prin pasivitate; al doilea printr'o falsă judecată de valoare. Căci reprezentarea politică a Exilului nu poate fi decât una singură, nefracționată în unități de altă natură.

Acestea sunt datele problemei.

Reprezentarea politică a Exilului se poate numi "Comitet" (s'a depășit acest stadiu); "Consiliu" (cum și-a denumit de exemplu de Gaulle, inițial acțiunea sa). -Disensiunile, lipsa de orientare, lipsa de conducere unitar sudată, par să anihileze și această formulă. - Conducerile politice se numesc Guverne. De ce să nu se numească astfel reprezentarea politică a Românilor din Exil: "Guvernul Românilor din Exil"? Ar apărea pretențios necorespunzător, ridicol? Cui? Celor ce'și iubesc țara, țara noastră, desigur nu. Dacă, însă pentru considerente diplomatice, termenul de "Guvern" ar apărea inadecvat, inoportun, s'ar putea înlocui prin expresiunea de "Reprezentanța politică a Românilor din Exil". Această formație ar apărea ca un organism unitar cu responsabilități și autoritate, slujit de oameni pe măsura sensului istoric al Exilului, ce nu poate fi doar o arenă de exerciții polemice, de suspiciuni și de injurii, care zdruncină tot și nu onorează pe nimeni și care, nefiind în firea poporului nostru, respectuos, cuviincios, înțelept, apar de unde, din ce țarnă, din ce pleavă, în această epocă de turbare și indecență în care trăim? Mai au ceva din trăsăturile înaintașilor noștri cei cu vorba urâtă și rea în rictusul gurii, care n'are nimic din suflul României noastre?

Această Reprezentanță poate fi un organ calificat atât din punct de vedere interior (pentru Românii componenți ai Exilului) cât și din punct de vedere extern, în legătura cu Guvernele statelor occidentale. Legitimitatea și autoritatea și le-ar trage atât din conștiința națională a majorității care l-ar plebiscita, cât și prin numărul important de Români din Exil, element de pondere.

(Guverne au fost și în timpul războiului și sunt și acum, în lumea liberă.

Denumirea e clasică: natura formației ce preconizez, alta. Sunt termeni care nu pot fi nici evitați nici eliminați, provenind din terminologia juridico-politică a societății romane, de ex.: Statul, res publica, dreptul (jus) justiția, legea, autoritatea, guvernul, - cu echivalența lor semantică elină - toate derivând dela conceptul aristotelic "zoon politikon".)

Dificultățile de constituire și funcționare sunt numeroase, dar nu imposibil de învins.-

Constituirea: Neputând fi vorba de numire, nici de vre-un patronaj, indiferent dela cine ar veni, membrii acestei Organizații trebuesc aleși, repet plebiscitați, orice altă metodă de constituire fiind necorespunzătoare.

"Reprezentanța Românilor din Exil" constituind un organism politic fundamental diferit de trecut, nu răspunde decât față de Dumnezeu, de nație și de conștiința sa.

Evident chestiunea prezintă dificultăți din cauza răspândirii în State și Continente a Românilor din Exil. Deplasări n'ar fi posibile decât ale unor delegați prevăzuți cu împuterniciri speciale, sau, în imposibilitatea deplasării, votul prin corespondență, care se practică în anumite State de democrație avansată.

Alegerea ar urma să aibă loc într'un centru unic, după procedura clasică în materie.

"Reprezentanța" urmează a fi compusă din 7-9 membri aleși de pe o listă întocmită de o Comisie centrală, cuprinzând numele tuturor celor ce ar face act de candidatură, având calitatea de român, vârsta de 30 de ani și nefăcând - în trecut sau în prezent-, obiectul unei condamnări de drept comun, în nici un Stat.

Comisia centrală, compusă din 5 membri , va fi aleasă cu majoritate de voturi de către Asociațiile Românilor din Exil actualmente în ființă, voturile fiind exprimate prin ziarele Exilului. - După constituire Comisia își va stabili sediul și modalitățile de funcționare, precum și competența, conform aliniatului precedent. (Detalii procedurale complementare ar fi premature).

Altă etapă, altă formulă, alt conținut, altă acțiune. -

* * *

Ce condițiuni ar trebui să îndeplinească un asemenea for de conducere și ce competență ar avea ?

Competența plenară, ca orice reprezentanță politică.-

Dar în acest moment, o obiecțiune liminară asupra unui deziderat.

Presa Exilului publică unele opinii care exprimă convingerea că lucrurile nu merg cum trebue, fiindcă Exilul nu are un conducător capabil. Avându-l, totul s'ar schimba.

Si eu cred la fel: s'ar schimba în rău !

Cei ce doresc conducerea unică, nu știu că aceasta însemnează dictatură și că dictatura degenerează în tiranie, atât în cadrul organizației politice, cât și în raport cu terții.

Dictatorii au terminat în catastrofe nu numai pentru ei, ci și pentru colectivitatea națională și statală pe care au condus-o. Magnetismul unora dintre ei - al unora, căci dictatorul nu este eo ipso un supradimensionat-, a stârnit entusiasme, devotamente, spirit de sacrificiu, virtuți virile, dar când privești ruinele sub care s'au îngropat dictaturile, a le propune ca soluție, poate constitui aceasta o temă de reflexie serioasă?

Noi nu facem aici speculații de catedră care nu angajează la nimic, ci discuții politice, care pot înrâuri, în bine sau în rău, linia Exilului Românesc, aceasta trebuind să însemneze potențial de viitor.

Nu conducere unică, ci colegiu.

* * *

"Reprezentanța Română" din Exil ar trebui să posede următoarele calități:

Înainte de orice:

Conștiință națională și sentimentul răspunderii istorice pe care o asumă.

Capacitate și seriozitate.

Curaj, indispensabil în genere în viața publică, mai ales în epoca în care trăim, unde conducătorii politici, uneori, nu se combat cu argumente, ci se suprimă prin glonț.

Vigoare fizică și morală.

Combativitate, nu pasivitatea "egalei distanțe".

Luciditate. Spirit de prevedere și de orientare. Perseverență.

Spirit de echipă.

Cinste.

* * *

Sugestiile ce preced sunt rodul reflexiunii și experienței mele politice de o viață, care nu e departe de limita ei finală.

Am crezut de datoria mea să le transmit, nu pentru a contribui la polemici și confuzie, ci, dimpotrivă, la clarificări și precizare.

Expun, nu impun.

N'am nici calitatea, nici factura intelectuală a lui "sit pro ratione voluntas".

Sunt om liber și, poate, cu un dram de judecată și cu milă de țara din care mă trag din strămoși.

ÎNTRE DOUĂ...TE PLOUĂ...

URMARE DIN PAG. 6

vieții (vai, ultima !) ca o stafie. Nu ca o stafie? Atunci ca o vietate speriată de neînțeleasa vâltoare din jur, retrasă în vizuina singurătății. Excepție Duminecă la biserica noastră (dacă e prin apropiere), unde, după slujbă la o cafea, mai stăm la taclale pe românește.

America ne oferă atâtea exemple, arătându-ne cum funcționează fără răgaz acel "melting pot". Greu a fost mereu pentru noii veniți, mai ales deoarece gândul îi purta clipă de clipă înapoi în trecut, "back in the old country". Progeniturile însă, au zburat mai departe, spre viitor. Dacă i-am lua doar pe verii noștri italieni, constatăm că cei emigrați îi întrec ca număr pe cei rămași la vetre, deci două Italii ar veni, cu legături indestructibile între ele. Dar cum e cu noi?

Ion al nost'mere în vizită acasă încărcat de toate atributele civilizației materiale ale lumii libere. Neamurile și prietenii de odinioară au nevoie de blugi și de cuburi de supă de carne și de radio-magnetofon, într'un cuvânt, ba două: de toate. Dar ei privesc și ceva mai departe, peste lucruri, în sufletul și în mintea aducătorului care e singurul lor ambasador dintr'altă lume pe care-l pot vedea și chiar atinge cu mâna. Că Ion n-a uitat românește (doar accentul un pic schimbat), asta e bine. Cum o vorbi limba țării unde trăiește, asta n-o putem ști își zic ei, însă asta nu e important. Ceea ce e important și îi interesează acut pe cei de acasă este mesajul pe care îl aduce (dacă aduce vreunul).

Ce pălăvrăgește John de contul său la bancă, de casa cumpărată, de mașina cea nouă și mare, toate acestea trec prin sită. Aurul din inima și mintea sa - asta contează. Asta o simte până și țâncul, nepotul, cumpărat doar superficial prin pistoalele de cowboy aduse cadou.

Nicolae STOIA

ȚARA

CÂND MUGURII SURÂD A FLOARE

Jucați-vă cât sunteți mici
Si mugurii surâd a floare;
Atâta ni s'a dat sub soare
Doar un acum, doar un aici
Când mugurii surâd a floare.

A fi, a fi și-a chiui -
Trezvie'n somnul negrei hume !
Lumină dacă e pe lume
E bucuria de-a trăi
Când mugurii surâd a floare.

Ce n'aș da eu să mă despoi
De-această mască ruinată,
In frăgezimea de-altădată
Copilărindu-vă cu voi
Când mugurii surâd a floare.

Dar voi veți fi ca mine-acum
Când eu din lume mă voi șterge.
E scrisă celui ce premerge
Să cadă cel dintâi pe drum
Când mugurii surâd a floare.

Cu zilele făcute sul
Ca niște antice volume
Veți plânge c'ați trecut prin lume,
Dar nimeni n'a trăit destul
Când mugurii surâd a floare.

Nichifor CRAINIC

FOCURI DE PRIMĂVARĂ

Ingânând prin văi țăria
Sună ramul, sună glia.
Focuri ard, albastre ruguri,
Pomii simt dureri de muguri.

Prinși de duhul înverzirii
Prin grădini ne'nsufleţim.
Pe măsura'naltă-a firii
Gândul ni-l desmărginim.

Ce-am uitat, aprindem iară.
Sub veșminte ne ghicim.
Căutăm în primăvară
Un tărâm ce-l bănuim.

Căutăm pământul unde
Mitic să ne-alcătuim,
Ochi ca oameni să deschidem,
Dar ca pomii să'nflorim.

Lucian BLAGA

ANTOLOGIE

ILINCA

de Lt. Paul EPUREANU

Cum te lași în spre București dela Afumați în jos, pe șoseaua care se ține dreaptă înainte ca o fâșie de pânză de in întinsă la soare, veneau într'un amurg de Aprilie în anul 1821, doi călători încovoiați în sei și legănați în pasul domol al cailor obosiți. Erau tăcuți și gânditori.

Unul din ei rupse tăcerea.

- Radule, am nevoe de-o iscoadă deșteaptă și gata la sacrificiu.

- Măria Ta, poate să aleagă unul din toți căpitanii: toți cinci suntem gata pentru Măria Ta.

Domnul Tudor zâmbi.

- Nu, Radule; nu mă îndoesc de voi, căpitanii mei; dar vreau să cunosc sufletul Eteriei Grecești, așa cum nu este el în afară; vreau să aflu tainele inimei ale celui mai neînsemnat soldat al Eteriei, căci numai acela nu poate ascunde flacările nemulțumirilor ce-l ard. Pentru aceasta îmi trebuește o femeie, o româncă, care să fie așa cum sunt ele născute, iar nu făcute: înțelegătoare, supusă, răbdătoare, și cu sufletul la pământul ei, și cu dragostea la Neamul ei.

- ?.

- Ia vezi; îmi trebuește astă seară o femeie isteață.

Radu gândea.

Noaptea își lăsa umbrele ei tot mai dese; călătorii își urmau drumul tăcuți. Intr'un târziu ajunse la marginea Colentinei. Un strigăt puternic îi opri.

- Stă-ă-ă-ă-ă-i !

- ?.

- Cine-i !

- Oameni buni.

- Cuvântul ?

- Oltu.

Străjeru deschise bariera de lemn și cei doi călători se afundară în câmpul plin de corturi soldățești. Descălecară în fața celui mai mare cort care era păzit de doi osteni îmbrăcați în port oltenesc. Un ostean sări la cai, îngenunche și-ajută celor doi să se scoboare.

- Hai la mine, Radule !

- Vin, Măria Ta.

Intrară în cort. Un soldat răsărit ca din pământ, ajută celor doi călători să-și scoată cismele de iuft pline de noroi.

Apoi Domnul se întinse pe lavița acoperită cu chilimuri lucrate în țesătură oltenească și-și puse mâinile căpătâi.

- Așa Radule, gândește-te la vreo femeiușcă d'alea de se țin după noi, și vezi care-i mai de nădejde.

- ?.

- E grea încercarea, dar și numele ei se va săpa în inimile tuturor Românilor.

- ?.

- Ințelegi tu, e iscoada care va da viață sau moarte muncii noastre pentru năpăstuitul Român.

- ?.

- Hei ! Ce crezi Radule ?

- Apoi, Măria Ta, să am plecăciune, m'am gândit și m'am răsgândit. Eu am ales-o după gândurile mele și după trebuința Măriei Tale. Dacă Măria Ta bine voește a-mi da ascultare chiar în astă seară copila mea Ilinca, frumoasă cum nu sunt multe și vioaie cum nu sunt toate, cu sufletul bătând a băiat mai mult decât a fată, femee ce lovește pasărea din sbor cu flinta, sare murgul pe deșelate și trece Oltul dând înnot mai abitir ca un Pandur, dacă Măria Ta o primește, io părintele ei, o dau Domnului Meu s'o încerce în primejdii grele, așa cum e încercată biata țară.

Radu rămase smerit.

Isi cunoștea el puiul lui de fată, și tare ar fi vrut să-i primească Domnul sfatul lui și isteţimea ei. Domnul Tudor, Domnul Pandurilor de pe Jii și Olt, deschise la început ochii mari nedumeriți, apoi își lăsă genele lui negre și dese să-i închidă lumina ochilor.

Ilinca !

Băetanul cu chip de fată. Bujor, Bujorel, cum îi spunea el, Domnul și Stăpânul ei. O vedea cu ochii ei negri ca mura, cu fața îmbujorată și cu cozile pe spate, cum se clătina de plăcere că el, Domnul Tudor o lua încet de bărbie și-o chinuia spunându-i râzând:

- Ilinco, Ilinco; eu te-aș face un Pandur, Ilinco nu nevastă la gospodărie.

Sau în alte zile când Domnul venea la ei să bea cafeaua în ceardacul de vară, de unde se vedea creasta munților în spre unguri:

- Ilinco, ție-ți trebue bărbat de munte Ilinco, cu pieptul de stâncă și cu ochiul de vultur Ilinco. . . și ochii ei se acopereau cu genele ei lungi și negre, și obrajii i se aprindeau.

- Te-ai aprins Bujor, Bujorel ?

Ochii Domnului se aprinseră și ei.

- Ei bine, Radule, nu se poate o potriveală mai nimerită. Si eu mă gândeam la Ilinca ta, dar mi-era teamă de tine, părintele ei.

- ?.

- Nu-i lucru ușor să te avânți tu, femeie tânără în mijlocul bestiilor de oameni. . . .

- ?.

- S'apoi Ilinca ți-e dragă Radule. E cea mai mică dintre fiicele tale și singura care a rămas în casa ta.

- ?.

- Nu ți-e greu, Radule . . . .

- ?.

- Hai să căutăm altă femeie !

Radu zâmbi.

- Dacă e voia Măriei Tale, căuta-vom și alta, dar eu tare m'ași înălța să poată Ilinca să ne ridice în slăvi pe toți ai ei. Nu mi-e teamă Măria Ta. Eu nu o știu fată, eu o țiu băiat. Si dacă Domnul meu cere sufletul tatălui, apoi sufletul copilului e ca și al lui tătă-so. S'apoi dacă o fi, ș'o fi să piară, mai bine să piară pentru Țară decât să piară cu mâinile în sân Măria Ta, ea nu-i nimic, noi suntem binele și răul Țărei. Trăim noi, trăește țara, murim noi, moare țara. Las-o Măria Ta să se ducă acolo unde este primejdia. Ea nu știe ce este primejdia, ș-apoi este atât de isteață, încât Eteriștii, oameni cari s'au înflăcărat pentru o cauză, dar care nu au dat ochii cu focul, cu greu ar putea-o juca după voia lor.

Se ridică în picioare. Sabia rusească ce-o purta la brâu, străluci în lumina opaițului întunecat, Fața lui era luminată, ochii lui erau aprinși.

•

Intr'o dimineață de primăvară, ostașii Eteriei grecești ce stăteau rezemați în flintele lor lungi cu cremene pe câmpul de exerciții din fața târgului din afară, văzură trecând o țigăncușă plinuță și frumușică cu un sac la spinare ducându-se la târg. Aristia Porucicu își lăsă oamenii în repaus și plecă după ea.

- O ! fromoșica fătuța; țe duți în sacul dia spate ?

Tigăncușa îl privi vicleană întorcând ochii a vino 'ncoace.

- Urzici, Arhonde ofițer.

- Urziți? Ama trebuește și la mini urziți bre fatuța, eu mi-ți plătește bini.

Si Aristia privi fata în albul ochilor. O dorință pătimașe juca în fulgerile lor.

- Vini cu mini ! și Aristia o luă înainte și țigăncușa după el. Trecură prin târg, ocoli turnul de foc și o luară la dreapta. Se opriră în fața unei case cu prispă și urcară sus.

- Vini iți fatuța și pune urzițili în camera asta.

Tigăncașa intră și Aristia închise ușa după ea cu ivorul. Se repezi la ea ca un scos din minți.

- Ama fromoșica fatuță, ochișorii tăi, trupusorul tău m'a fermecat.

- ?.

- Ama . . . .

- Inapoi ! Arhonde ofițer, înapoi !

Si țigăncușa își scoase basmaua de pe cap și îi vorbi în cea mai curată grecească.

- Arhonde ofițer, nu sunt țigancă; sunt Româncă de neam, dar mi-s dragi ofițerii Eteriei și m'am îmbrăcat așa în haine de țigancă ca să-i pot vedea mai bine.

Aristia înmărmurise.

- Iertare Doamnă, iertare. Eu v'am luat drept ce v'am văzut; dar. . . totuși frumusețea domniei-voastre mă atrage și voi face tot ce-mi va sta în putință să vă fiu plăcut.

Tigăncușa se uită galeș la el.

- O ! Nu trebue să faci multe pentru mine. . . Să aduci mâncări și băuturi și să petream ziua de azi numai noi amândoi.

Aristia crezu că visează.

- Oh ! Kera-ma, totul este la picioarele domniei-voastre.

•

Pe la cântatul al doilea de cucoș, țigăncușa era la cortul Domnului Tudor.

- Măria Sa doarme.

- Trebue să-i vorbesc acum am libertate să vorbesc cu Măria Sa ori când.

Pandurul stătu pe gânduri, apoi chemă pe ofițerul comandantul străjilor.

- O fetișcană cam țigănoasă vrea să vorbească numai decât Măriei Sale; zice că are voie să vie la Măria Sa oricând.

- E Ilinca.

•

Perdeaua dela intrarea cortului se ridică, Ilinca intră și se aruncă la picioarele Domnului. Un plâns cu sughițuri o 'necă.

- Măria Ta, ți-e viața 'n primejdie. Căpitanii tăi te-au vândut. Grecii îți întind cursa să te ucidă. Să nu te duci la ei, Măria Ta. Iți vor arăta voe bună 'n față, și-n spate își vor ascuți iataganele . . .

Domnul Tudor rămase gânditor. Ridică pe Ilinca dela picioarele lui și-o privi drept în ochi.

- Ilinco, chiar de m'ar tăia mă duc. Domnul Tudor nu știe ce este frica. Dacă eu șovăesc, ce vor face Căpitanii mei, ce vor face Pandurii meu ? Vor Căpitanii mei să pier ? Să pier; dar din sângele meu vor răsări alți Tudori, alți răsbunători ai Poporului Român.

- ?.

- Ilinco, Zici că mâine nu voi mai fi? Hm !.

- ?.

- Vino lângă mine.

- ?.

- Ilinco, uită-te în ochii mei. Ce-ți spun ție adâncurile lor? Ce-ți vorbesc ție luminile lor, și ce ți-au vorbit totdeauna? Nu simți cum te pierd ochii mei în adâncul lor ? Nu simți cum te 'nconjoară pe tine Ilinco, flăcările lor . . . . . Ilinco, mi-ai fost dragă ca copilă. Ilinco mi-ești dragă ca femee. Acum tu te-ai înălțat Ilinco și mi-ești dragă ca Româncă. Te-ai dat în mâna Bestiilor pentru Românii tăi, pentru Tara ta. Se vor închina Românii pentru sufletele noastre, dar nu te voi uita niciodată. Ilinco, femeie de Români din ținutul Oltului . . .

Cu lacrămi curgând, sărută Domnul obrajii și fruntea Ilincăi.

•

Pandurii care au pribegit prin văile Oltului după uciderea Domnului Tudor, au spus că noaptea eșea din spuma apei un glas de fecioară, ce îngâna odată cu valurile Oltului, jelind, cântecul Domnului Tudor.

. . . Tudor, Tudor, Tudorel
Dragul mamei voinicel . . .

•

PAGINĂ REALIZATĂ DE : NICOLAE NOVAC

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

VINTILA HORIA

MARTA, o la segunda guerra

PLAZA & JANES

Așa dar Vintilă Horia revine la roman. După o lungă, îndelungă absență. Zece ani, poate chiar mai mult. Absență, tăcere, dar nu inactivitate. Profesorul dela Universitatea din Madrid este un spirit care caută fără încetare, este preocupat de problemele și angoasele epocii în care trăiește și despre care dorește să aducă mărturie. Dacă nu a scris, dacă nu a publicat romane, beletristică, în această pauză, în această perioadă, Vintilă Horia a făcut totuși cunoscute preocupările sale de parapsiholog, aș putea spune interesul pe care i-l trezește parapsihologia, în studiul său "Encuesta de tras de la Visible". L-a pasionat și îl pasionează viitorologia, editând acum câțiva ani o revistă în limba spaniolă, consacrată acestei discipline, atât de la modă astăzi.

A urmărit cu deosebită sagacitate raporturile dintre știință și literatură în secolul nostru, paralelismele dintre ele, ajungând la concluzii uneori interesante, alteori discutabile, totdeauna însă stimulatoare pentru spirit. Rezultatul acestor cercetări - o adevărată sinteză a cursurilor sale universitare de literatură comparată - sunt cuprinse în volumul: "Introducion a la literatura del Siglo XX (Ensayo de epistemologia literaria), volum de peste 500 de pagini, publicat în 1976 la Madrid. Si pe urmă a continuat să scrie poezii în limba română, publicând acum câtiva ani o culegere de versuri: "Viitor Petrecut".

Nu, Vintilă Horia nu a șomat, dela publicarea ultimului roman, așa cum poate au crezut obișnuiții cititori ai romanelor sale. Unii compatrioți din diasporă îmi spuneau, de multe ori în derâdere: Vintilă Horia a devenit parapsiholog, viitorolog, tot ce vrei, dar a abandonat romanul și nuvela, și rău face. Incă odată nu, autorul lui 'Dieu est né en exil", pentru care i-a fost decernat Premiul Goncourt în 1960, cea mai înaltă distincție literară franceză, atribuită pentru prima oară unui scriitor român, nu a renunțat la roman și mai ales la problema care îl obsedează, aceea a exilului. Aș putea spune că aceasta este tema constantă, permanentă a literaturii lui Vintilă Horia. Pentru ce suntem în exil? La ce servește acest exil? Acest statut al nostru în lumea de astăzi ce rost are? Este exilul un eșec, sau pregătește refugiul o înflorire spirituală, o transformare, o transfigurare a celor care îl trăiesc? In general, pentru Vintilă Horia exilul, refugiul sunt o tehnică de cunoaștere, ca de pildă iubirea, pasiunea, suferința. In acest sens, unul din mijloacele de îmbogățire a sufletului și spiritului nostru.

"Marta o la segunda guerra" (textul original în franceză: Marthe ou la seconde guerre), romanul pe care ni-l oferă acum și pe care l-am citit în limba spaniolă, poartă și el urmele acestei obsesii, ale aceleia de a fi un exilat în lumea noastră, care este a fizicii cuantice, a geneticii, a fenomenologiei, a matematicii structuraliste, hilbertiene, a principiului indeterminării, a legii entropiei, a tuturor ideologiilor dar și a Hiroshimei, Auschwitzului, Gulagului sau a "experimentului dela Pitești". Noul roman face parte din ceea ce se va numi 'Trilogia exilului", după 'Dieu est né en exil" și "Le Chevalier de la Resignation".

In "Marta o la segunda guerra", personajele sunt Români exilați; romanul se desfășoară parte în România dela sfârșitul războiului și parte în exil, în deosebi în Spania sau în Argentina, acest spațiu geografic și literar americano-spaniol sau spaniol pe care l-a cutreerat Vintilă Horia sărac, în primii ani de pribegie, și în care s'a stabilit până la urmă. Romanul - roman "cu cheie" de altfel - este bazat pe amintirile, gândurile și reflecțiile a șase Români sau foști Români, în jurul vârstei de cincizeci de ani, care au luat parte la războiu și care s'au risipit în lumea întreagă după intrarea trupelor sovietice în România în August 1944. Sunt șase refugiați sau emigranți, veniți din orizonturi diferite, uniți însă prin amintirea dureroasă, obsedantă, a unei femei pe care au iubit-o, Marta, moartă în împrejurări tragice și misterioase, după ce fusese violată de sovietici, în acea vară târzie din 1944, când pentru noi a început totul, exilul și desnădejdea noastră, când a început celălalt războì, "al doilea", războiul a milioane de morți care apasă de atunci asupra vieților noastre, cel din sufletele noastre de Români în țară sau în refugiu, după ce pacea "izbucnise" în Europa și în țara noastră. "Un război civil al trecutului împotriva prezentului, al amintirilor contra întâmplărilor de fiecare zi, al speranței contra dorinței de a termina odată și pentru totdeauna prin întrebarea finală "pentru ce?" pe care cred eu ar trebui să fie întrebarea arzătoare și salvatoare a oricărui exilat demn de acest nume. "La jornada del 23 de Agosto no ha terminada todavia para mi! Y menuda jornada", exclamă unul din eroii acestui roman.

Așa dar, șase exilati - în diferite părți ale lumii - Italia, Spania, Argentina, Canada, care după ani de grele încercări la început și-au făcut o situație și care au în comun iubirea pentru o femeie, Marta, dispărută la sfârșitul războiului contra Uniunii Sovietice, în 1944. Pentru autorul cărții, după cum se exprimă printr'unul din personaje, femeia este considerată ca o patrie. Marta este poate patria îndepărtată, niciodată abandonată sau uitată. Femeia iubită, ca adevărata patrie care va exista atunci când cei care au iubit-o nu vor mai fi, femeia care nu va muri niciodată, care va face ca cei care au iubit-o să nu mai fie liberi, deoarece rămân încătușați de această amintire "arhetip", care le va domina întreaga viață. Este oare aceasta simbolul, semnificația adâncă, adevărată, a romanului? Nu știu. Ca orice mare scriitor, Horia nu încearcă să convingă: el sugerează, pune întrebări.

Unul din personaje - exilat român - spune la un moment dat: "M'am născut, am crescut, am fost educat și am iubit în România. A existat oare vreodată această țară? Da, pentrucă în acest moment vorbesc românește, și când încerc să mă izolez de lumea exterioară mă întorc la esența mea, la singura realitate permanentă și supremă, acea a trecutului meu îndepărtat, la locul meu de naștere. . ."

Sunt în acest roman scene care nu pot fi uitate, care vor impresiona pe orice compatriot din refugiu. Doresc să amintesc pe aceea a revenirii în țară - pentru câteva zile - a unuia din eroii romanului, pentruca să caute pe băiatul unui alt refugiat din occident. Intâlnirea cu țara schimbată, cu evocatoarele locuri ale copilăriei, sub cerul cenușiu al socialismului - această întoarcere unde au fost amintirile și jurămintele, este într'adevăr bulversantă. Iar scrisoarea pe care băiatul rămas în țară, băiatul Martei, o trimite tatălui său refugiat cuprinde în ea toată drama destrămării noastre, a sfâșierii sufletului românesc, a raporturilor dureroase: țară-exil. Si alte scene, și alte pagini răscolitoare.

Deși într'o limbă nu prea familiară mie, am citit acest roman dintr'o dată, fără să-l las din mână. Căci această carte captivează, seduce; Vintilă Horia posedă acum o tehnică a scrisului, o tehnică a romanului, o tehnică românească de neîntrecut. Au dispărut unele stângăcii din beletristica de odinioară. "Marta o la segunda guerra" este poate cel de al doilea mare roman românesc scris în refugiu, după "Dieu est né en exil". (Poate unii intelectuali români care nu și-au dat încă seama că se află în exil, nu vor fi de acord cu această apreciere).

Pe deasupra intrigii romanului, pe care am prezentat-o schematic, poate prea schematic, și care, în fond, nu are mare importanță, plutește această amintire a țării pierdute - un paradis pierdut, căci adevăratele paradisuri sunt cele pierdute - acest dor nesfârșit, fără putință de tămăduire, pentru femeia odată iubită, pentru un loc imaginar, Dumitrești, de unde au început în acel fatidic August 1944 peregrinările și tribulațiile eroilor romanului, care sunt ale noastre, ale tuturor Românilor. Romanul este ca atare, în primul rând, o reflecție asupra exilului, un "discurs" asupra refugiului, el fiind împânat la tot locul de idei, de observații, de maxime, de sentințe. Aș putea cita la nesfârșit astfel de meditații, aș putea reproduce admirabilele pasaje despre paralelismul dintre memorie și vis, cele despre iubire, libertate, timp, moarte etc. Jung - idolul lui Vintilă Horia, dacă nu mă înșel - Heidegger, Nietzsche, care cu toții au plămădit ființa spirituală a autorului, sunt chemați în ajutor, ca să spun așa, sunt aduși la cunoștința cititorului. Relev acest lucru pentru a sublinia profuziunea de idei care străbate noua carte a scriitorului și compatriotului nostru.

Horia este în mare parte un moralist, în sensul moraliștilor francezi din secolele trecute. Un moralist pe care îl interesează de sigur condiția umană în general, dar văzută în lumina exilului, care în definitiv este soarta noastră a tuturor. Nu suntem oare cu toții exilați pe acest pământ și nu trebue să ne întrebăm fără încetare: De unde suntem exilați? Si pentru ce? Autorul - prin tot ce scrie - amintește mereu aceste întrebări care, ca adevăratele și marile întrebări cu care suntem confruntați, sunt poate fără răspuns. Dar nu mai puțin trebue să ni le punem, astăzi, mâine, totdeauna.

Vintilă Horia rămâne în primul rând romancierul exilului, al iubirii și al morții. Care sunt poate unul și același lucru.

Mihai CISMĂRESCU

INSCRIPȚIE PE O CĂRĂMIDĂ

Pe culoarul acesta de liceu
era o fereastră spre pădure.
Ochii mei se pierdeau în albastru
și acolo unde dispăreau
era locul întâlnirii noastre.
Mă chemau vânturile
dincolo de frica de profesori,
unde zăpezile erau viorii,
să sorb un fulg de pe buzele tale.
Dar au venit oamenii:
Geamul spre pădure trebuia zidit!

Si ochii mi-au rămas în cărămizi
ca legendara Ana în piatra mânăstirii.

Dumitru D. ICHIM

ZIUA DEȚINUȚILOR POLITICI ROMÂNI

Eugen POPESCU

Este trist și este dureros, dar necesar, că în Exil se comemorează evenimente neînțelese de mulți, care au avut loc în istoria contemporană a poporului român, evenimente dureroase și revoltătoare care au dat naștere la râuri de lacrimi și sânge vărsate de aproape majoritatea familiilor românești în perioada anilor 1944 (August) - 1964, anul amnestierii condamnaților politici din România, ca urmare a presiunilor externe.

In această perioadă lungă, de 20 de ani, în care domnia arbitrarului și a bunului plac a luat locul bunei rațiuni și a dreptei judecăți, au avut loc masive arestări săvârșite de comuniștii care s'au instalat la Putere cu sprijinul total al Uniunii Sovietice.

Au fost mai multe loturi masive de arestări în timpul dictaturii comuniste în România, iar arestații se pot cifra la câteva sute de mii de persoane. Dintre toate loturile de arestări, s'a ales lotul din 15 Mai 1948 ca cel mai reprezentativ pentru "ziua deținuților politici români", când mii de studenți au luat drumul temnițelor, coloniilor de muncă, supliciilor de tot felul și experiențelor diabolice dela Pitești, Gherla și Canalul Dunăre-Marea Neagră, sub îndrumarea directă a partidului comunist român.

Poporul român a fost supus unor înfiorătoare suplicii de către comuniști, a căror grad nu a fost atins de nici-unul dintre popoarele barbare care au năvălit de-a lungul istoriei noastre, peste pământul românesc. Istoria românească este împletită din dureri și suferinți. Puhoaele de barbari venite în veacurile trecute dinspre Crivăț au adus dureri adânci în inimile românești și au pârjolit câmpiile și pădurile dela poalele Carpaților până la Nistru și în jos până la Dunăre, dar în timpurile noastre, după 23 August 1944, ni-a fost dat să trăim cea mai mare dramă a poporului român, săvârșită cu sânge rece de către comuniștii români, deținători ai puterii politice în Stat și de către armatele sovietice.

Au fost golite hambarele țării și au jefuit subsolul românesc, au fost arestați și schingiuiți sute de mii de români, iar unii dintre ei au fost trimiși la muncă forțată pe șantierele Canalului Dunăre-Marea Neagră, unde au murit cu târnăcopul în mână, împinși dela spate de către brigadierii comuniști ca să-și realizeze norma de muncă impusă de partid, cu scopul de a fi extenuați și lichidați fizic. Strămoșii noștri din morminte au gemut de durere și revoltă, acolo sub pământ, de tragedia la care au fost supuși urmașii lor, de către niște oameni fără Neam și Dumnezeu.

S'a zgâlțâit istoria din țâțâni de atâtea nedreptăți făcute poporului român. S'au zdruncinat catapetesmele Bisericii lui Isus de falsa credință impusă unui popor cu frica de Dumnezeu în suflet. Rând pe rând, generațiile vârstnice ca și cele tinere, au trecut pragurile temnițelor în România, și au îndurat și suferit umilinți și îngenunchieri, dar nu și-au pierdut credința și speranța.

Pentru toate suferințele nedrepte din închisorile României, ale poporului român în timpul regimului comunist, pentru toți martirii români, arși de vii, sau aruncați în gropile comune la Canalul Dunăre-Marea Neagră, Aiud, Sighet, Jilava și pretutindeni unde vor mai fi fost, pentru râurile de sânge și lacrimi vărsate de familiile românești în timpul regimului comunist din România, se cuvine ca noi cei vii, trecuți prin acest examen dur al destinului românesc, să ridicăm osanale în cinstea acestor jertfe, să ne legăm a nu uita suferințele Neamului nostru aruncat în închisorile comuniste, cum arunci niște vreascuri uscate pe foc, să cinstim memoria martirilor noștri și să păstrăm ca simbol ziua de 15 Mai ca zi a martirajului românilor întemnițați.

MAI 1945

Bocanci, nu mai calcă zdrobind caldarâme !
Din gropi, din adâncuri, ies oamenii- râme.
Prostit de explozii și vântu-i zănatec
și cerul nu plouă cu fier și jeratec . . . . .

"La rumba, rumbita" ! . . Acesta e jocul,
pe "Unten den Linden" auzi cazaciocul;
prin fostele case - întinse mormane -
văcarii din Kansas, mulg fete germane. . . . .
Convoaiele pleacă pe drum de ocară
cu cei ce n'avură norocul să moară.
I-așteaptă în stepe, stăpâna tăcerii
și'n noaptea polară, întinse siberii. . . . .

S'a'ntors omenirea în sus, cu tot dosul.
să creadă naivii că'nvinge frumosul.
dreptatea și cinstea -ce petice vechi-
le'nlătură-auzul, ajunse'n urechi. . . . . .

Vreți cântece calde? -Luați versuri castrate
căci astăzi se cântă doar cel ce te bate,
călcâiul ce-apasă mai tare pe gușe
și lanțul și biciul și supt de căpușe.

Zemoaselor bube, puroi și libărci
le cântă poeții cu fundu'ntre bărci !

-Aceștia-s stăpânii, eliberatorii,
căzuți de pe cracă, umflați de victorii,
ce vin și iau totul și prețul din casă
și groază și sânge, în urma lor, lasă,
și ce mai rămâne când trece văpaia,
șacalii din țară, o iau și pe aia ! . . . .

Stau oamenii smirnă, cu frica în oase.
E prețul vieții, plătit cu ponoase,
dar nu tot amarul îi poate împunge

că și disperarea mai urlă: -Ajunge !
Nimic, cu nimicul înfruntă urgia,
că poate, când vrerea-i, și nimicnicia
să'nlăture bârne, să spargă zăvoare.
Desculții, cu seceri, securi și topoare,
din mlaștini de delte, din asprele țancuri,
când vine prăpădul, nu-i sperie tancuri.
Cu ghioage, cu ghiare, cu pumnii, cu dinții,
învie străbunii în ei - și părinții.
Pe prețul vieții, n'au frică de moarte,
nimic nu-i oprește, nimic nu-i desparte;
pe câmpuri, în fabrici, orașe și sate,
frâng țeste dușmane și zmulg beregate. . . . .

Nu-i bine o Doamne, o știm, nu e bine,
dar nici pacea asta nu-i dată de Tine !

Zahu PANĂ

INOCENȚA MARTIRILOR

Radu DUNĂREANU

Prin forța împrejurărilor, datorită programelor analitice dictate de Kremlin, am devenit "specialist" în literatura rusă. De aceea, după 10 ani de intoxicare mi-e silă să fac chiar și o referire la așa zisa lor cultură.

Totuși de data aceasta îmi calc pe inimă și am să pomenesc de Soljenitzin. Intr'un articol publicat în L'EXPRESS, vorbind de crimele regimurilor comuniste, el spune că toți suntem responsabili de ceea ce s'a întâmplat, toți cu excepția celor ce au murit rezistând. In cazul nostru al Românilor, aș zice că cei ce au murit sunt cei ce au trecut prin închisori și lagăre și chiar dacă trupurile lor au supraviețuit cumva, sufletele lor chinuite și ucise îi așează în lumea celor drepți, fără prihană.

Numai martirii sunt inocenți. Si numesc martiri numai pe cei ce au zis dela început "NU", și nu pe tovarășii de drum care au fost un timp uneltele ocupantului până când au fost folositori acestuia, apoi au fost aruncați în închisori sau, mai ușor, uciși. Pe aceștia să-i ierte bunul Dumnezeu, și-au ispășit poate păcatele, dar nu sunt martirii mei.

Fac parte din generația care a fost lovită din plin la 23 August - fără să fi fost implicată în nici un fel în condițiile care au dus la decizia trădării, a actului "de salvare a ceea ce se mai poate salva". Este generația care a avut trei etape distincte: internat, cazarmă și pușcărie.

Ii urăsc pe Ruși. Ei au ocupat Tara și au adus pe tancuri guvernul tip Pauker et. Comp. Dar acel guvern n'a intrat cu Calul Troian. Rușii nu s'au deghizat cu blănii de oaie. Dela început s'au arătat deschiși, lupi. Insă cineva dinăuntru a deschis porțile cetății și m'a sacrificat pe mine și generația mea. De aceea toți sunt vinovați, cu excepția martirilor.

Actul de capitulare în fața rușilor nu a apărut peste noapte sau ca în teatru Deus ex machina, ci a fost pregătit în etape de către limfatica noastră democrație. Tratativele secrete cu Rușii, în spatele lui Antonescu, n'au fost duse de generația mea. Arestarea și vânzarea mareșalului nu au făcut-o cei ce deja aveau oasele înmuiate de închisori și lagăre, ci a făcut-o un androgin gângav, paiață cu echilegi, cocota morală a lui "Uncle Joe", în concubinaj cu niște anumiți șefi de grupări pretins politice și bănuit democratice. Oblejii politici - înnotând în ape murdare - știau bine de existența Filialei Române a Cominternului și l-au scos de pe mânecă pe un lacheu intelectual numit Pătrășcanu ca să se puie bine cu viitorul ocupant, căruia îi pregăteau primire pe carpetă roșie. Nu martirii au aranjat parașutarea lui Bodnăraș și strecurarea lui pe ușa de serviciu a Regelui, ci "intelectualii rasați" cu veleități politice democratice.

Apoi rușilor li s'au deschis porțile cetății. Din prima clipă a falsului Armistițiu, bâlbâit gângav la radio, Rușii au început să ucidă, să desnaționalizeze. S'a știut de mult ce sunt și ce vor face. Cu toate acestea o mulțime de "persoane" democratice s'au înghesuit să facă parte din primele guverne de ocupație. Sunt Rușii vinovați? Cine i-a forțat pe democrați să servească în guvernele supraveghiate de cravașa lui Vâșinski? Membrii primelor guverne democratice de după invazie au depus, conform legii, jurământ de credință . . . Regelui. Nu știau că acesta a trădat poporul și ostenii lui, dându-i plocon rușilor?

Sunt întrebări la care generația mea sacrificată așteaptă un răspuns de mai multe decenii.

După ocupație au început masacrele și arestările în Țară. Le-au făcut Rușii? Nu. Le-a executat aparatul statal democratic care s'a îmbulzit slugarnic să-l servească pe ocupant.

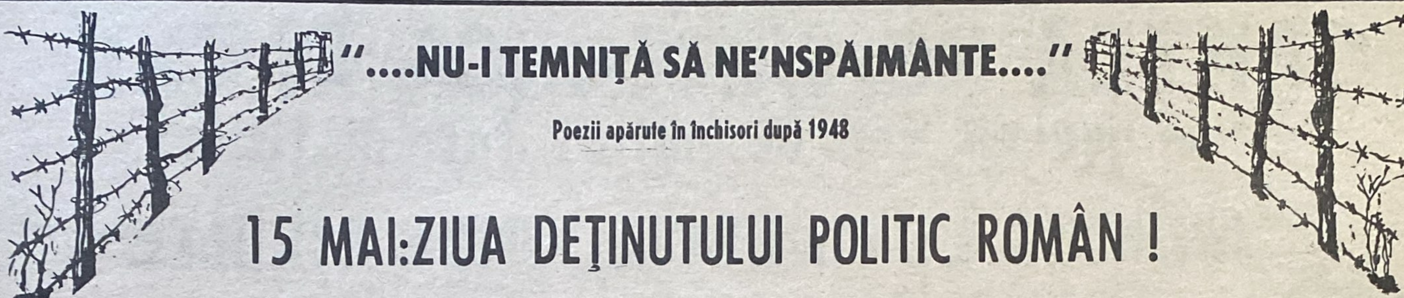
Mi s'a replicat de multe ori: ce vină au membrii de partid de rând? Sau soldații care au îndeplinit doar ordine? Membrii de partid de rând? Fiecare are felia lui de vină. După invazie se înghesuiau să fie primiți în partid - nu pentru niscaiva convingeri - ci pentru a găsi un oscior de la ospățul ocupantului. Din mijlocul acestor membri s'au recrutat "cadrele de bază" ale activiștilor care ucideau și schingiuiau țăranii ce nu semnau intrarea în colhoz și odioșii securiști.

Sunt numai Rușii de vină? Soldații de rând nu știau că trag în frații lor? De ce lecțiile politice se prindeau de ei și nu și morala noastră veche națională și creștină? Soldații de rând erau aceea care se înghesuiau să ne ciomăgească, seara, în poarta lagărului, când nu puteam să ne facem norma. Soldații de rând ne loveau cu patul armei și ne înjurau de mamă, pe noi "domnii bandiți".

Nu inocenții martiri au construit și înflorit cultura socialistă, aruncând cultura națională înapoi cu epoci. Nu Rușii i-au forțat, sub amenințarea baionetei, pe intelectualii ce ar fi trebuit să fie simbolul rezistenței naționale, să se prostitueze până la ridicol. Si nu mă refer la unii ca Beniuc și teapa, ci la unii care ar fi trebuit să rămână simboluri naționale. Mă refer la cei ce doreau să fie "clasici în viață" ca Sadoveanu, Călinescu, ambii Petrescu dar mai ales Camil, Arghezi și încă mulți alții.

De ce Gyr a putut să nu capituleze? Doar și el a fost om și pe el îl înspăimânta durerea foamei, frigului și bătăilor. Explicația este simplă și s'a verificat recent în Polonia: în mijlocul oricărui popor se va găsi oricând un mic procent de scursuri morale care își vor sumeca mânecile, gata să servească drept călăi, la diferite nivele, ai propriului lor popor. Iar această minoritate a fost mânată cu diabolică dexteritate de către ocupant. Insă vina rămâne și cred că toți aceștia, azi, mâine sau poimâine, trebue să plătească. Si am să'mi educ copiii să nu uite - chiar dacă limba lor maternă nu va mai fi română - și să nu facă compromisuri cu cei ce au însângerat pământul strămoșilor lor, sau să nu se mai considere Români.

Si să creadă numai în inocența martirilor.

"....NU-I TEMNIȚĂ SĂ NE'NSPĂIMÂNTE...."

Poezii apărute în închisori după 1948

15 MAI:ZIUA DEŢINUTULUI POLITIC ROMÂN !

DENIE

Si primăvara parcă era alta.
curgea și luna altfel pe zăplaz. . . . . .
Pe-atunci nu ne cioplise'n stânci, cu dalta,
meșterul timp, nici frunte, nici obraz.

N'aveam tăiate'n cremene nici fața,
nici lacrima, nici frunza cu cununi.
Mai miroseau a smeură, și viața,
și inimile noastre, a căpșuni.

Pe-atunci purta și vântul flori în chică
și cântecul, pe frunte, prour nou,
și'n fiecare cuib de rândunică
pui de heruvi țâșneau din orice ou.

Căzuți din cer ori coborînd din lună,
ne așteptau caișii în pridvor;
mergeam cu ei la denii, împreună,
și ne'nchinam, ca ramurile lor.

Isus venea cu roua în potire,
priveam adânc în ochii Lui adânci,
și înviam în orice răstignire,
când surâdeam pe crucile de-atunci. . .

CONVOIUL

Peronul pustiu . . .
luminile pâlpâie palid prin ceață. . .
Târziu,
din bezne se rupe-o sâneață.
Apoi alta și altă.
Si noaptea din gratii tresaltă.

Plutonul cu fețe de tuci
adastă în poartă.
Convoiul se'nșiră: destine în lanț
sub pază de flinte.
Cu gândul la jariști de scrum
și noi oseminte.

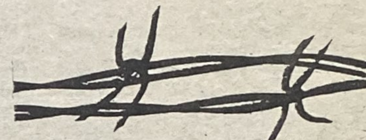
Ferestrele dorm.
Refrenul de lanț în rugină
le pipăe lemnul.
Pe-alocuri, un sfârc de lumină
își mistue semnul.

Prin vis, copii s'agită
și'ngaimă
cuvinte de spaimă.

Sub scut de obloane
părinții se'nchină în gând la icoane.

Departe, în ceață,
se stinge al lanțului cânt.
Doar câinii struniți în ogradă
mai latră a sfadă, în vânt. . .

Trei porți ferecate din lacăte gem,
Si'ntregul convoi
dispare sub bolți de blestem.

FOCUL

Stau înfipt pe culmi cărunte
fâlfâind ca un stindard,
vremea'ncearcă să mă'nfrunte,
eu și mai năpraznic ard.

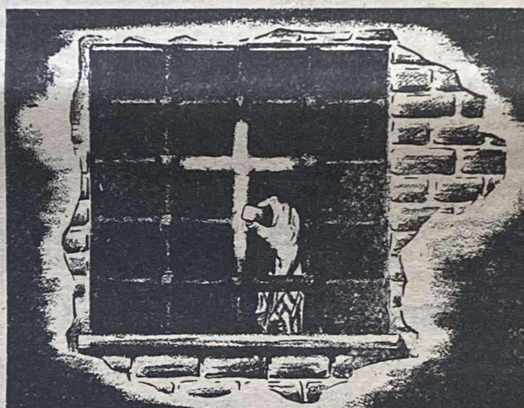
Noaptea cată să mă-adoarmă
coborînd asupra-mi ploi,
însă picurii și-i sfarmă
de văpaia mea, în toi.

Vântu-mi suflă crâncen para
dar incendiul meu, mai viu,
luminează toată țara:
-Mor, și din cenușe'nviu.

Dacă munții se prăvale
din înalt, privesc cum pier;
și cu flăcările goale
rădăcini împlânt în cer.

Nu cunosc nici începutul,
nici amurgul sângerând;
vâlvătaia-mi este scutul,
zbor pe aripă de gând.

Suspendat în infinituri
cresc din ce în ce mai pur,
peste lume, peste mituri,
ars de setea de azur.

BLESTEMUL AIUDULUI

Aiudule, Aiudule,
temniță cruntă,
fă-te zăludule
piatră măruntă.

Focul mănânce-te
că nu te saturi.
Mereu vrei scântece
și bei oftaturi.

Vântul destramă-te
că nu-ți ajunge -
și'n marea-ți foamete
mereu vrei sânge.

Apele facă-te
ape ca ele,
lacrimi din lacăte
plâns de zăbrele.

Grindina'ndoaie-te
spele-te ploaie,
lanțuri și geamăte
să ți le'nmoaie.

Aiudule, Aiudule,
fiară năucă,
face-te-ai crudule
scrum și nălucă.

CELULA

Pleoapele de scânduri s'au lăsat pe zare.
Infrățite'n taină, noaptea și tăcerea
străjuesc de-a valma, triste, încăperea
unde-o za mai cântă când un gând tresare.

Jos, pe rogojina zdrențuită'n veghe,
nu-i decât o rană și doi ochi luceferi.
Râd pândind din umbră ciurdele de neferi. . .
Gândul ars de foame, se sfințește'n zeghe.

Vânătă e coapsa. Roasă de cangrene
ca și chipul celui ce l-a'mpuns cu ură.
Zâmbetul iertării-i flutură pe gură
ciutură de stele-i scânteie sub gene.

Când și când o tuse, obosită, stinsă,
sfâșie tăcerea în felii egale. . . .
Pe podea se iscă roșii, mici petale. . .
apoi totul tace. . . .tace carnea'nvinsă !

BOZIA

Ca bozia de pe maidan, semeață,
cresc îndărătnic fără cerșit ploaie;
cu brânciuri peste stârvuri și gunoaie,
fac loc pentru nemernica mea viață. . .

Si ca urzica mă îndop cu fierea
în ticăloasa mea amărăciune;
ce dulci sunt ghimpii când le simt puterea,
ce tare's în superba spurcăciune. . .

Strivit sub tălpi, mai iute dau sămânță;
mai viu duhnesc când mi se rupe-o foaie,
cresc viforos și dârz din umilință,
ca bozia răzbat peste gunoaie.

Si ca urzica ies prin garduri sparte
crunt vrășmășit de-o dușmănie sfântă;
târziu. . .când voi cădea în marea trântă
îmi voi înfige ghimpii chiar și'n moarte. . .

Pagină realizată de
"Asoc. foștilor deținuți politici Români"

Din volumul sub tipar:
"POEZII DIN INCHISORI"

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

- trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

MONICA LOVINESCU: UNDE SCURTE

1978

ed. LIMITE

Sanda STOLOJAN

Mai mult ca sigur, într'un viitor greu de apreciat, când în România cuvântul își va fi recăpătat semnificația și dreptul să rostească adevărul, cronicile Monicăi Lovinescu își vor afla locul în Istoria Culturii românești. De pe acum însă, noi contemporanii ne putem da seama de neobișnuita ei realizare desfășurată sub ochii noștri, la postul de radio Europa Liberă dela Paris. Strânse în volum, cronicile pe o perioadă de zece ani (1961-1971) ne permit cu ajutorul distanței în timp, să apreciem originalitatea și importanța acțiunii duse pe "unde scurte".

Monica Lovinescu s'a străduit înprimul rând să aducă un maximum de informație ascultătorilor ei. In situația din România sub regimul comunist, lipsa de cărți și de ziare străine, dar mai ales politizarea presei și a învățământului și înlocuirea ideilor prin ideologie, au creat un gol pe care din depărtare Monica Lovinescu a căutat să-l umple. Fiecare cronică a devenit mai mult decât o dare de seamă despre un autor, o carte, o piesă: când un portret al autorului, când o încercare de sinteză a operei, când o incursiune într'un context mai larg de istorie, astfel încât dincolo de informație să se desprindă un mesaj cultural.

Acolo unde emisiunile doamnei Monica Lovinescu inaugurează, unde suntem îndreptățiți să vorbim de inventivitate în folosirea "undelor scurte", este în relațiile ei cu intelectualii din România. Atunci când, în decursul celor două ore de antenă săptămânală, cronicara se mută la București. De douăzeci de ani ea a reușit nu numai să suplinească lipsei de informații din străinătate, dar și să fie în mijlocul intelectualilor români, la fața locului, în miezul problemelor lor, ale culturii românești și în special ale literaturii. De două decenii vocea ei este pentru intelectualii din țară nu numai o voce liberă, o instanță de apel, o judecată în libertate, ci o prezență alături de ei. Monica Lovinescu a mărturisit adesea că de fapt ea nu trăește la Paris, ci la București ! Paradoxul corespunde unui adevăr. A trăi la București fiind la Paris a însemnat o imensă muncă de informație despre România și o reală echilibristică a judecății, a sensibilității care i-au permis o evaluare justă a situației din lumea scriitorilor români. Dialogul între Monica Lovinescu și intelectualii din țară, căci despre un dialog este vorba, va rămâne în analele acestor ani ca o "aventură" unică în felul ei.

Stim astăzi care au fost momentele culminante ale deceniului 61-71. Stim că au fost ani de speranță în destalinizare, ne gândim la relativa liberalizare din România sau la Primăvara dela Praga. Apoi ani de prăbușire a speranțelor, prăbușire pecetluită de intrarea Rușilor la Praga și de Tezele din Iulie 71 în România. Ani în care Istoria a înaintat însă, în mod ireversibil, spre năruirea miturilor marxiste în Occident. Sfârșitul deceniului a cunoscut evenimentele din Mai 68 la Paris și apariția fulgerătoare a lui Soljenițin. Cronicile Monicăi Lovinescu la aproape douăzeci de ani de distanță dovedesc justețea accentelor puse asupra unor evenimente care pe atunci erau actualitate și timp în mers.

Ceea ce dă acestor texte valoarea și savoarea lor, ni se pare a fi viziunea și pasiunea autoarei lor. Din unghiul prin care sunt prinse și observate evenimentele, se desprinde o viziune de ansamblu care se poate rezuma în două idei conducătoare. Convingerea că totul în vremurile noastre stă sub semnul luptei de proporții și răsunet fantastic, între Est și Vest, între lumea supusă totalitarismului și lumea oamenilor liberi. Că tot ce se întâmplă în domeniul culturii, a religiei, a artelor, a filozofiei se resimte în ultimă instanță de răsunetul marelui război, de esența spirituală care umple secolul nostru. Si ideea că în lupta între cultura liberă și ideologie, în conflictul deschis sau ocult între adevăr și minciună, intelectualii și în special scriitorii sunt angajați și nu se pot sustrage dela răspunderea lor, nici în Occident nici în țările comuniste. Cronicile ar putea fi văzute ca o poveste cu peripeții în centrul cărora s'ar afla un singur personaj, scriitorul, care are de dat seama în fața conștiinței lui și în fața Istoriei.

Peste viziunea lucidă întâlnim ceea ce am numit o pasiune, sau conștiința unei misiuni. Monica Lovinescu mărturisește în prefața cronicilor că ea nu poate fi o martoră indiferentă a evenimentelor despre care dă seama: "sunt implicată. . . nu pot fi nici observator, nici judecător. Las observația străinilor și judecata celor de apoi". A fi implicată, adică a-și pune acțiunea sub semnul unei etici, așa își concepe Monica Lovinescu misiunea ei pe lângă scriitorii români. România este o țară în care scriitorii scriu cărți după cele mai savante rețete ale romanului contemporan și poezie de mare calitate, dar unde lipsesc marile mărturii, cărțile esențiale despre epoca trăită. Pasiunea Monicăi Lovinescu pentru soarta literaturii române a făcut-o sensibilă la realizările estetice care au urmat anilor de întuneric din era stalinistă. In același timp, o simțim obsedată de tăcerea intelectualilor români asupra adevărului din ultimii patruzeci de ani, de faptul că ei sunt absenți dela prima lor datorie: memoria. Acțiunea ei la Europa Liberă se înscrie într'un efort continuu de galvanizare, de chemare a scriitorilor la rolul lor față de literatură dar și față de Adevăr. Intr'un fel, Monica Lovinescu de douăzeci de ani, servește de conștiință scriitorilor români, care de altfel așa o și consideră. Dublul exercițiu al rațiunii lucide care judeca scăderile și deficiențele intelectualilor români, și în același timp partea inimii în misiunea ei, explică tonul personal al cronicilor semnate de Monica Lovinescu.

Sub titlul neutru "Unde Scurte" sau "Jurnal indirect" credem că este vorba în realitate de o cronică a timpurilor noastre, trăite de noi toți, Românii din țară sau din Exil. "Trăim o clipă, un ceas, un timp al memoriei: nu putem uita" scrie Monica Lovinescu. In viitor, cei care se vor interesa de ceasul nostru, ceasul acesta, nu vor putea trece peste cronicile ei. •

REVUE DES ETUDES ROUMAINES

1953-1982

La apariţia volumului XVI

Matei CAZACU (C.N.R.S.)

Intrată în al 20-lea an de apariție, Revista de studii române este astăzi, fără îndoială, cea mai prestigioasă publicație academică a exilului românesc. Cele nouă tomuri (16 numere) cuprind, fără exagerare, un adevărat tezaur de contribuții românești și străine la istoria, filologia, lingvistica, arta, filozofia și istoria literară românească, îmbrățișând deopotrivă epocile mai îndepărtate cât și vremurile mai noi. O trecere în revistă, chiar și sumară, a conținutului celor peste 2650 de pagini câte totalizează numerele apărute până azi este, desigur, imposibilă în spațiul limitat de care dispunem aici. De aceea, ne vom mărgini, în cele ce urmează, să relevăm articolele și temele majore ce se desprind la o lectură atentă din corpul acestui periodic.

In primul rând trebue subliniate câteva articole fundamentale ale lui Mircea Eliade, prezent în trei numere cu studii despre Meșterul Manole și mânăstirea Argeșului, Dragoș și'vânătoarea rituală', plus rezumatul unei conferințe despre Lupi și lupoaica, introducere la o istorie religioasă a Daciei. In toate cele trei cazuri, miturile românești sunt analizate prin prisma istoriei generale a religiilor, cel de-al doilea atrăgând și o replică a lui Eugen Lozovan intitulată foarte sugestiv Rurik și Dragoș, (vol.XI-XII, 1969).

Unul din meritele - și puncte de atracție - majore ale revistei este și acela de a fi tipărit nu mai puțin de șase studii postume ale lui Gheorghe Brătianu, axate pe tema adunărilor de stări în cadrul istoriei generale precum și în cazul special al Românilor din Transilvania; pe chestiunea cruciadei târzii din veacul al XV-lea și, în sfârșit, relativ la istoria regiunii gurilor Dunării în evul mediu, complectând lucrările mai vechi ale autorului precum și Marea Neagră, apărută și ea postum la München în 1969.

Profesorul Emil Turdeanu, redactor-șef al revistei și cel căruia i se datorează în bună parte înalta ei ținută științifică, este autorul unei serii de articole de erudiție, dintre care cităm cele privind pe primii scriitori religioși din Tara Românească în secolele XIV-XV (sfântul Nicodim dela Tismana și monahul Filotei), precum și două contribuții masive tratând despre activitatea literară în Moldova între anii 1457 și 1552, adică în epoca de maximă înflorire a literaturii medievale românești în limba slavonă. Tot domnia sa a mai tipărit o importantă analiză a vechilor legături de cărți românești, precum și amănunțite cercetări despre opere apocrife bizantino-slave traduse sau adaptate de români în literatură sau folclor.

Unele contribuții de mare valoare au rămas, din păcate, fără urmare; reținem astfel importantele considerații ale lui Constantin Brăiloiu despre Versul popular românesc cântat și a lui Dem. St. Marin, 'Provinciales" retrași din Dacia sub Aurelian. In ambele cazuri avem de-a face cu adevărate "premiere", cu rezultate revoluționare pentru studiul folclorului și, a istoriei vechi românești.

Dintre publicațiile tematice amintim ca o realizare unică în istoria culturală a exilului românesc volumul VII-VIII (1961), cuprinzând actele zilelor de studii românești comemorând o sută de ani dela Unirea principatelor (24-26 Ianuarie, 1959, Paris). Un alt volum (V-VI, 1960) a fost închinat aniversării a 500 de ani dela urcarea pe tron a lui Stefan cel Mare. Ultimele trei tomuri apărute până azi (XIII-XIV, XV și XVI) conțin studii privind pe Dimitrie Cantemir, iar volumul IX-X (1965) se deschide cu două texte cinstind amintirea lui Constantin Brâncuși.

Cercetările de lingvistică și filologie, deși se prezintă, la prima vedere, ca mai puțin accesibile cititorului nespecializat, îmbrățișează o gamă de aspecte fundamentale ale acestor discipline aplicate la cazul românesc. Vom sublinia astfel cele patru studii datorate lui Victor Buescu și tratând despre cuvinte rare, supraviețuiri ale limbii latine în românește, sau cele două articole ale lui Theodor Berchem asupra numelor de păsări în românește.

Dialectologia este și ea prezentă cu o panoramă a graiurilor din Bucovina (I. Popinceanu) și cu un erudit studiu al lui Helmut Ludtke care analizează legăturile dintre dialectele latine din Apulia și limba română.

Istoria literară a epocii mai recente (secolele XVII-XX) ocupă un loc eminent în economia Revistei de studii române. Aproape că nu există scriitor român de seamă despre care să nu se fi tipărit cel puțin un articol aducând documente noi, mai ales din arhivele și bibliotecile occidentale, care să-i complecteze biografia sau să aducă precizări asupra operei. Două articole, datorate unul doamnei Laetitia Turdeanu Cartojan iar celălalt profesorului Eric D. Tappe, aduc documente noi despre viața și relațiile engleze ale spătarului Nicolae Milescu; același profesor englez a contribuit și la elucidarea unor aspecte ignorate până atunci din viața și opera lui Mihail Halici, poet și filozof transilvănean dela sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul celui următor. Mai notăm un lung articol de P. Ciureanu despre Dora d'Istria, și studii despre Vasile Alexandri, Ion Ghica, Eminescu, Creangă, Alexandru Macedonski, Delavrancea, Duiliu Zamfirescu, Blaga (o serie de articole de dl. Titul Barbulescu), și până la Ionesco și Cioran, care apar sub semnătura, respectiv, a lui Marcel Brion dela Academia franceză și a lui Manuel de Dieguez (ultimul cercetează Moștenirea lui Pascal în opera lui Cioran); și a lui L.M. Arcade. In sfârsit, last but not least, cititorul interesat de publicațiile românești dinafara granițelor țării va găsi nu mai puțin de cinci copioase cronici bibliografice înregistrând studiile românești apărute în străinătate între 1947 și 1962 (171 de pagini) și datorate lui V. Buescu și E. Turdeanu (până în 1953) , iar apoi numai profesorului Turdeanu. Tot domnului profesor Turdeanu i se datorează bibliografia operei lui Gheorghe Brătianu, precum și necroloagele lui C. Brăiloiu, Gr. Nandriș și Basil Munteanu, în care publicațiile defuncților sunt atent analizate.

Alături de autorii români (în număr de 64 pentru întreaga serie), găsim și contribuțiile, discursurile sau mesajele a nu mai puțin de 55 de autori străini, dintre care va fi de-ajuns să amintim pe Arnold Tonybee, Francois Mauriac, Marcel Brion, Jerôme Garcopino, Hugh Seton-Watson, Giulio Bonfante, Alf Lombard și Eric D. Tappe, ultimul prezent cu cinci articole (un al șaselea va apare în tomul XVII). •

HYPERION

Centrul de promovare a cărţii româneşti

DOSTOIEVSKI PRIN ANII NOŞTRI

-ecou al ultimului colocviu dela centrul HYPERION-

Numeroasele studii - unele foarte savante - apărute de vreo zece ani în Occident nu înlesnesc nici astăzi buna înţelegere a romanelor lui Dostoievski. Dimpotrivă. Este întreţinută şi parcă deliberat subliniată vechea confuzie între om şi operă, între culmile unei mari gândiri europene şi câteva scrisori, între mesianismul aparent agresiv al unui singur discurs (acela de la comemorarea lui Puşchin) şi semnificaţia profund creştină a celor vreo şapte mii de pagini de înaltă proză artistică. Neînţelegerea putea fi pusă până prin anii 1960 pe socoteala exotismului, a traducerilor dificultoase (când nu erau de-a dreptul adaptări galo-romanizate), dar îndeosebi a unui univers românesc socotit în apus "prea imaginar" şi chiar prea patologic ca să corespundă - fie şi la modul hiperbolic - vreunei credibile realităţi.

Aplicatul admirator al lui Proust dintre cele două războaie mondiale putea fi într'adevăr dezorientat trecând dela blânda iubire a lui Swann la reţetele politice preconizate în Demonii de Sigaliov şi Piotr Verhovenski. Primul cerea întru realizarea paradisului terestru: "spionaj, delaţiune, calomnie şi ocazionale asasinate", toate însoţite de o necesară coborîre a nivelului cultural a celor mulţi "prin înăbuşirea talentelor şi a ştiinţei atunci când nu serveşte cauza revoluţionară", iar al doilea, încă şi mai radical, referindu-se şi el, fireşte, la cei mulţi: "ascultare desăvârşită graţie unei absolute despersonalizări". Chiar după al doilea război mondial şi chiar după Kravcenko, ce judecată de valoare asupra Demonilor să fi fost în măsură să emită nestrămutatul occidental descris de Montesquieu, acela atavic perplex până şi în faţa unui paşnic persian? Desigur una asemănătoare faimoasei vorbe a lui Talleyrand: "tot ce este exagerat este insignifiant".

Din nefericire "faptele sunt încăpăţinate" aşa cum se spune de o vreme în limba franceză. Ar fi fost desigur mai conform romanului clasic ca lumile penitenciare prevăzute de Dostoievski în întreaga sa operă, dela Omul subteran la Marele Inchizitor, să fi rămas coşmarul unui prozator rus epileptic şi să nu fi devenit acela, concret, a câtorva sute de milioane de oameni. Si spaima altor sute de milioane, pândind posibilul salt al cortinei de fier prin care se cerne deja duhul (dacă nu şi materialul) "ocazionalelor asasinate" chibzuite de Sigaliov. Aspectul profetic al romancierului Dostoievski nu mai poate fi contestat. Insă jenantele lui viziuni pot fi declarate premonitorii numai pentru popoarele socialismului fără "chip uman" (ceea ce în treacăt fie spus e un punct de vedere foarte rasist), atenuate prin transfigurări psihanalitice, sau înnecate în erudiţie, acolo unde încăpăţânările ideologice continuă un fel de subterană rezistenţă împotriva evidenţei. Să fie politizată această nouă redescoperire a romancierului rus - a patra sau a cincea în occident dela începutul secolului? Nu tocmai, nu întodeauna şi adesea involuntar. Ar fi mai exact să spunem că e derutată, că după atâţia ani de marxism, de psihanaliză şi de structuralism, adică după tot atâtea metodologii şi terminologii asociate politicului, criticul occidental le rămâne aservit, sau nu izbuteşte să le depăşească condiţionările şi limitările. Oricine ştie cât de mult explică Biblia intenţiile şi realizările româneşti ale lui Dostoievski. O ştiu desigur şi comentatorii recenţi care declară dintru bun început că nu se vor ocupa decât de arta prozatorului, considerând că interpretările religioase nu sunt obiective şi citând pe Berdiaev şi Zander numai la colţul bibliografic rezervat vechiturilor. Dar se poate vorbi despre Dostoievski fără frecvente referinţe la Noul Testament? Poate tenta o analiză serioasă a Demonilor cel ce nu meditează anume citat din Sfântul Luca înscris pe prima pagina a romanului? Ce crimă ar fi comis Raskolnikov într'o lume lipsită de mesajul lui Isus? Vreuna împotriva moralei, împotriva imperativului categoric Kantian? Acela pentru care Dostoievski nu avea decât dispreţ fiindcă l-ar fi putut aplica riguros şi Sigaliov, rămânând acelaşi Sigaliov? O fi manifestat Dostoievski un anume interes pentru timpul ciclic al anticilor scriind o nuvelă scurtă şi "visul vârstei de aur" pe o singură pagină repetată de două ori. Dar ce reprezintă aceste posibile "ispite păgâne" (subiectul e foarte la modă) faţă de lungile şi pioasele descrieri ale stareţilor, faţă de tentaţia ameţitoare a lui Hristos - boala veşniciei cum o numeşte Emil Cioran - aceea a tuturor marilor eroi, faţă, cu un cuvânt, de miezul operei prozatorului? Oricât încerc, nu izbutesc să înţeleg cum poate fi desprinsă arta lui Dostoievski de coordonatele ei creştine mereu explicite sau implicite. E ca şi cum s'ar tenta o prezentare a operei lui Eminescu fără plaiul ancestral, într'un spaţiu geografic indiferent şi nu între Nistru şi Tisa.

Fireşte, reducţionismul estetizant prezintă, în cazul lui Dostoievski şi prin anii noştri, cel puţin avantajul de a putea fi agreat de orice materialist dela Paris sau dela Moscova.

L. M. ARCADE

DE-A LUNGUL ANILOR

printre cărţile apărute

1959	:	Mihai NICULESCU	Povestea vorbelor (amintiri)
1961	:		Revue des Etudes Roumains (tomes VII-VIII)
1966	:	Mircea ELIADE	Amintiri
1970	:		Poeme din închisori
1970	:	Leca MORARIU	Dela noi (poveşti)
1972	:	Stefan BACIU	Clătorii (amintiri şi versuri)
1974	:	Aurelio RAUTA	Modern Romanian Coins (numismatică)
1976	:	Vintilă HORIA	Viitor petrecut (poeme)
1979	:	Victor FRUNZA	Pentru drepturile omului în România (mărturie şi manifest)
1979	:	Nicolae PETRA	Cărticică de rugăciuni (poeme)
1982	:	Constantin DUMITRESCU	Cetatea totală (studiu politico-sociologic asupra României actuale, tradus din limba franceză)
1982	:	Alexandru GREGORIAN	Coasta soarelui (poeme)

CORESPONDENŢE

Dragă "HYPERION"

Iţi scrie un pribeag ne "desţărat".

Nedesţărat pentrucă păstrez cu mine cartea şi graiul, istoria, durerile şi năzuinţele Neamului.

Nedesţărat pentrucă gândul şi simţămintele mele sunt îndreptate mereu către ţară şi fraţii noştri orfani, orfani de libertate, orfani de dreptate, orfani de hrana sufletului şi a trupului.

Si n'am uitat mormintele fără cruci şi morţii fără morminte.

Nu ştiu dacă părinţii tăi au dela început măsura faptei lor întru promovarea culturii româneşti în toate feţele ei: creaţie, răspândire, consum.

In torentul de cărţi proaste, mincinoase, unele neruşinate chiar, ce inundă librăriile şi bibliotecile, cărţi asociate cu "media", concepute ca să măsluiască adevărul, să falsifice istoria, să pervertească minţile şi sufletele, HYPERION va să fie un îndrumător, un instrument pentruca în comunitatea Românilor, cartea cea dreaptă, bună, curată, românească, să fie cunoscută, încurajată, cinstită după merit . . .

HYPERION va să fie un fel de bibliotecă centrală cu sălile de lectură în casele Românilor împrăştiaţi în cele patru zări de urgia vremilor, de mişelia veacului, de mişeii veacului, de adversităţi şi dezbinări pe care nu le-au putut îndeajuns şi totdeauna învinge.

Ai avut cândva prin anii 1932-1935 un frate, "CRITERION", în Bucureşti, care a pornit frumos, dar a murit prea curând. Cât a trăit, a strălucit. Tie îţi doresc o viaţă mai lungă, senină cât poate fi în aste timpuri şi rodnică cât este nevoie.

Românii vor fi mai legaţi, mai uniţi prin factorul comun: limba, arta, cartea, cultura românească şi se vor simţi mai "acasă" când pe masa şi în casa lor va intra cartea primită prin HYPERION.

Ce forţă va putea sta împotriva acestei împliniri?

Cu vii mulţumiri şi calde urări de izbândă.

C. Vasiliu

Dragă Domnule VASILIU,

Doresc şi eu HYPERION, să pot trăi vreme mai lungă decât cel pe care aveţi generozitatea să-l numiţi fraţele meu mai mare, decât CRITERION. Spun generozitate fiindcă trebue să rămân modest. Fiindcă oricare mi-ar fi vocaţia stelară, şoapta mea va fi decisă, precumpănitor, de voia şi înţelegerea celor care citesc aceste două pagini şi în curând, peste vreo două luni, buletinul promis.

Până astăzi n'am de ce mă plânge. Am primit din Ianuarie aproape o sută de scrisori, toate încurajatoare. M'am străduit să răspund fără prea mare întârziere. M'am gândit chiar să trimit extrase Cuvântului Românesc întru publicare, aşa cum se obişnuieşte. Nu mi-ar fi îngăduit-o spaţiul şi nu m'ar fi lăsat inima să înjumătăţesc pasaje uneori foarte frumoase.

Iată de ce îmi iau libertatea - nădăjduind că nu comit o indiscreţie - să public aproape în întregime scrisoarea dv. Am ales-o şi fiindcă e printre ultimele pe care le-am primit, printre cele cărora nu le-am putut încă răspunde.

Am toate motivele să cred că mulţi dintre cei care nu mi-au scris, printre cei mulţi care şi-au exprimat adeziunea înapoindu-mi formularul alăturat, împărtăşesc bunele dv. gânduri.

Exprim aşa dar şi altora calda mulţumire pe care v'o adresez.

HYPERION

COMPLECTAŢI ŞI EXPEDIAŢI-NE NEINTÂRZIAT FORMULARUL DE MAI JOS. REPRODUS ÎNTR'UN NUMĂR LIMITAT DE EXEMPLARE, BULETINUL NOSTRU NU VA FI TRIMIS DECÂT CELOR CARE NI-L CERE

HYPERION

4 R, DU GEN. H. BERTIER
92.200 NEUILLY S/ SEINE
FRANCE

(1) Doresc să primesc buletinul asociaţiei D-voastră în vederea achiziţiei:
☐ ocazionale periodice ☐
a cărţilor româneşti care m'ar interesa.

(2) Prefer lucrările:
☐ literare istorice ☐ ştiinţifice ☐

(3) Texte româneşti inedite putând interesa pe editori
☐ îmi sunt cunoscute nu-mi sunt cunoscute ☐

NUMELE.. SEMNATURA:

ADRESA..

ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMÂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ŞI RESPONSABILITATEA ASOCIAŢIEI "HYPERION"

BISERICA CREȘTINĂ

DESPRE CINSTIREA MAICII DOMNULUI

Preot Const. SÂRBU

Dacă Sfinții, - după Biblie - sunt cinstiți și numiți de Domnul Iisus "prieteni" ai săi și împreună cu ei "va judeca lumea", cu atât mai vârtos este prețuită și iubită de El Sfânta Sa Maică. Si asta nu numai pentru a respecta porunca a V-a din Decalog, cu privire la cinstirea părinților, dar mai ales pentrucă Iisus, era un fiu desăvârșit. Si un fiu desăvârșit nu poate să fie decât fiu supus și ascultător. Cuvântul lui Dumnezeu spune: "Era supus" față de dânsa (Luca 2,51) și-i plinea cererile. Dovadă: la nunta din Cana Galileii, la cererea ei, Iisus preface apa în vin. (Ioan 2,1-10.) Iar pe cruce fiind Iisus, o încredințează pe Sfânta Sa Maică îngrijirii Sfântului Ioan Evanghelistul (Ioan, 19,26-27.)

Maica Domnului a fost cinstită și de îngeri.

"Bucură-te cea plină de dar" i-a spus Arhanghelul Gabriel - "Domnul este cu Tine". "Binecuvântată ești tu între femei". (Luca, 1-28).

Maica Domnului a fost "binecuvântată" și numită "Maica Domnului meu" de sfânta Elisabeta, mama Sfântului Ioan Botezătorul: "Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău, și de unde mie cinstea aceasta ca să vină la mine Maica Domnului, meu ?. (Luca, 1, 42-43).

Ea a fost fericită de către oamenii din mulțime, care-L asculta pe Iisus, pentrucă ea s'a învrednicit a naște pe cel ce vorbea. Iată cuvântul: Pe când vorbea Iisus aceasta, o femeie din mulțime, ridicând glasul a grăit: "Fericit este pântecele care Te-a purtat și sânii care i-ai supt". Si El a răspuns: "Așa este, dar fericiți sunt și cei ce ascultă Cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc". (Luca, 11,27-28). Dar Fecioara Maria tocmai pentru supunerea față de Dumnezeu și ascultarea și păzirea cuvântului Său, a fost aleasă să nască pe Mântuitorul lumii Iisus Fiul lui Dumnezeu.

E de notat faptul că Bibliile britanice și cele protestante spun astfel: "Ferice mai de grabă de cei ce ascultă Cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe el". Adică schimbă total înțelesul, ca și cum Iisus ar nega rudenia de sânge și ar accentua numai pe cea spirituală. Dar e posibil să negi sângele pe care l-ai primit dela mama ta? Cu cât mai limpede și mai conform cu adevărul este traducerea ortodoxă: "Da, asa este (nu neagă rudenia de sânge), dar fericiți sunt și cei ce ascultă Cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc. (v. 28).

Ea însăși a mărturisit că pentru cinstea de a naște pe Mântuitorul o vor ferici toate neamurile: "Iată de acum mă vor ferici toate neamurile (Luca, 1,48-49).

Sfânta Fecioară Maria a fost Fecioară și înainte și după nașterea Domnului Iisus. In ea s'au împlinit profețiile mesianice și anume că Mesia (Mântuitorul) se va naște dintr'o fecioară (Isaia, 7,14), că ea va rămâne fecioară (Iezechiel, 44,2).

Insăși Maica Domnului, la apariția îngerului care-i spune că va naște un fiu, ea rostește: "Cum va fi mie aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?" Si răspunzând îngerul i-a zis; "Duhul Sfânt se va pogorî peste tine și puterea Celui Prea Inalt te va umbri. De aceea și Sfântul care se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema. (Luca, 1,34-35). Si în altă parte se spune același lucru, (Luca, 1,26-27).

Dar se pune întrebarea: Dacă Maica Domnului a fost fecioară și înainte și după nașterea Mântuitorului, dece în unele texte din Biblie i se spune femeie ?.

Intâi trebue precizat că în limba ebraică cuvântul femeie nu sună așa de aspru ca în limba noastră. In al doilea rând, cuvintele "bărbat" și "femeie", în Sfânta Scriptură se întrebuințează nu numai pentru cineva care a fost sau este căsătorit. Ci sunt expresii generale care arată deosebirea de sex bărbătesc sau femeiesc. De exemplu: Ingerul a vestit Născătoarei de Dumnezeu că Mântuitorul se va naste din Fecioară, dar Sfântul Pavel a scris către Galateni: "Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, cel născut din femeie , (Gal.4.4.). Si tot așa despre bărbat, căsătorit sau necăsătorit: "Fericit bărbatul care n'a umblat în sfatul necredincioșilor. (Psalm.1.1)

Dar se pune întrebarea: Dacă Sfânta Maria a fost fecioară înainte și după nașterea lui Iisus, dece în unele texte din Scriptură se vorbește despre frații lui Iisus? Cine sunt acești frați ai lui Iisus? Au fost ei frați în înțelesul propriu?

Până aici am stabilit adevărul că Mesia (Mântuitorul) trebuia să se nască dintr'o fecioară (Isaia,7,14 și Luca, 134-35) și să rămână fecioară (Iezechiel 44, 1-3). Aceasta este și tradiția unanimă a bisericii vechi apostolice.

Dar dacă acesta este adevărul, atunci dece în Sfânta Scriptură, în unele texte se vorbește despre "frații" lui Iisus? Cine sunt acești frați ai lui Iisus?

La această întrebare răspundem astfel: în limba ebraică, pentru expresia frate, văr, nepot, sau rudă se întrebuințează același cuvânt. Si tot așa și pe linie feminină. Același cuvânt se folosește pentru soră, vară, sau chiar cumnată.

Dovada: In cartea Facerii, la cap. 12,5 citim următoarele: Si a luat Avram pe Sara, femeia sa, pe Lot, fiul fratelui său, și toate averile. . . . . . și toți oamenii și au ieșit ca să meargă în Canaan". Aici se spune că Lot era fiul fratelui său, deci nepotul lui Avraam.

Iar cu două capitole mai departe, adică la cap. 14,16, citim: "A adus înapoi toate bogățiile, a luat înapoi și pe fratele său Lot, cu averile lui . . . . ."

Deci Lot în primul citat este numit nepot lui Avraam (cap, 12), iar în al doilea (cap 14) e numit frate.

Si cum am spus: același cuvânt se folosește și pe linie feminină, pentru soră, vară, rudă, sau chiar cumnată. Exemplu: "Si sta lângă crucea lui Iisus mama Lui și "sora" mamei Lui, Maria lui Cleopa și Maria Magdalena " (Ioan, 19,25). Ori noi știm din Sfânta Scriptură că Maica Domnului nu a mai avut nici frați, nici surori. Ci că era unica fiică a lui Ioachim și Ana, născută la bătrânețele lor.

Dar cine erau acești "frați", dar în realitate veri sau rude ai Domnului Iisus? Erau 4: Iacob, Iosif, Simon, și Iuda (Matei, 13,55) (Marcu, 6,3) etc. Nicăeri în Noul Testament Maica Domnului nu este numită mama acestor frați. Ci totdeauna este numită Fecioara Maria (Luca, 127), Maica lui Dumnezeu (v43) mama lui Iisus (Ioan, 2,1-2) sau Mama Lui (Mat. 1,18). Iar cei 4 frați erau ai altei Marii sau cealaltă Marie, cum e numită în Noul Testament. Nici nu se obisnuia în orient - ca și la noi - ca 2 surori să poarte același nume.

Iată și textele biblice care arată acest lucru, în legătură cu cei 4 frați: "Si erau acolo multe femei, privind de departe. . . . între care era Maria Magdelena și Maria mama lui Iacob și a lui Iosif (doi din cei 4) și mama fiilor lui Zevedei" (Mat. 27,55-56). Mama lor era așa dar o altă persoană decât Maria, mama lui Iisus. Si tot așa se vede acest lucru și din alte texte; (Mat.28,1; Marcu, 15,40,47; 16,1; Luca, 24,10; Ioan, 19, 25).

1. Din citatele de mai sus rezultă că așa ziși "frați" ai Domnului, având o altă mamă decât mama lui Iisus nu pot fi fii ai Sfintei Fecioare și frați reali ai Domnului Iisus.

2. Doi din acesti 4 frați au scris câte o epistolă în Noul Testament dar ei însisi nu se numesc frați, ci "robi" (Iacob, 1,1) și "slujitori", (Iuda,1) ai Domnului Iisus.

3. Dacă cei 4 frați ar fi fost frați și cu Iisus, ar fi lăsat Domnul Iisus pe Sf. Lui Maică în îngrijirea Sf. Ioan Evanghelistul? Nu ar fi lăsat-o în grija unui copil al său? Mai ales că 2 dintre ei, erau credincioși, devreme ce scriseseră 2 epistole care se găsesc în Noul Test.

Dar se pune întrebarea: Dacă Maica Domnului nu a mai avut alți copii, care să fie frați cu Domnul Iisus, dece în Ev. Matei, cap.1, 25, Iisus este numit "primul născut"?

Răspunsul este acesta: In Vechiul Testament "primul născut" se numește "cel ce deschide întâi pântecele", indiferent dacă va mai avea și alți frați sau nu (Ieșire, 13,2) și unde adeseori numeralul cardinal (1,2,3, etc.) este înlocuit sau întrebuințat amestecat cu cel ordinal (întâiul, al doilea, al treilea, etc.) Acest fel de vorbire (ebraism) a intrat și se folosește și în Noul Testament. In cazul de față "întâiul născut" însemnează "unul născut", în înțelesul de "unicul născut". Alt înțeles este exclus deoarece - așa cum am spus - dacă Iisus ar fi mai avut frați, fii ai Maicii Sale Maria, n'ar fi lăsat-o în îngrijirea unui apostol, ci în grija vreunui frate al Său.

Dar Domnul Iisus a fost Unicul. Nu a mai avut frați. Ci așa zișii "frați", cum se vorbea în limba ebraică, erau in realitate veri sau rude ale Domnului Iisus.

PODOABA MARIEI

"Maică Prea Curată, unde Iți sunt podoabele?" (călugărul napolitan)

Când Te-a întâmpinat Archanghelul Gavriil cu Buna Vestire, Tu i-ai răspuns: "Iată Eu sunt roaba Domnului".

Așa Te-ai numit.

Si ai trecut, toată vremea, sfioasă, ca o umbră, prin această viață pământeană.

In evlavia și dragostea noastră pentru Tine, Te-am împodobit cu toate podoabele de preț cunoscute nouă. Ti-am pus coroană de aur pe cap; mărgele și cercei cu pietre rare, scumpe, Ti-am pus; iar chipul Tău l-am încununat cu stele scânteietoare.

Așa Te vedem noi, în închipuirea noastră.

Dar unui om al lui Dumnezeu, care a săvârșit multe minuni acu vre-o 400 de ani, Tu, primindu-i rugăciunea, Te-ai arătat, în vis.

Cu totul altfel.

Purtai haine simple.

Nu aveai nici coroană de aur pe cap, nici mărgele și cercei cu pietre rare, scumpe; nici stele scânteietoare în jurul chipului Tău.

Nimic . . . absolut nimic din acestea . . .

In brațe aveai un Copil.

"Maică Prea Curată, dar unde Iți sunt podoabele ?", a întrebat, mirat, bietul călugăr din Napoli.

"Podoaba Mea este Acest Copil", ai răspuns Tu, cu vocea Ta odihnitoare.

Da, Maică Prea Curată: Isus-Copilul.

EL este Podoaba Ta cea Mare.

Podoabă, care numai și numai Tie Ti-a fost hărăzită.

Ilie OLTEANU

Maica Precista

Mama noastră
De acolo de sus
In neputința noastră de a crede
In deșarta încercare de a găsi aici iubire
In durerile pierderii atâtor speranțe
Si în disperarea căderii'n păcat

Ridicăm ochii uscați către tine
Ca să-i umplem din nou de lumină și lacrimi

Suntem prea copleșiți de durere
Prea departe de orice ieșire din glod
Cu răutate pentru tot ce nu-i al nostru
Mișei, înșelători și hoți

Mama noastră
Din nesfârșita ta suferință
Pentru păcatele noastre
Si din fără de sfârșit îndurare
Lasă să cadă
Ca să ne mântuiască
Un picur de sânge
Din inima ta

Nicolae PETRA

DIN TRECUTUL NOSTRU

CĂILE DE LUMINĂ, DE JERTFĂ ŞI DE BIRUINŢĂ ALE NEAMULUI

ZECE MAI

Zilele naționale ale oricărui popor sfârșesc prin a se îmbina atât de intim cu istoria și viața însăși a acelui popor încât ele nu se pot distruge și nici nu se pierd în noaptea uitării universale. Zilele naționale trăiesc de-a pururea. Lumina lor se va stinge doar odată cu nația însăși care le cinstește.

Zece Mai, ziua întemeierei Dinastiei, Independenței, și Regalității, asemenea datelor devenite legendare prin trecerea anilor, va rămâne astfel săpată în stânca istoriei neamului românesc.

La 10 Mai 1866, Principele Carol a fost proclamat Domnitor al Românilor, împlinindu-se astfel o dorință a națiunii mai de mult exprimată. Națiunea română unită vrea să pună capăt luptelor pentru domnie dintre familiile băștinașe, care tulburau adesea viața națională și să ridice Tronul deasupra rivalităților personale și a influențelor partizane. Dinastia română trebuia să fie liberă de orice preocupare trecătoare și să rămână închinată numai intereselor superioare ale națiunii. Funcționarea ei se va desfășura fără întreruperile periodice ale alegerilor și fără servituțile electorale. Contestațiunile politice se vor opri în pragul Tronului, care va deveni arbitrul suprem al vieții publice. Domnitorul va putea să se razime pe virtuțile naționale și nu va fi obligat să solicite înclinările îndoielnice.

Tara noastră a avut norocul să afle în fondatorul Dinastiei o înaltă înțelegere a acestui rol august. Caracterul ferm, virtuos, curajos și adânca înțelepciune a Principelui Carol au ajutat tânărul Stat român să se formeze și să se înalțe. Viața publică a fost pusă pe baze moderne și partidele politice s'au putut organiza sub privirea serioasă a unui Domnitor care a încurajat virtutea și competența. El a inspirat viața națiunii prin exemplul său cumpătat și nobil și a exercitat o influență binefăcătoare asupra activităților publice prin sfaturile sale de decență și de cumpătare. In aceeași vreme, Domnitorul Carol a stimulat organizarea și propășirea instituțiilor Statului, fiind atent la constituirea unei armate moderne, care, sub conducerea lui, avea să joace un rol esențial la dobândirea independenței naționale.

Inceputurile Domniei Princepelui Carol au cunoscut desigur dificultăți, având să întâmpine rezistența câtorva familii influente în care stăruiau încă unele veleități, dar, mai ales, opunerea Rusiei și a Austro-Ungariei, care vedeau în fundarea unei dinastii române și în închegarea Statului o piedică în fața pretențiunilor lor de a se amesteca în viața tinerei țări unite. Greutățile interne au fost ușor risipite, fiindcă, în fața marilor acte naționale, neamul nostru s'a unit întotdeauna, iar interesele și ambițiunile particulare s'au înclinat în serviciul țării. Rivalitățile dintre marile Puteri mărginașe s'au încrucișat pe deasupra Tării noastre pierzând astfel din vigoarea lor, iar înțelepciunea conducătorilor și a națiunii a strecurat Statul cu succes printre aceste dușmănii mutuale. Tara s'a consolidat repede și a putut în curând să-și afirme voința pe câmpul de luptă.

La 10 Mai 1877, Principatele române și-au proclamat independența, încetând legăturile de supunere față de Imperiul Otoman, ale cărei armate le-au învins pe câmpiile bulgare. Tânăra armată română s'a dovedit, prin vitejia sa, expresiunea unei națiuni unite și instrumentul esențial al independenței naționale. Aliați ai Rusiei, pe care am ajutat-o să câștige victoria comună am fost, și de acea dată, victima ei, fiindcă, drept recompensă pentru alianța noastră leală, ea ne-a răpit Basarabia. Rusia Sovietică, la fel, ne-a călcat în picioare independența și ne-a răpit Basarabia, în vreme ce armatele române luptau ca aliate alături de trupele rusești.

In urma acestor lupte victorioase, în care națiunea română și-a manifestat puterea și unitatea, Statul și-a dovedit capacitatea, iar armata, vitejia, independența României a fost oficial recunoscută de Congresul dela Brlin din 1878. Aceasta a fost o consacrare internațională a unui fapti istoric îndeplinit de natiunea română prin curajul și înțelepciunea sa. Noi ne-am câștigat independența prin puterile noastre, nu ca un dar venit pe aripele destinului, sau prin filantropia altora. Veacuri de-a rândul neamul român a luptat pentru unitatea și independența sa. El a luptat împotriva unor mari dușmănii și a unor puternice voințe de dominațiune.

Dacă la curajul său, poporul român a adăogat răbdare și înțelepciune, aceasta nu înseamnează că el și-a plecat vreodată capul. Gândiți-vă la istoria noastră și aduceți-vă aminte de câte ori neamul nostru a stat cu armele în mână. Noi nu am vrut bunurile altuia și nu am râvnit după pământ străin. Am vrut numai să trăim liberi și uniți în frontierele noastre. Am stat de strajă împotriva năvălitorilor dinspre Răsărit și a uzurpatorilor ce ne înconjurau pe vremuri. Si dreptatea noastră a învins, iar poftele dușmane au secat. La granițele noastre, s'au prăbușit mai multe imperii.

Independența pe care ne-am câștigat-o astfel nu va pieri niciodată. Ea poate fi vremelnic îngenunchiată, ca astăzi, prin agresiunea sovietică; dar atâta vreme cât va trăi vie în sufletul și în conștiința neamului întreg, independența noastră va fi restabilită. De va fi nevoie, națiunea română va lupta din nou pentru independența sa când va veni ceasul.

La 10 Mai 1881, Carol I a fost încoronat Rege al României, prin voința unanimă a națiunii. După unire, prin aceaste trei acte glorioase și înțelepte, a fost format și consolidat Statul român modern sub forma unui Regat liber și independent.

O nouă fază a istoriei noastre naționale a început. Unit și liber, poporul român a putut să-și închine energiile consolidării interne și propășirii economice și sociale. Intârziat în dezvoltarea sa de o istorie dureroså, trebuind să-și apere existența însăși, neamul românesc nu a avut răgazul să se preocupe de așezările sale interne. El a fost în permanență alarmat și a trăit cu privirile spre frontiere. Dar acum putea să se grăbească, deși în această grabă se aflau riscurile unor improvizațiuni. Rezultatele au fost totuși fericite. In câteva decenii, România a făcut progrese considerabile. Tara noastră a cunoscut o adevărată înflorire și situația ei în Europa și în lume s'a ridicat la un nivel de onoare. Atracția exercitată de Regatul român față de Românii de pretutindeni a fost din ce în ce mai mare și sprijinul pe care l-a putut da năzuințelor de unire ale acestora a devenit decisiv.

Aceste trei mari acte naționale sunt sărbătorite în ziua de 10 Mai. De când au fost înfăptuite și până când regimul comunist a îngenunchiat țara, națiunea română le-a comemorat cu pietate și cu mândrie.

In fiecare an, lângă altare, Românii mulțumeau lui Dumnezeu pentrucă le-a ajutat sforțările și le-a împlinit aspirațiunile.

Deși în timpurile de față cea mai mare parte dintre frații noștri vor trebui s'o sărbătorească în cugetele lor, pe ascuns, de teama asupritorilor vremelnici, cu toții ne închinăm în fața măreției jertfelor, curajului și luptelor care au fost dalta făuritorilor istoriei noastre. Ziua de 10 Mai este pentru noi toți un îndemn și o pildă. Un îndemn de speranță dârză în destinele României Mari și o pildă că vom înscrie cândva același 10 Mai din nou în cartea de aur a neamului nostru.

Fiind o dată interzisă de dusman, o filă smulsă din calendarul firesc al Românilor de pretutindeni, 10 Mai va fi păstrat în cugetul și inima noastră cu mai mare sfințenie și cu mai multă străşnicie.

Oricât de aprig ne-ar fi vrășmașul și oricât de prădalnică i-ar fi firea, un singur bun de preț el nu va fi niciodată în stare să ni-l ia și acesta este moștenirea noastră strămoșească.

Cu toții la un loc, Românii de-acasă și de peste hotare, înfrățiți de aceeași istorie și uniți de aceleași speranțe, să ne îndreptăm gândurile către izbăvirea noastră viitoare ! •

Raportul consiliului miniştrilor către M.S.R. Domnul.

Măria Ta,

Corpurile Legiuitóre, ecou fidel al voinţei unanime a naţiunei, atât de des manifestată, au luat iniţiativa şi au votat astă-di, în unanimitate şi fără nici o deosebire de partid, proiectul de lege prin care România se proclamă Regat, şi Măria Ta Regală, ca şi mostenitorii Téi, iei titlu de Rege al Românie.

Miniştrii Măriei Tale Regale, pătrunşi de aceleaşi simţimênte ca toţi Românii, au aderat şi s'au unit cu acest mare act.

România, constituită în Regat, complectéză şi încoronéză opera regenerărei sale. Ea 'şi dă un nume, care este în acord cu posiţiunea ce a dobêndit ca Stat independinte. Domnul României este Suveranul seu, şi acest Suveran, luând titlu de Rege, nu face de cât să continue a exercita suveranitatea Domnului.

Prin noul nume şi titlu, mai bine precisate, mai bine definite, se întăresc mai mult stabilitatea şi ordinea în România. Nu de lauri, nici de aureoli, Măria Ta ai trebuinţă; căci acesti lauri şi acéstă aureolă ai sciut să le câstigi, cu vitejii noştri soldaţi, pe câmpii de bătae, şi să Ve păstraţi o pagină ilustră în istoria neamului Românesc. Ai reînviat gloria străbună a Domniei Române; şi, daca naţiunea voesce astă-di a-Ti da titlu de Rege, este că ai sciut a câstiga locul şi titlul unui Suveran independinte, şi a cuceri inimile prin practicarea virtuţei şi respectarea legalităţei şi libertăţei.

Regatul Român, Măria Ta, este astfel continuarea Domniei Române; nu are nici alt program, nici alte aspiraţiuni, nici alte tendinţe. Este o consacrare, o întărire mai mult, ce Românii dau principiului monarchic, pe care Măria Ta ai sciut a'l planta atât de adânc pe pămêntul României.

Forţa morală şi materială a noului Regat o vom căuta acolo unde ea esistă: în practicarea cu sânţenie a regimului constituţional; în desvoltarea resurselor nóstre; în complectarea organizărei nóstre sociale şi economice; în fine, în continuarea unei politice leale şi oneste, menţinênd cele mai bune relaţiuni cu tóte Puterile şi inspirând o egală încredere ca şi în trecut.

Acésta este semnificarea, acesta este scopul Regatului Român. Ast-fel 'l-au înţeles Corpurile Legiuitóre, ast-fel 'l-au votat, cu o unanimitate de care Românii au dat de mai multe ori dovedi că o pot avea pentru ori-ce faptă mare şi naţională.

Acestea sunt şi consideraţiunile cari îndémnă pe consiliul de ministri să Te róge plecat a bine-voi să sancţionezi acest alăturat proiect de lege.

Suntem, cu cel mai profund respect,
Prea Inălţate Dómne,
ai Măriei Tale
Prea plecaţi şi supuşi servitori,
Preşedintele consiliului, ministru de finance, I. C. Brătianu.
Ministru de externe, B. Boerescu.
Ministru de interne, A. Teriakiu.
Ministru de resbel, general Slăniceanu.
Ministru agriculturei, comerciului şi lucrărilor publice,
Colonel N. Dabija.
Ministru cultelor şi instrucţiunei publice, B. Conta.
Ministru de justiţie, D. Giani.
No. 276 1881, Marte 14.

GLOSE CONTEMPORANE

M. F. ENESCU

ANII FATIDICI

Am recunoscut întotdeauna poeților un simț suplimentar care le dă câteodată sclipiri despre soarta lumii, cu implicații politice. Sclipirile lor pot lumina atunci mintea oamenilor politici ca Steaua Polară un drum în întuneric.

Poeții sunt însă uneori greu de suportat. Filosofii, cum știm dela Platon, nu-i pot suferi. Berdiaev îi considera prea egocentrici pentruca să te poți înțelege cu ei. Dar așa cum sunt, poeții îmbogățesc cu mesajul lor existența omenirii și îi dau un sens în transcendent. Omenirea fără de poeți ar fi pustie ca un astru mort. Si poate curios, oamenii politici se împacă mai bine cu poeții decât filosofii. Napoleon l-ar fi făcut Prinț pe Corneille, dacă i-ar fi fost contemporan.

Astfel în Cultura Românească, inclusiv Politică, doi poeți dantieni, adică poeții care cu idee pilot dezvăluie o viziune a lumii într'un poem de mare amplitudine, au identificat anii fatidici spre mijlocul Secolului XX. Nicu Caranica și Horia Stamatu, în ordinea cronologică a momentelor de inspirație, ne redau în două poeme majore, icoana anilor 1940 și 1945 care decid, 1940 virtual, 1945 spectacular, Istoria Românească și Universală.

Caranica în poemul "Anul 1940", presimte prăpădul ce vine. In plimbările nocturne în vara lui 1942, pe străzile Romei în război, goale și luminate doar de stele, îmi recită primele fragmente din poemul în gestație. Urmăream pe gânduri în această comunicare peripatetică, frumusețea imaginilor, calitatea ideii, articularea cânturilor ca valurile unui fluviu.

Trei ani mai târziu, în toamna lui 1945 la Salzburg, Pavel Costin Deleanu, înghesuit într'o cămăruță cu Stamatu și cu un alt poet, Stefan Ion Gheorghe, a scos din sertar manuscrisul poemului lui Stamatu, "Juvavum". Așa se numea sub împărăția Romei, Salzburg. Deleanu a început să citească din "Juvavum". M'au surprins ca niște ciocane grele pe creier vigoarea versurilor libere, forța expresiilor, amploarea cuprinderii unui Salzburg cu înfățișarea unui câmp pustiit de război și mai mult încă, de pretinsa pace. Si în adevăr, Salzburg concentra atunci toate mizeriile unui sfârșit de lume. Acolo se încrucișau refugiații din "Mittel -Europa" despuiați de toate, traficanții târgului negru, proxeneții, militarii americani în intimitate de afaceri cu prizonierii, Nemți, Croați, Unguri, Români, resturi ale armatelor sfărâmate, mari și mici "criminali de război" ascunși de teama vindictei "antifasciste", agenți ai serviciilor secrete puși să-i descopere, fete bălae prostituate pentru o cutie de conserve, copii cerșetori pentru o pastilă de ciocolată, și peste toate, defilarea învingătorilor de-avalma cu învinșii după un dezastru. Stamatu zugrăvește acest prăpăd anticipat în 1940 cu o notă de vehemență sumbră:

"Si a venit potopul.
Un trăznet a făcut gaură în cer și din burta norului
catran începu să cadă puhoaie.
Fundul gropii s'a făcut o baltă, gândacii broaște și orăcăe de foame.
Pâinea acră e tot mai puțină.
O pâine mare de s'ar face, din fie ce o fi: din tărâțe de lemn,
din coaje de copac, din frunze tocate, doar pâine să fie, nutreț omenesc."

Acest Salzburg cu cetățuia lui medievală l-am contemplat dela poale aproape doi ani, din lagărul de concentrare dela Glasenbach, un furnicar de deținuți politici și militari de toate națiile.

Dar nici Stamatu nici Caranica nu s'au grăbit să'și termine poemele dintr'o dată. Si unul și celălalt le-au tărăgănat de-a lungul anilor. Stamatu a publicat "Juvavum" mai devreme, în 1967. Poemul lui Caranica a fost tipărit de "Ethos" abia anul trecut, ultima faptă bună a mult regretatului Ioan Cușa.

Interesul celor doi poeți pentru acești ani siamezi în proorocire și deznodământ, dar și alte considerente, m'au îndemnat să'i scrutez de pe alt versant, desigur, decât al prăpădului dantesc, deci de pe versantul pur politic. Dar citatul de mai sus din poemul lui Stamatu în sprijinul unei descrieri de ordin politic, mi-a dat de gândit că față de anii complecși 1940 și 1945, analiza politică se întregește mai bine cu încrustare de versuri din cele două poeme, chemate ca martore în deslușirea Istoriei. In felul acesta se desprinde poate o metodă originală de analiză politică întrețăsută cu critica literară. Cu încercarea acestei metode de prospectare politico-literară, pătrundem în anii fatidici.

1940

România a intrat în anul 1940 traumatizată de masacrul sutelor de tineri după executarea lui Armand Călinescu. Guvernul Tătărescu fusese prea de curând instalat pentruca să manifeste tendințe de destindere internă.

Pe plan extern Pactul Hitler-Stalin apăsa greu asupra Europei, mai ales în regiunea dunăreană. Cât despre garanțiile franco-engleze, ele mai mult ne încurcau decât să ne ajute. Oricine cu simț comun își da seama de efectul lor negativ în situația României. Exemplul Poloniei nu avea de ce să încurajeze pe nimeni.

Pe teatrele de război se lăsase o liniște stranie. La Est, Germanii și Rușii ajunși iarăși vecini, cum prevăzuse Jacques Bainville, dumicau grăbiți prada poloneză împărțită între ei pentru a patra oară.

Pe frontul de Vest continua ceea ce Presa de atunci numea "la drole de Guerré." Din rândurile germane în acele lungi luni de iarnă, erau difuzate pentru soldații francezi îngropați în cazematele Liniei Maginot romanțele cele mai ademenitoare , cântate de vedete favorite, ca 'Parlez-moi d'amour" și "J"attendrai" de Lucienne Boyer, "J'ai reve de vous, Madame !" de Jean Sorbier, 'Feuilles d'automne" de Tino Rossi, și altele care înmuiau pornirile belicoase. Muzica sentimentală producea efecte mai sigur decât sloganele pacifiste ca acel "Mourir pour Danzig !"

Numai departe în Nord aproape de Cercul Polar, soldații unei mici națiuni se băteau cu armata unui Gigant pe un ger de minus 40 de grade. Rezistența Finlandei la invazia sovietică a abătut pentru mai multe luni presiunea Rusiei asupra României. Prelungirea rezistenței finlandeze a silit Statul-Major Sovietic să readucă trupele de elită și materialul greu de război dela granița românească și să le angajeze pe frontul Kareliei. Finlanda s'a bătut singură și desigur a trebuit să cedeze în fața năvalei sovietice. Si dacă a scăpat de o soartă mai rea, doar cu o ciuntire teritorială, se datorește voinței lui Stalin și a Comandamentului Militar Sovietic de a elimina cât mai curând ghimpele finlandez din coastă, pentru a avea mâinile libere în orice eventualitate la Vest. La jumătatea lui Martie, odată campania din Finlanda terminată, trupele rusești de elită și materialul greu de război au făcut calea întoarsă iarăși în puhoaie de trenuri spre granița românească. In primăvara aceea odată cu înverzirea naturii, se înmulțesc semnele vârtejului ce va cuprinde omenirea.

Poetul întreabă în "Anul 1940" ce fel de război poate aduce tumultul pasiunilor incontrolabile:

'Frate, ce vine nu-i război.
E cristal adânc de cruzime
Din evul cu târâri crotale
Către cruzimile de apoi.
Două milenii fermentând de crime
De palmi pe fața Grației totale,
Clociră'ndelungat, până la noi,
Oul soroc, cristalul din cristale,
Diamantul final de 'ntunecime.
Hai, soare negru de strigoi,
Seacă-ne de pe creștet apa'n zdrențe,
Ia-ne'n nimie, pietrifică-ne'n sloi
Vârtejul de demențe."

Caranica prefigurează în cifru poetic degenerarea Războiului în noua barbarie și în masacrul universal al inocenților.

Preludiile marelui cataclism nu au întârziat. La începutul lui Aprilie cohortele lui Hitler invadează Danemarca și într'o operație de mare îndrăzneală în concepție și în execuție, debarcă în Norvegia. Incă două țări neutre cad pradă Imperiilor Totalitare. Hitler lua măsuri de siguranță strategică nu numai contra Angliei inamice, dar și față de Rusia complice. Poetul se întreabă în versuri între clar și ermetic, încotro se îndreaptă marșul războinic:

"Noi, morții milei, așteptăm
Cu țestele zburlind antene
Intrebăm statistici și cursuri,
Iscodim, cântărim, scrutăm.
Câinii infernali pe styxuri herțiene
Ne latră răgușit discursuri.
Pornește fără grabă sarabanda:
Ici-colo, rar, surpări deluviene,
Polonia, Norvegia, Finlanda,
Prășire pretutindene de hiene.
-Vai vouă, cetăți, vai vouă, cătunuri !
Preoți supți de psaltiri viclene
Binecuvântă tunuri."

Aceste versuri ingenioase prezic toată grozăvia războiului, dela perversitatea propagandei radio-difuzate până la distrugerea nesăbuită a așezărilor urbane și rurale, și până la complicitatea unui anumit Sacerdoțiu cu fiarele Imperialismului vorace.

Astfel la abia o lună dela debarcarea germană în Norvegia, urgia Războiului industrializat s'a abătut asupra Franței. Glorioasa armată Franceză de altă dată, este pulverizată în câteva zile. Diviziile blindate germane se prăvălesc prin spărtura dela Sedan în Franța și în galop nu se opresc decât pe Coasta Bască a Atlanticului, la granița Spaniei. Fuehrerul câștigase "cursa la mare" în cinci săptămâni, ce nu reușise în patru ani Kaiserul. Dar tot Hitler comite prima greșeală majoră lăsând Corpul Expediționar Britanic să se îmbarce la Dunkerque pentruca să se întoarcă în Anglia. Consecințele fatale se vor vedea mai târziu. Corpul Expediționar a constituit nucleul dur al unei armate considerabile.

O greșeală încă mai mare a făcut Musollini la căderea Franței, împingând Italia în Război, contra voinței populare. El credea în sfârșitul apropiat al Războiului și se grăbea să participe și el de-a gata, la împărțirea prăzii.

Dar odată cu Franța s'a prăbușit și întreaga ordine europeană, creată nu numai de Tratatul dela Versailles din 1919, ci și de Congresul dela Viena cu un secol mai înainte, în 1815. Pactul Hitler-Stalin pusese capăt unei ordine seculare. In așteptarea "Ordinei Noi" a Axei, nu mai exista nici o ordine organică în Europa, afară de "Starea de Asediu" decretată de Puterea victorioasă.

In această stare dubioasă a Europei, cea dintâi amenințată în existență era România. Intreg sistemul de alianțe în care se încadrase a sărit în țăndări, așa cum prevăzuse Corneliu Codreanu, Octavian Goga, ba chiar mai timid, George Brătianu. Guvernele României nu avuseseră nici măcar prudența, ca acelea ale țărilor vecine, de a nu risca dușmănia eventualei "noi ordine". România se afla acum izolată, fără aliați, fără prieteni, la discreția Axei provocată ani de-a rândul de cea mai stupidă politică externă. Rânjetul sardonic al lui Stalin sub mustățile groase, mustăcioara zbârlită punitiv a lui Hitler, privirea înghețată sub ochelarii de dascăl ai lui Molotov, încruntarea olimpiană a lui Musollini, cinismul ostil al lui Ciano, foielile Conților Teleki și Czaki la Berlin și Roma, ochiadele lui Kiosseivonov și Filov cu Moscova, mișcările de trupe rusești, bulgare și ungurești, nu promiteau nici o cruțare. Toate fărădelegile unui regim infam strângeau la un orizont întunecat, semnele scadenței ineluctabile.

Poetul se teme de semne și de avertismentul lor :

"Ni-e teamă. Seara de pojar
Ieri a fătat nemaivăzute steme.
Bolborosea verseturi ca pădurea
Ni-e teamă fără fund, fără hotar:
In munți, pe mări, la noi, aiurea,
Mușchiul ce-i pompa sângelui se teme
Pe tot rotundul furnicar.
Urechile ne fug prin vreme
Iscodind poporul Gomorii:
Ce semne fiară? Unde's? Care's?
Oarbe din omenești fântâni, memorii
Scriu: Mane, Tekel, Fares !"

Amenințarea profetică de pe zidul Palatului Regal din Babilon transpusă în poemul lui Caranica, depășește cadrul național și înscrie teama de soarta României în circuitul mondial, "tot rotundul furnicar."

Dar "Mane, Tekel, Fares !" până să se întindă pe mapamond, se aplică României cu o cascadă de mutilări. Mai întâi Rusia zmulge cu ultimatumul lui Molotov, Basarabia, Bucovina de Nord și un colț din Moldova. Armata umilită și Tara ciuntită se pleacă sub povara propriei neputințe și a coaliției de dușmănii. Carol II, patronul slăbirii Tării prin jaf și măcel, crezând că așa își va salva tronul, scoate legionarii din lagăre și pușcării pentru a-i folosi ca alibi în catastrofa națională. Trei legionari primesc două ministere de mântuială și o strapontină în Guvernul improvizat cu Gigurtu și Manoilescu. Unul dintre ei, demisionat din guvern după trei zile, va putea juca pentru scurtă vreme un rol important într'un nou regim al României.

Dar în zadar Gigurtu și Manoilescu s'au căciulit pe la porțile Axei. Zarurile fuseseră aruncate. Guvernul Gigurtu a cedat Cadrilaterul de bună voe Bulgariei. Si spre sfârșitul verii la Viena, Ribentropp și Ciano au despicat Ardealul cu o săgeată până în inima Carpaților și a României. Cei trei vecini își primiseră în câteva săptămâni părțile din trupul României, în așteptarea altora.

Așa a căzut România Mare ! Renunțăm la patos. Dar generația noastră care a crescut și a învățat carte în primii ani ai României Mari, a suferit un șoc emoțional și cerebral care nu se va resorbi niciodată. Si tot așa nu va uita niciodată cum clasa conducătoare a pierdut cu atâta inconștiență patrimoniul național, întregit după un miracol, așteptat de un mileniu.

Ce a urmat după dezastru, aducea o oarecare consolare și noi speranțe. Regele tâlhar și ucigaș fugise peste hotare până departe, în Spania și Portugalia. Pe tronul clătinat s'a reurcat un tânăr rege-bis, detronat în copilărie de tatăl său și reîntronat după alungarea acestuia într'un vacarm de frontiere prăbușite și de mulțimi mânioase pe străzi și în piețe. Pe ruinele Tării aproape înjumătățită s'a ridicat Regimul Național-Legionar în cap cu un General intregru și posomorît, secundat de noul Sef al Legiunii. România a intrat în Axă și în Pactul Tripartit, ca o garanție a existenței naționale. Conducătorul Statului Român a știut să se poarte cu capul sus, să vorbească răspicat și să se impună astfel Fuehrerului.

Hitler însă, aparent la apogeul puterii și al gloriei, ignoră că în această toamnă văratică a anului 1940, ceasul a început să numere clipele înapoi și să-l apropie de alt sfârșit decât acela de Suveran al Europei. El nu a folosit timpul picat ca un dar din cer după căderea Franței. In schimb Musollini nu stă pe loc. El comite cu o acțiune nesăbuită o adevărată crimă contra Axei și a șanselor de a câștiga războiul. Fără efective corespondente, fără pregătire suficientă, pe un timp neprielnic, fără știrea aliatului, trupe italiene invadează Grecia neutrală. Musollini pune astfel în contra-timp foc în pulberăria Balcanilor. Si culmea, foarte curând grecii sunt pe cale de a-i alunga pe Italieni până și din Albania și de a-i arunca în Adriatică. Dezastrul din Grecia conjugat cu bătaia dată de englezi în Africa, făcea din Italia o pacoste pentru Axă. Germania învinsese dar Axa era învinsă.

Apoi un semn rău nu vine niciodată singur. Roosevelt, dușmanul neîmpăcat

Continuare in pag. 17

UN AN DELA MOARTEA UNUI MARTIR

10 Mai 1981

Trecuse de miezul nopţii; o noapte friguroasă şi umedă de Noembrie, în care Bică şi cu mine înnotam în noroiul până la genunchi, cutreerând baracă după baracă să stăm de vorbă cu "Magii" ce veniseră dela Coasta Gales. Aveam medicamente şi ceva alimente adunate dela "ai noştri" pe care le împărţeam celor ce veniseră cu stomacurile goale, prin ploaie şi noroaie, sprijiniţi în bastoane.

Se formaseră multe echipe de ajutorarea "Magilor". Ca şi noi alte zeci şi zeci de tineri, aduceau o bucată de pâine, o haină mai groasă sau o vorbă de îmbărbătare noilor veniţi.

Il cunoşteam pe Bică şi devenisem buni prieteni încă de pe vremea când fusesem trimis să lucrez în brigăzile de studenţi la ZPB Constanţa. El mă prevenise să fiu prudent şi să nu vorbesc cu nimeni chestiuni politice. La mai puţin de două săptămâni însă, am fost mutat disciplinar în brigada faimosului Zubrinski, turnat fiind de brigaderul studenţilor, care mă denunţase că aş avea intenţii de evadare.

Am lucrat pe "Mustaţă" în viscol şi frig la spart piatră în această brigadă disciplinară, toată iarna anului 1951. Lucram "în doi" cu Valerică Cristescu, un avocat din Prahova, şi rareori puteam să facem norma. Ni se dădea din această cauză numai jumătate din raţia de mâncare. In plus n'aveam voie să părăsesc locul de muncă nici măcar la W.C. fără să-i spun brigaderului şi n'aveam voie să vorbesc cu nici un "bandit" din altă brigadă.

Intr'o seară friguroasă în care zăpada se amesteca cu noroiul lagărului, Zubrinski îmi spune să mă pregătesc pentru infirmerie. Am rămas surprins că din propria lui iniţiativă mă duce la infirmerie, fiindcă îi cerusem de mai bine de o lună în fiecare zi acest lucru şi el nici nu vroia să audă. Când am deschis uşa infirmeriei l-am văzut pe Bică cu Fănică Brânduşoiu. Bică mi-a făcut un semn cu ochiul, şi am înţeles că el aranjase această chemare. Dr. Brânduşoiu văzând starea mea de slăbiciune, a vrut să mă ajute dându-mi regim alimentar medical pentru o săptămână, crezând că voi putea lua în acest timp şi raţia mea normală din hârdăul brigăzii. S'a înşelat însă; subestimase vigilenţa brigaderului.

In primăvara anului 1952 fusese trimis la Peninsula venind dela Gherla, unde fusese director, un om căruia dacă-i auzeai numele te treceau fiorii: căpitanul Lazăr. Aici însă, ca să-şi uşureze sufletul de crimele săvârşite la Gherla, adusese o oarecare destindere, atât în ceea ce priveşte munca cât şi regimul alimentar.

Deţinuţii inginer Vernescu şi arhitectul Puşchilă au vorbit cu Lazăr, m'au scos din brigada disciplinară a turnătorului Zubrinski, şi m'au trimis ca inginer la Staţia Centrală de Concasoare în locul lui Puşchilă, care a luat în primire biroul de proiectare din Lagăr.

Când m'a văzut Bică, el era magazioner la Concasoare,a plâns de bucurie. Nea Radu Sturza, Marius Ruşu, Mircea Calistru şi ceilalţi, m'au îmbrăţişat şi mi-au urat bun venit. Inginerul Sturza mi-a dat jumătate din raţia lui de pâine aproape trei luni de zile ca să mă refac.

Din primele zile la Concasoare, am organizat echipe de ajutorarea celor bolnavi şi bătrâni, iar Bică ne dădea la câţiva dintre noi medicamente pe care să le introducem în lagăr, fiindcă la perchiziţia dela poartă el fusese găsit cu medicamente şi pedepsit. Mi-aduc aminte că într'o zi mi-a făcut o legătură specială între picioare, să pot aduce o cutie de injecţii de hidrocortizon şi o seringă nouă pe care o primise dela mecanicul de locomotivă ce avea acces în şantier.

La concasoare aveam locuri speciale unde citeam ziarele aduse de acelaşi mecanic de locomotivă, iar când brigăzile ce lucrau acolo se întorceau în lagăr, erau aşteptate cu nerăbdare de toţi, spre a primi ştiri şi încurajări.

In lagăr o parte din medicamente luau drumul brigăzilor disciplinare, duse de noi cu multe riscuri, iar altele erau administrate de Bică, care ca un argint viu, de când sosea în lagăr, până noaptea târziu, cutreera baracă după baracă, ajutând cu medicamente şi injecţii ce nu se găseau la infirmerie şi aducând totodată ştiri proaspete dela concasoare. Toţi îl aşteptau cu nerăbdare şi dragoste fiindcă chiar dacă venea cu mâna goală sau cu ştiri rele, zâmbetul şi voia bună a lui Bică te încălzeau şi te molipseau. Am colaborat cu Bică aproape doi ani zi de zi la concasoare aducând clandestin medicamente în lagăr. Citesc acum în "Canalul Morţii" la pagina 440: "A existat un medic care nu a îmbrăcat halatul alb pe el niciodată la Peninsula, Dr. Cornel Radu de a cărui prietenie m'am bucurat şi căruia nu m'am ferit să-mi exprim respectul meu pentru consecvenţa sa. Unora nu li s'a cerut serviciul lor, iar alţii au refuzat categoric orice ofertă". Unii dintre ei, când brigăzile de legionari erau sub regim de pedeapsă AU FOST OBLIGATI să dea asistenţă medicală de urgenţă în brigăzile lor".

Un prieten dela Canal, care a citit această carte mi-a spus: "Asta a crezut că el va fi singurul supravieţuitor dela Canal şi că poate scrie ce vrea. . ." De Bică niciun rând; nici măcar nu i s'a pomenit numele în această carte de aproape 600 de pagini, în care autorul un "necunoscut" în lagărul dela canal, s'a făcut singur erou, denaturând întreaga atmosferă, înţelegere, dragoste şi unitate care a existat între noi.

Noi însă, cei care cunoaştem realitatea şi adevărata faţă a lucrurilor nu te vom uita niciodată Bică şi te vom purta de-a pururi în sufletele noastre. Noi, Marius, Sergiu, Cici, Dan, Mişu, Nae, Iancu, Remus şi alte sute şi mii din cei care am trecut prin Iadul Peninsulei, îţi vom purta în inimi recunoştinţa tuturor acelora pe care i-ai ajutat şi i-ai scăpat dela moarte, FARA SA FII OBLIGAT DE NIMENI.

Ne-am întâlnit după eliberarea din prima închisoare, întâmplător în faţa Gării de Nord. Se căsătorise cu fata unui fruntaş Tărănist Moldovean şi locuia într'un apartament dintr'o casă dărăpănată pe o străduţă ce dădea în Calea Griviţei. Eram vecini. Stiam încă dela Canal dela alţi medici printre care câţiva profesori universitari că Bică este extrem de bine pregătit în profesia de medic şi că are o vocaţie ieşită din comun. Când Bică punea un diagnostic cuiva, era literă de evanghelie. Când mi-a spus că a fost repartizat într'o comună la vrea sută de kilometri de Bucureşti nu mi-a venit să cred. El m'a liniştit însă spunându-mi: "Eu nu sunt odrasla unui" fiu iubit al poporului ales"; tatăl meu este avocatul Georgescu-Bârlad fruntaş Tărănist, iar jumătate din familia noastră a stat în puşcărie." Făcea naveta zilnic la Lehliu, şi era bucuros că poate ajuta ţăranii de care nimeni nu se îngrija.

Intr'o seară din iarna anului 1957 mă pomenesc cu soţia lui Bică plângând şi tremurând de emoţie şi durere. Ce s'a întâmplat am întrebat-o? Lui Bică i-a tăiat trenul picioarul mi-a spus ea printre lacrimi. Am rămas înmărmurit şi nu m'am putut opri să nu fac legătura cu un alt "accident" de tren, în care un alt amic al meu dela Canal şi din iadurile comuniste a fost găsit tăiat de tren în gara Mogoşoaia. Acesta a fost Jenu Haţeganu, fratele Ministrului ţărănist şi fratele savantului Iuliu Haţeganu.

La spital, Bică mi-a şoptit la ureche ca să nu-l mai audă nimeni: "Am fost împins de un necunoscut sub roţile trenului în gara Lehliu, după ce trenul se pusese în mişcare." Era perioada în care în Bucureşti în faţa vitrinelor erau găsiţi în fiecare dimineaţă zeci de oameni împuşcaţi cu placarde pe piept pe care era scris: "bandit" sau "hoţ".

Mă duceam aproape zilnic să-l văd pe Bică la spital, dar ca un făcut, rana lui nu se vindeca. A făcut cangrenă şi-a fost nevoie de o nouă tăietură. După luni de suferinţe şi dureri îngrozitoare, a ieşit din spital cu un picior de lemn cu care nu putea umbla. Altă rană, alte suferinţe şi alt picior de lemn. Nu mai putea face zilnic naveta la Lehliu. Aproape că nu aveau ce mânca. Au vândut din casă bruma de mobilă ce o aveau ca să poată cumpăra pâinea cea de toate zilele. Eminentul Doctor Serban Georgescu nu putea să lucreze în Capitala ţării, însă. Pentru el nu se găsea niciun post disponibil. Se ducea zilnic cu jalba'n proţap la Ministerul Sănătăţii, dar răspunsul era mereu acelaşi: nu avem locuri în Bucureşti. Până la urmă, ca să nu moară de foame, a acceptat să lucreze într'un laborator.

Si în felul acesta, banda de criminali ce au pus stăpânire pe scumpa noastră ţară, şi care acţionează după doctrina satanică a lui Kissel Mordecay alias Karl Marx, a distrus în doctorul Serban Georgescu un OM.

Dar sufletul lui nobil şi inima lui caldă şi plină de dragoste pentru cei ce acolo, în cazanele satanei, ne măcinam tinereţele, îi înscriu numele cu litere de aur în Cartea Suferinţei Neamului. Nouă celor cărora ne-a alinat durerile şi ne-a oblăduit rănile nu ne este ruşine de halatul său alb. Preţuim alături de el pe toţi ceilalţi medici care fără instrumente adecuate şi fără medicamente au făcut minuni, salvând sute şi mii de vieţi. •

Aurel ŞEITAN

ANII FATIDICI

Urmare din pag. 16

al Axei, călcând doctrina lui Washington, a fost reales Preşedinte al Statelor Unite pentru a treia oară. Un alt Preşedinte nu ar fi dictat poate clauza capitulării fără condiţii cum i s'o năzărit lui Roosevelt din întâmplare, după propria mărturisire.

Tot atunci în prima jumătate a lui Noembrie, a venit la Berlin Molotov pentru înţelegerea sau neînţelegerea definitivă cu Germania lui Hitler. Molotov împasibil, a afişat preţul Inţelegerii. Un preţ exorbitant în care intra şi România. Hitler a refuzat să-l plătească. Il vor plăti mai târziu, şi încă cu dobânzi cămătăreşti, Democraţiile occidentale. Molotov s'a întors tot atât de impasibil la Moscova. Dar "Operaţia Barbarossa" devenea inevitabilă. Astfel spectrul Războiului pe mai multe fronturi, coşmarul lui Bismark,cauza pierzării lui Wilhelm II şi pe care însuşi Hitler se jurase să nu-l riste, se arăta la orizont cu siguranţă. In fond prin inacţiunea bizară atâta timp a lui Hitler şi prin graba acţiunei încă mai ciudată a lui Musollini, Anul 1940 pecetluise virtual deznodământul Războiului, şi cu el, soarta Axei.

Tot aşa Anul 1940 decisese şi destinul României. Regimul Naţional-Legionar, de fapt liberal-legionar -militar, se apropia de sfârşit după trei luni. Legiunea abia ieşită din clandestinitate şi din închisori, bulmăcită de masacrarea celor mai bune cadre, cu un nou Sef fără o poziţie consolidată, fără pregătire şi experienţă politică, nu a avut timp suficient să se reculeagă, să recruteze cadre competente şi să înveţe cum să facă faţă obligaţiilor de guvernare. Coaliţia duşmanilor Legiunii, încurajată de gândul secund al Generalului, a ştiut cum să exploateze anumite lipsuri şi acte de anarhie. O stare de tensiune imposibilă s'a lăsat astfel asupra României. Mesajul Conducătorului Statului de Anul Nou 1941 nu mai cuprindea nici o dojană, nici un avertisment, ci un verdict funebru de condamnare a Legiunei. Niciodată Seful unui Regim de Diarhie nu a înfierat în termeni mai vehemenţi partenerul de guvernare ca atunci Conducătorul Statului. Legiunea nu a văzut totuşi iminenţa execuţiei sentinţei şi s'a lăsat surprinsă peste trei săptămâni de lovitura de Stat dela 21 Ianuarie 1941.

Dar consecinţele Anului 1940 nu vor ieşi pe deplin la suprafaţă decât la 23 August 1944 şi definitivate la 6 Martie 1945 până astăzi şi mai departe.

In această convergenţă de ursite rele, Poetul vede cum Anul 1940 duce ca la un înnec într'o mare de întuneric:

"Bine zic: e vorba de mare.
Alunec fără gând, alunec
In dom lichid de groaze reci.
Mă întunec lăcrămând, mă întunec
Sub unduit fără poteci.
Noianul Dodinei, noianul
Mâncând epiderma, pelagră!
Bine zic toate: ca un beci
Mă înghite Marea Neagră.
Aşa foşnea Sibila'n anul
o mie nouă sute patruzeci."

In "Marea Neagră" se scufundă Anul fatidic 1940. Căci poemul lui Caranica cuprinde trei părţi ca "Divina Commedie". "Marea Neagră", "Infernul", "Marea Roşie", un gen de purgatoriu, şi "Marea Albă", dacă, desigur, nu chiar Paradisul, cel puţin o poartă spre lumină. Caranica îşi încheie poemul cu un imn de speranţă şi laudă:

"Iată că Steua Magilor ne paşte !
Iată că Steaua Magilor se sparge !
Si din văpaia flancurilor large,
Din uterul ceresc cine se naşte?

O, chip ce te-am ascuns în noi ca'n mare !
Iată-l, Rubinul vărsat din potire,
Strunit adânc ca lumile'n rotire,
Cu lumile ce înghiaţă de mirare,
Cu nimb înalt de flăcări împroşcate,
Logos din Logos, sămânţă din Tatăl,
Mirele'ntors ! Birultorul ! Iată-l,
IHTYS ! Apollo cu plete roşcate.
SFARSIT
SI LUI DUMNEZEU LAUDA ! "

"Apollo cu plete roşcate" va reveni pe acest pământ mizer cu scoarţa răvăşită de răutatea omenească, pentruca să aducă lumină şi iertare? Poate ! Poeţii întrezăresc viitorul magic mai curând decât oamenii politici.

M.F. ENESCU

CUVANTUL COPIILOR

ABECEDAR CREŞTIN

Mulți dintre voi, dragi copii, se numesc Constantin, Costel, Costică, Tică, Lenuța, Ilenuța, Nuța, Elena, Ileana, etc. Stiți voi de unde vin aceste nume? Dela Sfinții Constantin și Elena.

Sfântul Constantin a trăit acum 1600 de ani în urmă. El a fost un împărat. Tatăl lui se numea CONSTANȚIU și mama sa Elena.

Părinții lui i-au dat o aleasă educație învățându-l să se ferească de păcate, să fie milos, să ajute pe alții și să-i iubească pe oameni. Când Constantin a ajuns mare, tatăl lui i-a dat tronul de domnie. Oh, câte necazuri nu are un împărat ! Adeseori e forțat să-și lase acasă copiii și să plece departe la războaie neștiind dacă se va mai întoarce la ei de pe câmpul de luptă.

Tot în vremea aceea era în Roma un împărat nelegiuit, numit Maxențiu, care făcea numai lucruri rele, neplăcute nici oamenilor și nici lui Dumnezeu. Cu acesta trebuia să se bată Constantin. Nu era deloc usor, pentru că Maxențiu era un împărat puternic.

Se făcuse de mult noapte și împăratul Constantin nu putea să doarmă. Stătea în fața cortului imperial muncit de gânduri și neliniști. Era o noapte liniștită și cerul senin ca lacrima.

Intr'un târziu când a privit în sus a văzut pe cer o cruce de stele, iar dedesubtul ei scria: 'Prin acest semn vei învinge''. A doua zi întreaga armată avea pe scuturi și haine semnul Sfintei Cruci după cum poruncise Impăratul Constantin. A început lupta și în cele din urmă împăratul nelegiuit a fost înfrânt.

Dându-și seama că acesta a fost un semn dela Dumnezeu a hotărît ca religia creștină să fie religia imperiului, iar acei care cred în Hristos să nu mai fie puși în închisori, chinuiți și torturați, dați la fiare sălbatice, sau puși în circuri, ca în vremea împăraților dinaintea lui, ci să fie liberi să se dinaintea lui, ci să fie liberi să se închine lui Hristos.

Mai mult decât atât, a trimis pe mama sa Impărăteasa Elena în țara în care s'a născut și a fost răstignit Mântuitorul să găsească crucea pe care a murit Iisus. Săpând pe Muntele Golgotei, Sfânta Impărăteasă Elena a descoperit trei cruci, dar nu stia care dintre ele era cea a Domnului. Din întâmplare Sfânta Elena s'a întâlnit pe drum cu o mulțime de oameni plângând pe un mort ce-l duceau la groapă. A atins sicriul cu prima cruce, apoi cu a doua și când a atins cu a treia, care era crucea lui Hristos, mortul a înviat.

Pe Sfinții Impărați Constantin și Elena îi sărbătorim pe 21 Mai.

Părintele MITREL

GHICITORI

Ghici
ce e lung ca furtunul,
dar nu e furtun
și n'are picioare
și-i vietate
și când te mușcă
trebue să mergi
repede la doctor?

(SARPELE)

ELU ICHIM (6 ani)

Ghici ce-i ca borcanul
și te înțeapă?

(CIOBURILE)

Ghici ce
ce e ca rochie
și e rochie?

(ROCHIA)

Victoria ICHIM (4 ani)

Umbre pe pereți (seara)

Mă numesc Vrusia Antonio, am 12 ani și locuiesc în Grecia (. . .). De când am venit aștept lună de lună acest ziar pentru că în el se află o pagină destinată copiilor și anume ''Cuvântul Copiilor''.

Am observat că înunele numere sunt anumite coloane scrise de copii din lumea întreagă și de aceea m'am gândit să trimit și eu ceva din ce știu că s'ar potrivi acestei pagini.

Nu cred că la vârsta de 12 ani mai sunt copil dar îmi plac nespus poveștile și poeziile care se scriu în această pagină.

Stiu două poezii românești care le-am învățat în România și as vrea să le publicați pentru ca să le citească și alți copii din lumea întreagă care știu românește.

Antonio (12 ani) GRECIA

Limba noastră-i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere ce spintec,
Nouri negri, zări albastre.

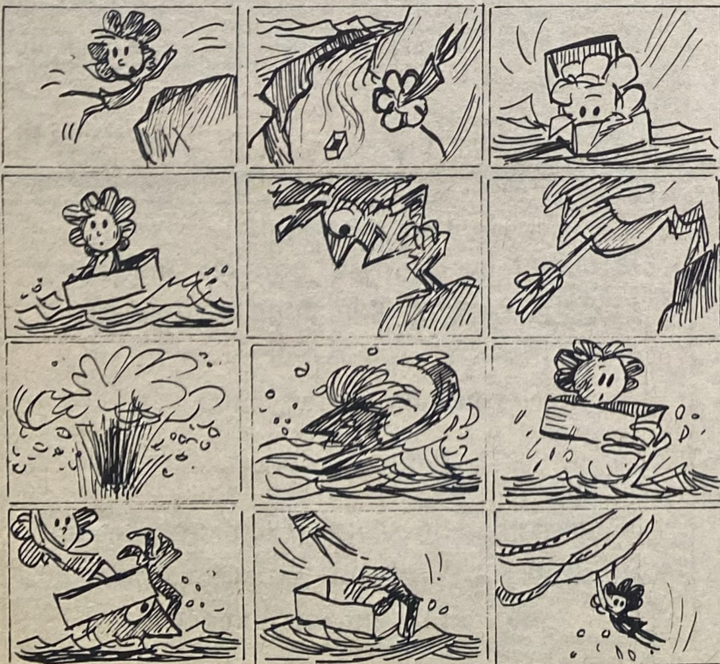
Limba noastră-i grâul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara,
In rostirea ei bătrânii,
Cu sudori sfințit-au țara.

(Poezie transmisă de Antonio Vrusia. Autorul necunoscut)

* * * * * * * * * * * *

STEM FLOAREA și BURUIANA

... și nefiind atentă cade într'un pârâiaș. Nimerind într'o cutie, care plutește întocmai ca o bărcuță, floarea navighează pe cursul apei. Dar buruiana o vede din nou și se aruncă în apă după ea. Din fericire floarea se prinde de crenguțele unei plute.

Father Ichim,

Eu mă numesc Gloria Marinescu și eu trăiesc în Toronto. Nu știu dacă vă amintiți de mine. Vă trimit o poezioară pe care eu am scris-o. Si dacă dumneavoastră o considerați destul de bună pentru ziarul vostru v'aș ruga s'o publicați.

Desigur, dacă nu aveți loc, sau dacă v'amtrimis'o prea târziu iertați-mă.

Mulțumesc pentru considerația voastră.

P.S. Scuzați -mi gramatica, compoziția frazelor, spelling, etc. (Româna nu este ușoară pentru mine considerând că nici odată nu am fost la școală pentru limbă.)

GLORIA MARINESCU
(14 ani)

PAȘTELE AȘTEPTAT

In fiecare primăvară,
In fiecare colț de țară
Orice copilaș, asteaptă un iepuraș.
Pentru fetițe
Aduce rochițe cu fundițe.
La băiețași,
Un smeu și un costumaș.
Iar bomboane primesc toți,
Hai, servește câte poți !
Dar mai mult decât toate
Oule desemnate
Si viu colorate,
Sunt ciocnite, sparte,
Si apoi mâncate. . .

Cu sufletul luminat,
CHRISTOS A INVIAT !

GLORIA MARINESCU

MATERIALELE PENTRU "CUVÂNTUL COPIILOR" SE POT TRIMITE LA ADRESA Pr.DUMITRU ICHIM, 71 VANIER DR., APT 201 KITCHENER, ONTARIO N2C 1J4, CANADA

FARA ARMÂNEASCĂ

AROMÂNII DIN PUNCT DE VEDERE ANTROPOLOGIC

Vasile TEGA

PARTEA A PATRA

(Deniker se referă aici la un studiu asupra "Morlacilor" pe care l-a publicat în Bulletin Mensuel de la Société d'Antropologie, Paris 1886).

Un punct de vedere aproape identic cu al lui Deniker îl găsim și la antropologul italian Guiffrida Ruggeri, într'un foarte bine documentat studiu asupra "vlahilor adriatici". (58)

Impinși de curiozitatea firească de a vedea cum este tratată problema originii aromânilor în marile enciclopedii sovietică și greacă, lucrări pe care le considerăm accesibile savantului nostru antropolog Pulianos, de formație sovieto-greacă, ne-am dat osteneala să le consultăm și iată rezultatele cercetării noastre:

"Aromânii -spune Bolshaia Sovetskaia Entsiklopedia- cunoscuți de asemenea sub numele de țânțari, macedo-români sau kuțovlahi, sunt un popor asemănător cu cel român, și care locuiește în grupuri izolate în Jugoslavia, Albania și Grecia. Populația totală, după estimațiile din 1967, depășește 200.000 de oameni. Ei vorbesc dialectul aromân, care este strâns înrudit cu limba română". (59)

Cât privește Marea Enciclopedie Greacă, ediția a doua a acesteia, revăzută și adăugită, ne-a rezervat o surpriză agreabilă. Așa cum se va vedea mai jos, problema originii noastre este tratată în mod obiectiv, contrastând în mod evident cu prima ediție.

„vlahi au fost numiți de slavi, tracii și ilirii care vorbesc o limbă neolatină . . . . Aceștia, în preajma secolului al zecelea, au coborît ca păstori nomazi și s'au așezat în Macedonia cât și în alte regiuni mai sudice. Există și părerea că vlahii ar fi greci latinizați, dar această ipoteză, nu pare verosimilă. Că greci, au slujit ca sodați sub romani și au învățat limba latină este un lucru cert, dar așezări de seamă ale acestora nu au avut loc în Grecia. In ceea ce privește pe ceilalți greci, adică toți aceia care nu au făcut serviciul militar, ei nu au avut cum învăța limba latină. De altfel, prin această teorie nu se poate explica identitatea limbii vlahilor cu acea vorbită de vlahii stabiliți în Bulgaria, Serbia și chiar în România." (60)

Menționăm în treacăt că și într'o altă enciclopedie grecească găsim un punct de vedere oarecum asemănător asupra originii aromânilor. Este vorba de un foarte bine documentat articol semnat de prof. M. Bei și publicat în Enkiklopedico Lexico Elefterodaki, intitulat "Vlahii" (61)

După această amplă trecere în revistă a diferitelor puncte de vedere asupra subiectului în discuție, vom încerca în cele ce urmează, să facem o mică sinteză și să tragem concluziile logice care se impun.

Din tot ce s'a spus până aici, credem că putem conclude -sine ira et studio- că teza lui Pulianos, conform căreia grecii contemporani ar constitui o rasă curată, pură, neamestecată cu alte popoare, fiind descendenții direcți ai vechilor eleni și odată cu ei și aromânii, care după concepția sa ar fi greci romanizați, este lipsită de orice valoare științifică.

Marea majoritate a antropologilor și etnologilor contemporani sunt de acord că noțiunea de rasă este greu de stabilit.

In ceea ce privește în mod particular Peninsula Balcanică, "Campaniile de măsurare făcute de antropologii cei mai renumiți, scrie Jacques Aucel, cu deosebire de către prof. Pittard dela Geneva, care a întreprins vaste studii antropologice în Balcani înainte și după primul război mondial, au dus la concluzia că nu există rasă pură în Peninsula Balcanică, " (62) și această constatare este cu atât mai evidentă când ne raportăm la greci care așa cum s'a demonstrat mai sus cu o abundență de argumente, nu pot fi considerați o rasă ci mai degrabă "o mixtură de popoare eterogene, având ca singur element comun limba."

Aceiași antropologi acceptă pe de altă parte ideea că pot exista în Balcani mici grupe, care prin îndelungată izolare, au putut să-și mențină o relativă stabilitate rasială. Și acesta este cazul aromânilor.

Această problemă a fost tratată de Constantin Papanace într'un capitol dintr'un amplu studiu asupra "Fermantului aromân", apărut în Noul album Macedo-român", din care vom reproduce în extenso unele pasagii: (63)

"Din toate popoarele balcanice - spune Papanace- aromânii s'au păstrat mai puțin alterați. Ei au pierdut unele elemente dela câmpie sau din orașe, care nu s'au refugiat în munți în timpul năvălirilor slave. Dacă în timpurile tulburi ale istoriei medievale, nobilimea occidentală s'a retras în castele, elementele romanizate din Imperiul Roman de Răsărit s'au retras în munți care prin caracterul lor carstic specific, constituiau adevărate cetăți. După fuziunea latino-autohtonă, care înțiinturile ocupate de ei a început încă în secolul al II-lea înainte de Christos, adică din epoca republicană a Romei, ei n'au mai asimilat elementele străine decât foarte rar. Dacă se ține seamă că această fuziune în perioada republicană, s'a făcut cu elemente legionare riguros selecționate în acea epocă -cum scrie Cantu- din populațiile italice, s'ar putea spune că nu s'a petrecut o alterare de substanță întrucât și italicii făceau parte din aceeași rasă primitivă. Dar chiar dacă ar fi fost un amestec de elemente eterogene, timp de aproape două milenii, fuziunea s'a putut desăvârși în toate privințele, dând o consistență stabilitate etnică. Acest fapt a fost cu atât mai posibil cu cât în tot timpul, din cauza organizației lor sociale în triburi (ginți) aromânii au practicat o sănătoasă endogamie și eugenie a rasei. Moravurile sobre și viața austeră dela munte, cu încrucișări între elemente sănătoase de aceeași rasă, a făcut să evite neajunsurile prin cunoscutele manifestări recesive în practica endogamiei. Aversiunea instinctivă a aromânilor - cum rezultă și din literatura lor populară - de a include elemente străine în sânul lor, pornește poate tocmai din preocuparea de a evita introducerea unor tare care, prin practicarea endogamiei, s'ar multiplica prin legile cunoscute. Rezerva lor nu a fost numai față de slavi dar și față de greci, cu tot prestigiul lor istorico-cultural glorios, fiindcă ei intuiau instinctiv că actualii greci sunt -cum am văzut mai sus- o mixtură de popoare eterogene."

Vorbind despre aversiunea instinctivă a aromânilor de a include elemente străine în sânul lor, e cazul să subliniem că în literatura noastră populară există numeroase atestări în care se oglindește această caracteristică de bază a aromânilor care este endogamia. Iată câteva exemple destul de elocvente, extrase din lucrarea regretatului Tache Papahagi "Poezia lirică populară" (64)

Să începem cu o poezie populară în care pulsează o viguroasă atitudine contra căsătoriei dintre un aromân și o grecoaică:

"Voi Rămănli di așe 'nclo
nu-avdzâț ți s'fațe-Armiro?
Armiro nu-avdzâț ți s'fațî?
'și-esusesc Rămănlii Greațe. . .
Chiru rămănimea'ntreaga,
ta s'loaț voi 'nă nveastă greacă?
Stine lai Pleasă mărată,
nu si-afla 'nă laie featâ?
Nu si-afla 'nă laie featâ
ta si-lli daț al Nisi nveastă?
Lai Nisi, s'ță'ncllidă dera,
va-ț greascâ hilliu patera !
Ma loai unâ di isnafe
ta si-ț greascâ featâ tate !L'
ta si-ți greascâ feta tate !"

(Voi, Români de așa încolo,
nu auziți ce se petrece la Armiro?
La Armiro nu auziți ce se face?
Aromânii își logodesc grecoaice. . .
Pieri aromânimea întreagă,
ca voi să luați o nevastă greacă?
Si tu hăi Pleasă sărmană,
Nu se afla în tine o biată fată
ca să-i dați nevastă lui Nisi ?
Măi Nisi -închide-ți-ar poarta-
fiul tău te va striga patera !
Ci să fi luat una de breasla etnică,
ca fata să ți se adreseze cu tată !)

Notă. Armiro e o comună în Grecia, la vest de Volos, unde s'au stabilit fărșeroți oieri din Pleasa, etc. iar Pleasa e un sat aromânesc în Albania sudică la nord-est de Corița.

Intr'un altul, o fată se plânge contra mamei sale vitrege care:

" 'ñi deade-un xen dit altu loc,
"ñi deadi-un Grec - și-și lu-ardă'n foc".

(îmi dădu nu străin din altă țară
îmi dete un Grec arde-și-l-ar în foc.)

O atitudine similară apare și cu privire la bulgari, care, după greci sunt al doilea popor balcanic complet creștin - albanezii, porțial, sunt și musulmani- cu care aromânii au avut contact viu și pronunțat. In această privință, iată un cântec al grămustenilor din Bulgaria:

"Dada-a mea, vrei vătămare
cu-ună cheatră cama mare:
ți featâ-aveai ti mărtare?
Mi dădeși tu hoară xeană
hoară xeană, vârgărească. . ."

(Mama mea, trebuie să fii ucisă

cu o piatră mai mare:
ce fată aveai de măritat?
Mă dăduși în sat străin
sat străin, bulgăresc. . .)

Această tendință de neamestec matrimonial al aromânilor cu popoarele creștine balcanice o constatăm și față de miaci. Miacii formează în Macedonia occidentală un mic trib slav de origine pastorală, foarte probabil de origine aromână, după părerea savantului geograf sârb Cvijic. Iată câteva versuri dintr'un cântec al aromânilor din Crușova (nord de Bitolia), în apropierea cărora trăiesc miacii:

"Nu am zore, niți-ñi creapă
că nu-ñi lleau soacră miacă. . .
A'tă lea, ți va-ñi ță fac
va lu-alas lailu Miac. . . .
-Iu daț feata ca birbeacă?
Nu-lli dăm noi soacră miacă. . . .
Nu-ni voi Zaharia cuscră,
țe și-mâcă pâne cu puscă".

In fine, iată încă două atestări. In prima, un tânăr care întâlnise în drum o fată, declară:

Nâsă n'u dau tru-altă mână
că este hillie di-Armână.

(Pe dânsa nu o dau în altă mână
că este fiică de Aromână.)

In a doua, un blestem teribil este adresat contra unui tânăr aromân care s'a logodit cu o grecoaică:

'Hillilu-al Vreta, mâna si-lli seacă
s'isusi pi featâ greacă".

(Fiul lui Vreta, seca-i-ar mâna cu degetul de logodnă:
se logodi cu fată grecoaică.)

Această viguroasă atitudine împotriva căsătoriilor dintre aromâni și greci o găsim - ceea ce ar părea oarecum paradoxal - și într'un cântec popular grec - din păcate destul de lung ca să-l putem reproduce integral. Ne vom mărgini deci în a traduce câteva versuri mai semnificative. Este vorba de un dialog între un tânăr grec care solicită mâna unei frumoase aromânce și tatăl acesteia care intransigent, nu vrea să audă nimic din rugămințile insistente ale candidatului:

"Aromâne, aromâne, țânțarule,
dă-mi fata ta în căsătorie.
-Măi, șmechere grec,
du-te în altă parte la pețit.
Eu fata mea,
o voi mărita cu un aromân.
Fata mea este promisă
unui frumos tânăr aromân,
care are mii de oi
și mii de capre.
Care are livezi în munți
Mandră iarna, la Veleștin
și multe stâne, vara
în munții Aminciului."

Insistențele grecului se dovedesc zadarnice, fiindcă în cele din urmă i se răspunde:

"Vezi-ți de drum, grecule !
Neamurile noastre nu se amestecă.

Acest cântec este reprodus integral în lucrarea lui Gheorghe Platari (65) și este însoțit de următorul comentariu:

"Cântecul de mai sus precum și variantele sale sunt foarte vechi și arată în mod clar că aromânii nu se încuscresc cu grecii. Există și alte cântece populare în aromânește însă, care semnalează această opoziție și refuz al oricărei căsătorii cu grecii. Trebue subliniat însă că grecii doreau în mod arzător asemenea căsătorii nu numai de dragul ochilor negri și a gâturilor albe ale frumoaselor aromânce, dar mai ales datorită faptului că invidiau bogăția și marea influență socială a aromânilor, care țineau în mâinile lor frânele vieții economice, dat fiind că creșterea vitelor constituia epicentrul vieții economice în trecut."

"In sfârșit, datorită unei ignoranțe incalificabile, cuvântul "vlahos - latinofon" (care de altfel revine foarte des în cântecul de mai sus, n.n.) și-a pierdut numai în limba greacă, sensul real și s'a transformat într'un termen pejorativ, desemnând un individ necivilizat sau pe un țăran. Aceasta constituie o mare eroare, care din păcate caracterizează lucrările de cercetări și învățământul nostru în general, precum și aspectul informării corecte a populației în jurul problemelor antropogeografice ale regiunii noastre. (66)

După această scurtă incursiune în domeniul literaturii noastre populare, să revenim la subiectul nostru.

Din cauză că ideea de "fară" - gen (care de altfel am întâlnit-o și în ultimele versuri ale cântecului citat mai sus) era dominantă, fiindcă faptele care aduc faimă "(aname)" precum și cele care produc discreditare, preocuparea de eugenie rasială era foarte mare. Organizarea aceasta în "fare" (ginți) cu ierarhia interioară rezultată mai mult din selecție, pe calități pozitive ce implicau însușiri morale, intelectuale și capacitate de conducere, se evita cristalizarea de clase sociale și se crea un mănunchi de indivizi cu personalitate bine conturată. Prin aceste celule sociale, care corespund mediului geografic muntos și compartimentat, s'a putut menține o milenară stabilitate etnică la aromâni, care se observă atât sub raport somatic, cât și moral.

Vorbind de stabilitatea rasială a aromânilor, E. Pittard consideră că "ei ar trebui să facă obiectul unui frumos studiu antropologic, deoarece dacă informațiile pe care le posedăm asupra lor sunt veridice, ei trebue să prezinte o unitate etnică sigură". (67)

Dacă de o puritate rasială nu poate fi vorba pentru Peninsula Balcanică, în schimb se poate releva importanța ce o prezintă stabilitatea etnică a popoarelor fermant din conglomeratul rasial.

Sub acest aspect, aromânii- izolați în munți - neasimilând elemente eterogene veacuri de-a rândul, au devenit mai coerenți în psihologia lor, întrucât nu sunt frământați de porniri divergente sau contradictorii.

Așadar, rezumând, s'ar putea spune că corelația între factorul mediu și factorul rasă, ar înlesni explicația destinului singular al aromânilor atât de asemănător în unele privințe cu cel al strămoșilor traco-iliri, dela care ei au moștenit - cum scrie N. Iorga- atât calitățile cât și defectele.

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

DIN PRIBEGIA GÂNDURILOR

In cartea lui Vintilă Horia: "Dumnezeu a fost născut în exil" un get și-a exprimat ultima lui rugăminte: Să mor în aceeași zi cu femeia mea.

Azi, la moartea soției, i-am înțeles rugămintea !

TREI GRADE DE COMPARAȚIE: TEROARE, MARE TEROARE ȘI R.S.R.

Sulițele muscalilor din Afganistan și Polonia au avut și partea lor bună; au găurit bășica umflată cu mătreață cerebrală a fiului iubit "... neamestecul în afacerile interne...pe cale pașnică... nefolosirea forței...reciprocitatea frățească..." și alte driblări cu mingea desumflată.

Strâns cu ușa ca să-și afirme fățiș poziția, Niculiță a declarat Ministrului Alex. Haig că-i de acord și suportă sută'n sută politica de expansiune a Moscovei.

Adio "Idipindință"...S'a spart ulciorul !

Acum agenții comunisti, au renunțat să mai fâlfâie coada "vițelului rătăcit" pretinzând că-i "drapel tricolor" și-au început să vândă pachete cu sfaturi patriotice congelate pe malul Dâmboviței.

Un condei din New York, "detentist", ne sfătuieste că nu-i frumos să-l atăcăm pe Ceaușescu deoarece ar fi "... contra intereselor actuale românești..." și că "... în aceste condiții și împrejurări nimeni nu ar avea posibilitatea să conducă România mai bine..."

Asta-i ultimul și cel mai șchiop efort al "Serviciului de Dezimformare".

Ori care alt lider c'o umbră de pată cenușie pe creier și-un strop de suflet românesc, n'ar fi putut conduce țara mai rău decât a condus-o camarila ceaușistă.

Ca dovadă uitați-vă la celelalte țări comuniste vecine. Nicăieri nu veți întâlni foametea și teroarea ce există în RSR...

Notă: Autoritățile poloneze, sub regimul legii marțiale, au permis lui Lech Walesa să-și petreacă Sf. Sărbători ale Paștelui (trei zile, n.r.) împreună cu soția și cei 7 copii.

Cu cine și-a petrecut Paștele părintele Gheorghe Calciu ?

CU SAU FĂRĂ NĂDEJDE!

Câteva rânduri din poezia "Ctitorul" scrisă după normativul patriotic de Ion Brad, proaspăt poet al RSR-ului:

'De peste mări și țări,
ca pe-o nădejde,
O lume întreagă
numele-i rostește"
Brad-ul culturat are
dreptate!

O lume întreagă "numele-i rostește" . . . . Ceaușescule, e vreo "nădejde" ca să-ți plătești datoriile?

HOTARUL RSR-ului ESTE TAROMUL

"Am primit un telefon că sora mea e pe moarte. M'am dus s'o văd". Iată cum descrie amicul Petru ultima lui vizită în RSR:

Cum ai pus piciorul în Tarom, cum ai intrat în altă lume.

Hârtie de toaletă nu există, apă nu-ți dau, Coke nu au, iar de lapte n'au auzit.

La aeroport, în București, un căpitan dela miliție, după ce i-am arătat chitanța c'am schimbat banii pentru 30 de zile, mă întreabă: dar țigări americane n'ai ?

Ușurat de câteva pachete Kent, am vrut să cumpăr un bilet de avion pentru Cluj.

Nu se poate, trebue să-l cumperi din oraș, dela "ONT". M'am dus cu taxiul la centru unde mi-au spus că pot să-mi vândă un bilet, valabil peste 10 zile . . . dar mi-a dat un sfat . . . să iau trenul.

Înapoi în taxi și la gară unde aud aceeași poveste. Biletele în avans pentru tren se vând tot dela centru, și tot în oraș. Iarăși la centru unde-mi spune că și biletele de tren pentru Cluj sunt epuizate, dar se pun în vânzare, cu o oră înainte de plecarea trenului, un număr limitat de bilete ce se pot cumpăra dela ghișeul din gară.

Din nou la gară unde am aflat că dacă vrei să găsești prin împrejurimi o odaie la hotel, trebue să dai bacșiș. Trenul pleca seara și eram obosit.

Mi-a fost sete și am intrat într'un restaurant. A trebuit să țip, să înjur până mi s'a adus ceva de băut, un fel de limonadă. Imi crăpau buzele de sete !

Cu două ore înainte de pornirea trenului m'am postat în fața ghișeului. Noroc că m'a recunoscut casierița, și cu toate că se înfipseră alții înaintea mea, casierița mi-a vândut mie primul bilet.

În loc de hamali există inițiativă particulară. Un tânăr, contra cost, mi-a cărat geamantanele.

Dela Cluj am reușit să ajung la Bistrița unde mă aștepta familia. Aci, timp de trei săptămâni m'am hrănit, la fel ca toți ceilalți, cu pâine și salată de vinete. O pătlăgică roșie era considerată cu respect.

La întoarcere, la Frankfurt, am zis: Adio Tarom, Adio RSR.

Numele de familie al lui Petru nu-l divulg. Are neamuri în țară.

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

* COSTUL unui anunț, sau a unei reclame: $ 15.00 pentru 5 cm (2 inch) pe o coloană. Ziarul are 6 coloane.
$ 25 pentru 5 cm (2 inch) pe două coloane. Aceeasi reclamă repetată de trei ori costă $ 30.00 pe o coloană și $ 60.00 pe două coloane.

* NOII REFUGIATI care doresc să-și caute rudele și prietenii, ori cei ce vor ajutor în vederea emigrării, pot publica anunțuri gratuite.

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

* Gavojdea Constantin își caută fratele GAVOJDEA MARIAN, plecat din România în 1979. Persoanele care-l cunosc sau persoana căutată sunt rugate să scrie pe adresa Gavojdea Constantin, 735 SW St. Clair Ave., Portland, Oregon, 97205, USA.

* Dl. Nestor Vasile Giuran dorește să ia legătura cu Dl. și Dna Bandu Alexandru, care au părăsit lagărul de refugiați Traiskirchen, Austria în luna Decembrie 1981. Persoanele căutate sau oricine le cunoaște adresa, sunt rugate să se adreseze Dlui Nestor Vasile Giuran, 38 Shaklewele Lane, London E.8, England.

* Leca Nicolae își caută prietenii: Petruț Ioan, care în 1978 se afla la New York și Volovei Marcel care se afla în 1978 la Chicago. Cei căutați sunt rugați să scrie la adresa: Leca Nicolae, 5620 N. Kenmore, apt.413 Chicago, Ill. 60660.

DORESC SĂ EMIGREZ

* Doru Munteanu, născut la 27.11.1952 în Brăila, România, surdo-mut, de profesie tehnician dentar, căsătorit, (soția și băiatul de 5 luni în țară), cere sprijinul unei persoane particulare sau a unei organizații (eventual a surdo-muților) în sensul de a-l garanta în vederea emigrării în Canada. Chemare oficială pe adresa: Doru Munteanu, ICMC (International Catholic Migration Committee), Mrs. Karandinou, 1 Likavitou St., Athens, Greece.

CASATORII

* Cetățean canadian de origină română, singur, nefumător, antialcoolic, intelectual, dorește cunoștință cu doamnă de origină română, nefumătoare, cultă, între 40-50 de ani, stabilită în oricare parte a lumii necomuniste. Răspunsuri serioase, detaliate la adresa: G.A. 4157 Atlin Str. Vancouver B.C., V5R 2B8, Canada.

ȘTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

HYPERION
ANIMATOR AL ACTIVITĂȚILOR CULTURALE ROMÂNEȘTI LA PARIS

In cadrul conferințelor lunare organizate alternativ de cenaclul literar dela Paris (Caietele Inorogului) și de HYPERION a avut loc pe ziua de 27 Februarie curent o manifestație culturală demnă de cel mai larg interes. Fiindcă doi dintre martorii cei mai calificați, Paul Goma și Dumitru Bacu au dezvoltat un subiect de o deosebită importanță:

"Literatura despre închisori și Literatura din închisori."

Sedința a fost deschisă de Basarab NICOLESCU, președintele asociației HYPERION. Monica Lovinescu a introdus subiectul și a condus discuțiile. Toți vorbitorii au subliniat capacitatea de rezistență spirituală a celor prigoniți în deceniile de opresiune și suferință instaurate sub ocupația rusească a României.

Paul Goma a vorbit despre cărțile scrise în legătură cu închisorile din țara noastră menționând printre alții pe: Dumitru Bacu, Gabriel Bălănescu, Ion Cârja, Crăciunaș, Nicolae Dima, Grigore Dumitrescu (singurul dintre cei trecuți prin Pitești), Adriana Georgescu, Nicole Valery Grossu, Nimigeanu, Remus Radina, anunțând totodată apariția contribuției lui Cicerone Ionițoiu "Morminte fără cruce". Despre romanul său "Les chiens de mort" a ținut să sublinieze că se bazează pe fapte și nume exacte având ca temă acțiunea de spălarea creierului declanșată la Pitești de conducerea ministerului de interne.

Dumitru Bacu a făcut cunoscut modul prin care deținuții s'au manifestat din punct de vedere intelectual în condiții de teroare ce ajungea . . . până la exterminare și modul de transmitere a producțiilor literare ce au atins în special în poezie culmi de neegalat. A fost anunțată apariția prestigiosului volum "Poezii din închisori" sub îngrijirea lui Zahu Pană.

Discuțiile la care au participat foarte mulți au fost animate mai ales de cei zece deținuți politici prezenți: Dumitru Bacu, Vladimir Butmi, Dan Cernavodeanu, Dan Damian, Virgil Dan, Paul Goma, Cicerone Ionițoiu, Bosnief Paraschivescu, Remus Radina și Marin Tarangul.

Inceputul l-a făcut Vladimir Butmi care a recitat două poezii: "Amin" și "Azi ca ieri", amândouă de Sergiu Mandinescu poezii create în marea cădere dela Pitești după care s'a redresat, dar moartea l-a secerat în 1964, la câteva luni după eliberare.

Virgil Ierunca a ținut să precizeze că în toată literatura rusă inclusiv a disidenților, nu se găsește nimic asemănător torturii inițiată la Pitești de omul Moscovei, generalul Nicolschi, decorat de Nicolae Ceausescu pentru construirea socialismului.

Remus Radina, pe marginea discuțiilor despre Pitești, în dezacord total cu cei ce au susținut că "la Pitești n'a scăpat nimeni necompromis, a spus că toți au cedat metodelor groaznice - de neimaginat pentru o minte sănătoasă -", a subliniat că la acel Pitești au existat și oameni în afară de cei morți care au rezistat torturilor îngrozitoare, precizând chiar nume.

Tot Remus Radina a mai spus că poate nu peste mult va apărea și cartea unui om, a unui erou care a fost călcat în picioare 13 ani de-a lungul Rusiei și 6 ani de-a latul închisorilor României. Și poate va da Domnul să putem citi povestea adevărată a oaselor lui STATE AUREL strânse de o pătură și legate cu sârmă, oase care au mai găsit puterea să se ridice în cârje și să înfrunte pe Crăciun, călăul închisorii Aiud, spunând în substanță următoarele:

"Sunt destul de educat deși dumnealui mă socotește bandit incapabil să aprecieze realizările regimului. Dacă grija dumnealui este să-și dobândească epoleții de general, a mea este să rămân om. In ce privește realizările regimului, îngrămădirile de bolovani nu înseamnă nimic, atâta vreme cât oamenii sunt batjocoriți ca în Aiud." In forfota care s'a ridicat, un deținut vechi a desprins mâna de pe cârja lui Aurel State și i-a sărutat-o.

Dan Damian a relevat că pentru el și multi alții, izolarea în închisoare a constituit una din cele mai grele pedepse.

Cicerone Ionițoiu a citit "Recunoașterea osemintelor lui Iuliu Maniu", o schiță după un fapt real din volumul în lucru "Portrete și schițe născute în suferință".

Subliniind că femeea a fost în aceeași măsură că bărbatul și cu aceleași metode chinuită, a citit un fragment dintr'o schiță în care după 8 ani dela arestarea unei familii, soției i se comunică prelungirea cu 48 luni de pedeapsă administrativă, din cauza încăpățânării bărbatului. La auzul sentinței, spre nedumerirea sbirilor din față, d-na Niculina a izbucnit: "Vă mulțumesc, Vă mulțumesc, Ionică trăiește, Vă mulțumesc !"

L. M. Arcade a citit o scrisoare de o impresionantă seninătate a Cellei Neamțu, fostă deținută politică. Cella Neamțu a redactat această scrisoare câteva zile înaintea morții care ne-a răpit-o la sfârșitul lunii Ianuarie a acestui an.

Monica Lovinescu a relatat altruismul de neegalat al lui Mircea Vulcănescu omul care s'a sacrificat în închisoare pentru a salva pe cei tineri, pentruca cel puțin aceștia să poată supraviețui cataclismului din închisori.

Dar literatura din închisorile comuniste este încă necunoscută. Va veni cu siguranță ziua când această literatură va cunoaște lumina tiparului.

Cicerone IONIȚOIU

PREZENȚA ROMÂNEASCĂ LA ACADEMIA MILITARĂ AMERICANĂ DELA WEST POINT

Vineri 2 Aprilie 1982, colaboratorul nostru Nicolae Dima a fost invitat să țină o conferință la academia militară Americană dela West Point. Titlul sugerat al conferinței a fost Probleme Naționale în Uniunea Sovietică. Doctorul Nicolae Dima a fost selecționat pe baza articolelor și numeroaselor sale conferințe pe această temă, academia militară invitând numai specialisti recunoscuți în domeniile lor de activitate. Adresându-se unui grup de ofițeri și cadeți, Nicolae Dima a insistat în conferința sa asupra Românilor din Basarabia și Bucovina anexați cu forța de URSS. După conferință, vorbitorul a fost invitat de un grup de profesori la clubul ofițerilor unde au luat masa și au continuat discuțiile pe tema comunismului și primejdiei globale actuale. Judecând după scrisoarea de mulțumiri primită de conferențiar și invitația de a ține o nouă prelegere în cursul semestrului academic viitor, prezența domnului profesor Dima la West Point pare că s'a bucurat de un real succes.

REDACȚIA

✝ NECROLOG
A PLECAT FLORIAN BOITEANU

In ziua în care ne-a ajuns din urmă primăvara, ne-a luat-o înainte Florin. Pribeag, ca și atâția alții, a socotit că a venit vremea să se odihnească, de oboseala acestei odisei, în care ancorăm pe țărmurile dorurilor neîmplinite, neștiind cine, când și dacă vreunul din noi, va mai vedea Itaca și nici măcar dacă numărăm pe acel Ulise căruia îi va fi dat vreodată să mai încordeze arcul. Sau, poate, aceasta este menirea lui Telemac.

A plecat Florin, un student de 60 de ani. Așa l-am cunoscut, student, eu elev, în 1945, pe Florin Boiteanu, aprigul polemist al cercurilor de studii. Spadasin de noblețe latină al calambururilor, pe care le mânuia cu gingășia inteligenței ce nu are nici nevoie și nici voie să rănească, sau să doară. Să usture, cel mult. Conducătorul organizației național-liberale a Facultății de Drept, răspunzând de resortul de propagandă al Tineretului Universitar Național Liberal, a primit din partea conducerii Partidului Național Liberal, mandatul de a conduce întregul tineret universitar, atunci când Radu Câmpeanu a fost chemat să asigure secretariatul întregului tineret. Florin, vechiul meu prieten Florin, vechiul nostru prieten Florin împletea cu o rară artă ironia și puterea de convingere, argumentul și concizia. Studentul Boiteanu a devenit licențiatul în drept Boiteanu, dar prezența pe toate baricadele l-a îndepărtat de bară și catedră. L-a purtat prin temnițe, l-a stors la Canal și apoi, ca pe atâția alții, l-a dus decenii de obscuritate, prin șantiere risipite, risipind talent și energie în cubaje, cântăriri și tabele liniate.

A urmat exilul, cu greutățile sale. Nu l-am auzit niciodată văitându-se, dar l-a auzit cineva ?

Si într'o zi s'a dus, corăbier al pribegiei, în marea depărtării de țară, în care ne scufundăm, adesea prea anonimi, între valuri de uitare, petrecuți de mereu înlăcrimate flori de mărgean.

Constantin MAREȘ

FRAȚI ROMÂNI,

In Franța, în localitatea Soultzmatt din Alsacia, se află un cimitir în care dorm 687 de ostași Români. Ei fuseseră luați prizonieri de trupele germane, în timpul primului război mondial.

Monumentul principal din cimitir este alcătuit dintr'o impozantă cruce albă, la baza căreia se află trei plăci de marmoră. Pe placa din mijloc au fost săpate următoarele cuvinte mișcătoare:

"Soldați Români ! Departe de Patria voastră, pentru care v'ați sacrificat, odihniți-vă în pace, aureolați de glorie, în acest pământ care nu vă este străin! Maria, Regina României."

Pe placa din stânga se menționează că ostașii "au cunoscut foamea, privațiunile și torturile."

După cum spunea Părintele Schmerber Fernand, ei "și-au sacrificat viața pentru cauza omului, pentru libertatea și pacea Europei. Ei au înviat întru Hristos."

Fiindcă în România liberă Ziua Eroilor se sărbătorea la Inălțarea Domnului, Românii din lumea liberă vor comemora pe Eroii Români dela Soultzmatt la două zile dela Inălțare, Sâmbătă 29 Mai 1982, orele 13.

Localitatea Soultzmatt este situată lângă Strasbourg, pe șoseaua dintre Colmar și Belfort.

In consecință, chem pe toți cei cu "inima română", indiferent de apartenența lor politică, să participe la această sfântă comemorare și să nu uite chemarea din Imnul eroilor:

Presărați pe-a lor morminte
Ale laurilor foi,
Spre a fi mai dulce somnul
Fericiților eroi !

Asa să ne ajute Dumnezeu !

Remus RADINA

MANIFESTAȚII ROMÂNEȘTI LA NEW YORK

Sâmbătă 27 Martie 1982, Comunitatea Românilor din New York a făcut o manifestație de protest în fața sediului delegației sovietice la ONU. Manifestanții au cerut eliberarea teritoriilor românești: Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Herța, ocupate samavolnic de către Uniunea Sovietică. S'au difuzat manifeste și o moțiune adresată tuturor Guvernelor țărilor din Lumea Liberă și Organizației Națiunilor Unite.

Duminică 28 Martie 1982, Fundația Iuliu Maniu, a comemorat Unirea Basarabiei cu Tara Mumă într'un cadru festiv, unde a vorbit despre importanța evenimentului Dl- Justin Liuba.

Corespondent

SCRISOARE CĂTRE KARL MARX

Constantin MAREȘ

A fost să se întâmple, ca valori octanice să mă poarte pe Valea Moselei, iar pașii pe străzile Augustei Treverorum. M'am oprit alb de emoția artistică a istoriei, în fața monumentalei Porta Nigra, ridicată de formațiunile de geniu ale armatei romane, cam odată cu Ulpia Traiana, atât doar că prin părțile din urmă au lăsat nu numai amintiri, dar și urmași. După 18 secole, pe hărțile germane orașul este însemnat cu numele de Trier, vecinii luxemburghezi și acei care au ridicat Palais du Luxembourg îl denumesc Treves și făcând deci saltul din antichitate în modernitate, m'am oprit înaintea casei cu numărul 10, pe Bruckenstrasse, casa în care v'ați născut. Am vizitat-o, și aceasta, precum și gândurile ce au urmat, m'au făcut să vă adresez scrisoarea de față.

Mai întâi, vreau să vă asigur că imobilul care la 5 Mai 1818 a ferit de calamități naturale, sosirea Dumneavoastră pe lume, - eveniment considerat de unii, ca o imensă calamitate în sine, ei bine, acest imobil, datorită grijii părintești a partidului social-democrat german și a guvernului emanat de acest partid, este nu numai perfect întreținut, dar și transformat într'un muzeu a cărui organizare poartă pecetea binecunoscutului spirit organizatoric german. M'am gândit, cu regret de pribeag, că de asemenea case memoriale, în țara în care au prosperat nu numai românii, dar și sașii și șvabii, nu se bucură nici Dinu Brătianu, nici Iuliu Maniu, și dacă mă gândesc bine, nici măcar tovarășii Constantin Titel Petrescu și Lucrețiu Pătrășcanu.

Din mulțimea de exponate, cărți, cărticele și cărticuțe oferite vizitatorilor, am aflat, cu valoare obiectivă de adevăr istoric, că în anul 1928 (când socialo-comuniștii din România să tot fi umplut la un congres plenar, capacitatea sălii Marna), puternicul Partid Social Democrat din Germania (S.P.D.) a răscumpărat cu aproape 100.000 de mărci aur fenomenalul imobil și că a mai investit încă odată pe atâta, în vederea unei complete restaurări. Dar vai, a intervenit interludiul provocat de un socialism cu arie mai națională, și timp de 12 ani a fost întrerupt cultul personalității ce sunteți. Datorită trupelor și echipamentului american lucrurile au reintrat în făgașul conceput și cutremurat de emoția cunoașterii am aflat că la 5 Mai 1968, în ziua în care ați împlinit 150 de ani, tovarășul Herbert Frahm, secretarul general al SPD, a ceremonializat transmiterea casei către fundația ce poartă numele unui alt socialist de marcă: Friedrich Ebert. Cum știu că nu aveți enciclopedii moderne la îndemână, vă lămuresc imediat: tovarășului Frahm i se mai spune si Wily Brandt.

Dar când am aflat că bustul de marmură care vă redă atât de fidel barba și pletele, ce au făcut să pălească de invidie atâți ecologiști, este un cadou al altui secretar general de partid, făcut personal de tovarășul mareșal Leonid Ilici Brejnev, am simțit cum mă apucă fiorii luptei pentru pace.

După ce am părăsit casa memorială ce vă poartă numele și amintirea și care prin mulțimea încăperilor ar adăposti într'un oraș muncitoresc din orice țară socialistă 10 familii, am revenit în târgușorul prin care trece Mainul și nu Mosella, m'am așezat la masa de lucru și v'am scos un volum de Opere, din raft. Incă sub impresia faptului că fiindu-vă oaspete nu mi-ați fost amfitrion, m'am mângâiat dată fiind cunoscută istorica Dumneavoastră avariție, și asigurat că zidurilor le merge bine la Trier, m'am oprit la câteva din ideile Dumneavoastră, să vedem cum le mai merge lor.

Pentru că ați scris mult, deosebit de mult, m'am oprit la aceea din lucrările cu care ați înarmat omenirea, pe care și astăzi v'o califică destui drept lucrare capitală. Nu, nu de "Capitalul" este vorba. Pe acesta, am avut totdeauna convingerea, că nu vi l-au citit în întregime, ci doar, cel mult, într'un rezumat al rezumatelor, nici fiii iubiți cu care doctrina ce ați elaborat-o și un nenoroc al popoarelor, în care nici nu ați sperat, au marcat, marchează și din nenorocire, vor mai marca încă, în roșul sângelui, istoria.

M'am oprit la Manifestul Partidului Comunist. Au încercat unii să-l considere depășit, inactual, prăfuit, potrivit unui stadiu primar al societății industriale, și aceasta, doar pe ici, pe colo, prin părțile neesențiale. Alții au susținut că singurul mare adevăr ce l-a conținut, a fost doar numele tipografului și unicele corectitudini, erau de ordin gramatical. Câțiva, l-au citit și interpretat ca pe Nostradamus, extrăgând între clăbuci de frișcă masochistă gâfâielile trâmbiței cu care anunțați intrarea în arenă a apocalipsului. Eu vi l-am găsit de stringentă și stridentă actualitate, este drept însă, exact în sensul contrar celui în care l-ați scris. Să-mi permiteți câteva, numai câteva exemplificări.

"Istoria oricărei societăți, până în zilele noastre, nu a fost decât istoria luptelor de clase", cu această afirmație debutați în capitolul dintâi. Chiar așa să fie? Ați uitat total de războaiele religioase, niciodată nu ați fost în stare să ne convingeți de suportul de clasă al cruciadelor, cât despre conflictele de clasă care i-au împins pe goți, huni, gepizi, slavi, bulgari și atâtea alte seminții să vină spre occident (milenară tentație și irezistibilă chemare !), mai bine să le lăsăm pe seama chiromantilor și astrologilor. Dar, câtă dreptate aveți pentru prezentul socialist din țările în care marxismul a triumfat, sau este pe cale să o comită. Clasa aparatișilor de partid, a activiștilor și securiștilor, bine constituită în privilegiile ei care o fac medieval de retrogradă, această clasă mânuind biciul și mitraliera în est, televiziunea și presa prin prepuși în vest, constituie într'adevăr motorul societății, împingând omenirea, dar nu înainte, ci spre groapă.

"Societatea burgheză modernă, ridicată pe ruinile societății feudale, nu a abolit antagonismele de clasă" constatați Dumneavoastră și adăugați că au intervenit chiar "noi forme de opresiune". Desigur, dacă vă referiți la societatea liberală, vă înșelați total. Muncitorii s'au sindicalizat, au putut să formeze câte partide și societăți au vrut. Au aderat la miscări internaționale sau la partide naționaliste, au cucerit sau căpătat drepturi pe care atunci când ați scris "Manifestul" nu le avea nici burghezia. In exploziile dinamismului american, au devenit într'o societate democratică, miliardari, atunci când au avut și talent, și perseverență și noroc. Dar clasa formată în procesul consolidării puterii în umbra teoriilor marxiste s'a dovedit în Uniunea Sovietică și România, în Coreea și Albania, în Cambogia și Jugoslavia atât de lacomă de putere și privilegii, încât a ridicat crima la rangul de mijloc politic. Această clasă pe care a generat-o opera Dumneavoastră s'a dovedit cea mai reacționară și cea mai criminală din istoria omenirii. Criminală decenii de-a rândul, ucigând milioane în gulaguri rusești, criminală la Berlin în 1953, la Budapesta în 1956, la Praga în 1968. Criminală în Afganistan, la Sighet, la Jilava. Criminală nu potrivit moralei și religiei, ci în chiar baza codurilor penale inspirate din teoriile și practicile marxiste.

Remarcați că "Descoperirea Americii, navigația în jurul Africii, au oferit burgheziei care se năștea un nou câmp de acțiune". Oricât vi s'ar părea de ciudat, marile puteri coloniale au părăsit singure fostele colonii, uneori cu lupte, alteori, mai bine spus cel mai adesea, în baza unor referendumuri atât de libere, încât cea mai bună dovadă în acest sens este însăși părăsirea coloniilor. Ce au făcut populațiile și triburile cu independența este o altă treabă. Dar noul câmp de acțiune revine în America și Africa adepților Dumneavoastră. Cuba, Nicaragua, Angola și Abisinia, Vietnam și Laos nu sunt astăzi colonii engleze sau protectorate franceze. Sunt exact câmpuri de acțiune politică ale celei mai compradore burghezii, ale celei mai nemiloase clase: aceea îmbuibată de marxism și imbuibată de pe urma sângelui și sudorii muncitorilor, țăranilor și intelectualilor. Că un burghez snob și urât, dotat cu un talent indiscutabil, ca Sartre, s'a lăsat prostit de muzicalitatea logică a unor pseudo paradoxuri economice pe care le-ați înșirat de-a lungul anilor în care nu ați muncit, se poate explica, mai ales pe baze freudiene. Că v'a urmat și Koestler, și Camus și Sperber este mai puțin de înțeles. In neamul meu de ciobani care au compus Miorița, și de țărani care au ridicat coloane ale infinitului în tăcerea unui sărut care-și va striga frumusețea peste veacuri, n'ați prea avut răsunet. Si dacă mâine, venind marțienii, ar asigura un referendum liber în România, în care compatrioții mei ar avea de ales între a fi o colonie americană și o republică marxistă, vă asigur că în țara celor 3 milioane de membri de partid, nu ați întruni nici măcar o sută de mii de voturi, în total.

I-ați câinat pe muncitorii democrațiilor occidentale: "Cu cât munca devine mai repugnantă, cu atât scad salariile". O stimabile, o onorabile, cât ați greșit ! Exact acolo unde nu vă așteptați au apărut concediile în Baleare, garajurile cu Forduri personale, cursurile serale, medicamentele gratuite. Iar în țările care aplică realist marxismul, pentrucă numai într'un singur fel se poate aplica, restul sunt figuri de stil și praf inutil în ochii orbilor prin vocație și perversă perseverență, în aceste țări salariile au scăzut și scad continuu, iar atunci când mai rămâne ceva din ele, nu se mai găsesc mărfuri, nici măcar alimente, pentru a le cheltui.

"Burghezia" - afirmați Dumneavoastră, - "a supus satele în favoarea orașelor". Vă referiți la industrializarea forțată în ritmuri demențial anti-economice din România? La colectivizarea agriculturii, făcută cu milioane de victime în Rusia, și cu mai puține în celelalte țări marxizate, nu pentru că discipolii v'ar fi fost mai umani, ci populația mai puțin numeroasă? Ce păcat că nu vizitați un sat din Germania Federală, din Olanda, din Austria, ca să vă convingeți că singura formulă de ștergere a deosebirilor dintre sat și oraș , nu este miliția, deportarea și ciomagul, ci liberalismul, acest cuvânt care v'a neliniștit până la obsesie, iar ciracilor Dumneavoastră le dă coșmaruri pe care le vindecă doar cu ajutorul tancurilor.

Ași putea continua mult pe această temă. Dar nu este nici o virtute și mai puțin o culme în a dovedi un lucru devenit loc comun: acela că în capitalism se rezolvă ultimele erori sociale iar în socialism se acumulează erori capitale. Mă mulțumesc să vă mai amintesc doar două afirmații.

Ați susținut că "Orice luptă de clasă este o luptă politică". Cred că ați vrut să vă referiți la grevele minierilor din Valea Jiului, la lupta Solidarității poloneze. In acest caz aveți dreptate. Tot așa, muncitorii maghiari dela Csepel au dus o luptă politică în 1956 când v'au înfruntat hoardele isterizate de doctrina Dumneavoastră. Ați avut dreptate fără ca să știți și atuncea când nu ați vrut să o aveți.

Mă opresc la și cu acea afirmație care a fost reluată de atâtea ori, în literatura care vă poartă numele: "Proletarii nu au de pierdut decât lanțurile". Dacă îl veți întreba pe Ion, pe Ivan, pe Janos și pe Jan, vă vor da dreptate. Johann vă va da sau nu dreptate, după cum îl veți întreba în partea de răsărit sau cea de apus a Berlinului. Pe John și Jean lăsați-i liniștiți: au de pierdut apartamentul ce le aparține, mașina ce le aparține, pașaportul ce-l țin în sertar, vacanța pe țărmul mării îndepărtate și calde, dreptul de a face grevă, de a-și contrazice patronul, de a-i lua locul dacă-și pun aceasta cu orice preț în minte, inimă și braț.

Si mai ales temeți-vă de ziua în care toți proletarii, dela Elba la Pacific se vor uni. Vă vor jumuli barba, vă vor zmulge părul. Vă vor zdrobi bustul dăruit de Mareșalul Brejnev la Trier, cum au dărâmat statuia discipolului Dumneavoastră, Stalin, la Budapesta. Vor veni din Siberia și dela Canal pe jos, până la casa cu numărul 10 pe Bruckenstrasse, în Augusta Treverorum.

Si pentru fiecare martir care a murit din cauza ideilor Dumneavoastră nefaste, vor vărsa doar o lacrimă de sânge și astfel, veți muri a doua oară și definitiv, înnecat într'un ocean de suferințe, pe care le-ați provocat sau din răutate, sau din inconștiență.

•

Culmea neruşinării

Marcel NICOLAU

In Uniunea Sovietică, una dintre primele puteri ziaristice din lume, se editează zilnic cca. 8000 de ziare, cu un tiraj global de 176 de milioane de exemplare. Din aceste cifre se poate deduce numărul mare de gazetari care există în Uniunea Sovietică. Acolo, studiul ziaristicii se realizează în Universități unde se predau o varietate de cursuri care merg dela economie, sociologie și limbi străine, până la tehnica proprie oficiului informativ.

Am zis informativ, dar această noțiune nu corespunde concepției comuniste despre misiunea gazetarului. Pentru aparatul de partid, atotputernic și omniprezent în totalitatea vieții cetățeanului sovietic, gazetarul nu este un informator, ci un propagandist. Si această afirmație nu o fac eu și nici vreo oficină plătită de capitaliști; ea poate fi cetită în 'Pravda" - organul partidului comunist al Uniunii Sovietice- și este o frază a lui Lenin, un principiu sacrosanct pe care presa sovietică îl respectă orbește. Astfel încât, în Uniunea Sovietică un gazetar nu se poate deosebi de un propagandist. In aceste condiții, ziarele sovietice - controlate cu cea mai mare rigurozitate de către partidul comunist - nu scriu decât ceea ce convine partidului, iar judecătorii nu au de lucru de pe urma delictelor de presă, pentru simplul motiv că nu se comite niciunul.

Cele 176 de milioane de exemplare, care se pun zilnic în vânzare, nu aduc nici o surpriză guvernanților, aceștia știind dinainte ceea ce sarmanul lector va afla ulterior din această presă în care nu apar informații negative de nici un fel. Căci, potrivit concepției comuniste, poporului trebue să i se povestească lucruri frumoase, optimiste, chiar dacă sunt pure invenții. Cultul minciunii este practicat de gazetarii comuniști ca nicăieri altundeva.

Există exemple nenumărate pentru a ilustra cele afirmate mai sus. Iată unul recent: în cursul unui program difuzat de Televiziunea spaniolă, directorul ziarului 'Pravda" a fost întrebat dacă știe ceva de soarta lui Andrei Sacharov - dizidentul sovietic surghiunit în Siberia și care făcea atunci greva foamei. Domnul director a avut tupeul să răspundă că Sacharov făcea o cură de slăbire. Câtă nerușinare ! -

Acest gazetar - propagandist nu era nici beat si nici n'a făcut o glumă. El se prezenta în fața telespectatorilor spanioli întocmai cum o face în țară la el, așa cum îi ordonă partidul. Dar, Uniunea Sovietică nu este un caz izolat. Aceeasi situație o întâlnim în toate țările din orbita comunistă, indiferent de varianta comunismului (chinez, român, bulgar, polonez, etc.).

Ceea ce s'a petrecut recent în Polonia a fost tocmai o reacțiune împotriva suprimării adevărului și a libertăților , împotriva întronării minciunii care a dus țara de râpă. Si-câtă ironie ! - Jaruzelski este felicitat la Moscova pentru a fi restaurat ordinea. Intocmai ca și generalul Sebastiani, acum 150 de ani, Jaruzelski poate declara (și presa comunistă o poate consemna): "L'ordre regne a Varsovie".

La 16 Sept. 1831, fiind interpelat în Camera franceză asupra situației din Polonia, generalul Sebastiani, pe atunci ministru de externe al Franței, a rostit aceste cuvinte, deși realitatea era alta: revoluția poloneză fusese înăbușită în sânge și în Polonia domnea, într'adevăr, liniștea, dar era o liniște de cimitir.

Alte măști, aceeași piesă.

•

PUTEREA MILITARĂ SOVIETICĂ

Eugen POPESCU

Pe baza rapoartelor Miniștrilor de apărare ai NATO privind pregătirea militară sovietică, Secretarul de Stat pentru apărare al USA a pregătit și publicat la sfârșitul anului 1981 un document de circa 100 de pagini, cu bogate ilustrații, în care se arată organizarea armatei sovietice, capacitatea sa de luptă, noile arme cu care este dotată, avioane, vase de război și alte instalații militare sovietice.

Caspar Weinberger, Secretarul de Stat pentru apărare al USA a făcut o sinteză a pregătirii militare sovietice pe care a publicat-o sub formă de "Prefață" la materialul editat, de care am amintit mai sus.

Din această Prefață vom extrage câteva date pentru a vă informa despre capacitatea militară sovietică.

Forțele armate sovietice numără în prezent 4,8 milioane soldați și ofițeri și ele continuă neîncetat să se modernizeze, cu noi sisteme de arme, tancuri, misile, vapoare, artilerie și aviație. Forțele de bază sovietice au crescut la mai mult de 180 divizii - divizii de infanterie motorizată, divizii de tancuri și divizii aeropurtate, staționate în Europa de răsărit, în URSS, Mongolia și Afganistan.

Sovietele au așezate în câmp 50.000 de tancuri și 20.000 de piese de artilerie. Diviziile sovietice sunt echipate cu cele mai moderne tancuri, T. 64 și T. 72. Fiecare divizie include unități mobile de artilerie grea, de lansatoare de rachete dotate cu tunuri de 122 și 152 m.m.

Mai mult de 5200 helicoptere sunt folosite de Forțele armate sovietice, incluzând numărul crescând de helicoptere de luptă Mi-8 și Mi-24, folosite în ajutorul forțelor de infanterie, pe câmpul de luptă. Numai în Europa de Est sunt staționate mai mult de 3500 de bombardiere și avioane de luptă ale Sovietelor și Pactului dela Varșovia. Împotriva Europei de Vest, Chinei și Japoniei, Sovietele își măresc constant numărul de misile cu multiple focoase nucleare.

Sovietele continuă să acorde înaltă prioritate modernizării misilelor balistice intercontinental (ICBM) și submarinelor lansatoare de misile balistice (SLBM). Arsenalul strategic intercontinental sovietic include 7.000 de unități nucleare de război, cu 1398 lansatoare ICBM, 950 lansatoare SLBM și 150 bombardiere cu rază mare de acțiune, fără a fi incluse circa 150 bombardiere Backfire capabile de a purta bombe nucleare.

Pentru creșterea deosebită a potențialului de luptă al Sovietelor, au fost puse în funcțiune circa 150 de uzine industriale militare uriașe, așezate pe un spațiu de peste 40 milioane metri pătrați, care produc peste 150 tipuri diferite de arme, atât pentru forțele sovietice, cât și pentru export către statele cliente și țările în curs de dezvoltare.

In prezent Sovietele au mai mult de 85.000 de luptători în Afganistan. Forțele navale sovietice sunt prezente în marile oceane ale lumii și sunt angajate în conflictele din Africa, Asia de Sud și Sud-Vest și emisfera vestică.

Ministrul apărării, Weinberger, conchide că o cunoaștere clară a Forțelor armate sovietice, a doctrinei lor, a capacității lor, a puterilor și slăbiciunilor lor, este esențială pentru formarea și menținerea efectivelor USA și ale Forțelor armate aliate.

Valorosul document amintit mai sus, conține opt capitole, unele mai interesante decât altele. In numerele viitoare ale gazetei vom informa cititorii noștri despre conținutul acestor capitole.

- Resursele și baza industrială militară a Sovietelor și a țărilor care fac parte din Pactul dela Varsovia;
- organizarea Forțelor armate sovietice, structura conducerii și doctrina de luptă;
- trecerea în revistă a Forțelor armate sovietice, desemnate pentru teatrele de operațiuni, nucleare și forțe convenționale-terestre, navale și aeriene, rânduite împotriva Națiunilor din Europa de vest ;
- creșterea capacității Forțelor strategice sovietice, incluzând misilele S.S.-17, S.S.-18 și S.S.-19 ale Forțelor ICBM și continuarea modernizării submarinelor lansatoare de misile balistice;
- comunicări despre cercetarea și dezvoltarea tehnologiei militare moderne ale URSS;
- un rezumat al amenințărilor Forțelor armate sovietice.

Un om modern este întotdeauna informat despre tot ce se întâmplă în jurul lui și care ar putea influența sau atinge interesele vieții sale. Gazeta noastră înțelege să pună la dispoziția cititorilor săi, în scopul informării lor, rezumate privind marile probleme ale lumii, cum este aceea a Forțelor militare sovietice, care, sperăm să intereseze nevoia de cunoaștere a cititorilor.

UNDE SE DAU BOJOCI?

N. STOIA

Decât la câștig cu'n prost, mai bine cu'n deștept la pagubă - zice româneșcul proverb, care de 35 ani încoace nu se mai potrivește, țara având și paguba și prostul. Bine a fost inspirat cel care a introdus primul expresia: "pe puncte". Nici că se putea un termen mai exact pentru profesioniștii făcuți la repezeală și din material dubios, dar după indicația partidului (comunist). La fel comparația cu marfa dată pe puncte, pe cartelă.

Renunțarea postbelică la cartele a fost mult trâmbițata victorie a partidului, ale cărui planuri cincinale au adus lumea să regrete bunele zile când "puțintelul ăla" era fiecăruia (dela oraș) asigurat. Dar el drăguțul: nu și nu. Pasă-mite se rușina ori mai cu seamă evita răspunderea repartizării a ceva. . . nevoiașilor. În definitiv unii trăiesc și așa fără de dulce, fără carne. De ce să fie îndemnați să consume?

S'a ajuns însă la haos, iar situația explozivă doar o scânteie poloneză așteaptă, deci iată-ne la punctul de plecare, la momentul când guvernul antonescian tăia apa dela moara speculanților de alimente și militărește, da fiecăruia rație. Spre dezamăgirea actualului guvern, acum nu mai sunt asemenea speculanți, decât cei din comerțul de stat, unde alimentele nu prea abundă ori se volatilizează pe parcursul dinaintea apariției cumpărătorilor.

Dirijarea produselor alimentare e dealtfel jocul perfect al sistemului. La început unele alimente de bază aveau prețuri subvenționate, dar asta a căzut. În loc: jongleria ridicării prețului și coborîrii calității. Sectorul cheie: pâinea, căci aici nu e de glumit. Muncitorul trage atâta vreme cât găsește . . . pită. Dacă cumva fabricația pâinii la Ploești a fost stopată, se rechiziționează pâine din Bucuresti, și rapid cu ambulanțele spitalelor e cărată acolo, că deh ! Rafinăriile ! Rețeta de fabricare e secretă și obligatorie. Brutarul nu știe ce frământă, și dacă încurcă sacii ori iese pâinea mai bună ori nu iese deloc, el oricum e arestat de Securitate.

Altfel spus, guvernul nu e luat pe nepregătite, știe treaba cu cartelele și cu harababura de acum familiară. Ea va merge. Desigur e nevoie și de câțiva născocitori ai falsificării tichetelor, de tapaj și de condamnarea lor la moarte. Țăranii, bătrânii, copiii de țâță vor fi lăsați pe dinafară. Unii ca pedeapsă că n'au scos din piatră seacă alimente pentru piața "liberă". Ceilalți conform principiului: Cine nu lucră nu mâncă !

Icrele negre, brânzeturile fine, salamurile fabricate în unitățile speciale ale gospodăriei de partid - scuzați ! - alea nu pot fi obținute pe cartelă. Și nici pe bani la liber afară doar dacă au început să se împută, căci prețul lor e o sfidare publică. Deci, ca și mai înainte, vor fi consumate pios și conștiincios la ospețele frecvente ale reprezentanților harnicului și minunatului popor român constructor al socialismului multilateral dezvoltat. Care, practic, va aprecia simpla dar rapida informare, răspuns la:

Unde se dau bojoci? Aci burtă, oase afumate, ghiare de pasăre, picioare de porc, cartilaje, uruială - orice se poate digera.

* Returul Campionatului de fotbal Divizia "A" este înplină desfășurare. Cele 7 etape ale returului au produs unele schimbări în clasament, cea mai importantă fiind ascensiunea Corvinului, care s'a apropiat la numai 2 puncte de lider. La terminarea turului se părea că lupta pentru primul loc se va da numai între două echipe, U. Craiova și Dinamo, care aveau 5 puncte avans față de hunedoreni. Intrarea Corvinului în luptă directă pentru titlu face ca returul campionatului să fie mai interesant, hunedorenii având avantajul că joacă acasă de 5 ori în ultimele 9 etape. Se mai remarcă avansul în clasament a echipei Steaua Buc., de pe locul 8 pe 5 și al echipei F.C.Argeș care a avansat 5 locuri în clasament. La cârma echipei argeșene se află N.Dobrin, fostul jucător piteștean. F.C. Olt se menține printre fruntașe, dar gurile rele spun că la echipa din Scornicești "j o a c ă" și unii arbitri. La coada clasamentului situația este foarte încurcată, o serie de echipe fiind angajate în lupta pentru evitarea retrogradării. O singură echipă, Progresul, este ca și retrogradată; celelate 5-6 echipe din zona retrogradării mai au speranțe dar după părerea noastră A.S. Tg.Mureș este a doua mare candidată la retrogradare.

REZULTATE TEHNICE

U. T. Arad	– „U" Cluj-Napoca	2–0 (2–0)
Progresul Vulcan	– Chimia Rm. Vilcea	0–1 (0–0)
F. C. Argeș	– Jiul Petroșani	3–2 (2–1)
Dinamo	– C. S. Tirgoviște	3–0 (0–0)
Univ. Craiova	– Steaua	1–1 (0–0)
A.S.A. Tg. Mureș	– F. C. Olt	1–1 (0–1)
„Poli" Timișoara	– S. C. Bacău	0–0
F.C.M. Brașov	– Sportul studențesc	0–0
Corvinul Hunedoara	– F. C. Constanța	5–0 (2–0)

CLASAMENTUL

1. DINAMO	25	15	4	6	48–25	34
2. Univ. Craiova	25	15	3	7	52–18	33
3. Corvinul	25	13	6	6	54–29	32
4. F.C. Olt	25	13	4	8	35–23	30
5. Steaua	25	11	7	7	30–22	29
6. Sportul studențesc	25	8	10	7	25–28	26
7. F.C.M. Brașov	25	9	6	10	20–27	24
8. S.C. Bacău	25	8	8	9	30–37	24
9. C.S. Tirgoviște	25	10	4	11	24–33	24
10. F.C. Argeș	25	8	7	10	23–25	23
11. „U" Cluj-Napoca	25	9	5	11	25–33	23
12. F.C. Constanța	25	7	9	9	27–35	23
13. Chimia Rm. Vilcea	25	9	5	11	25–40	23
14. U.T. Arad	25	8	6	11	25–30	22
15. „Poli" Timișoara	25	8	6	11	26–32	22
16. Jiul	25	7	8	10	26–32	22
17. A.S.A. Tg. Mureș	25	9	2	14	32–39	20
18. Progresul Vulcan	25	5	6	14	23–42	16

Gabor înscriind un gol portarului Ducadam. (Fază din meciul amical Lotul Reprezentativ - Selecționata Divizionară 3-1 (2-0)).

* Universitatea Craiova a fost eliminată în sferturile de finală ale C.C.E la fotbal de Bayern Munchen. Craiovenii au pierdut acasă și au reusit un rezultat egal în deplasare (U.Craiova-Bayern M. 0-2 (0-2) acasă și 1-1(1-1) deplasare)

* Echipa de fotbal a României va sustine trei meciuri amicale în America de Sud: cu Argentina (12 Mai), Peru (15 Mai) și Chile (18 Mai). De asemenea la 1 Mai România va juca la București, cu echipa Ciprului, meci contând pentru Campionatul european de fotbal.

* La 24 Martie a.c., la Bruxelles, Belgia-România 4-1 (2-0) la fotbal, meci amical.

* Optimile Cupei României la fotbal s'au disputat la 31 Martie a.c. Echipele câstigătoare vor juca în sferturile de finală la 26 Mai a.c. Surprinzătoare eliminarea echipei Steaua, specialistă a meciurilor de Cupă.

REZULTATE TEHNICE

„U" Cluj-Napoca	– F.C. Baia Mare (B)	0–1 (0–0, 0–0)
F. C. Argeș	– Steaua	1–0 (0–0)
Chimia Rm. Vilcea	– Carpați Mirșa (B)	4–0 (4–0)
F.C.M. Brașov	– Corvinul Hunedoara	1–2 (1–1)
Gloria Buzău (B)	– Rapid București (B)	0–1 (0–0)
Minerul Certej (C)	– Universitatea Craiova	0–5 (0–1)
Dinamo	– F. C. Constanța	1–0 (1–0)
Gloria Bistrița (B)	– C.S. Tirgoviște	3–2 (1–1, 2–2)

SPORT

* Si în cele trei serii ale Diviziei "B" de fotbal, Campionatul este în plină desfășurare. Liderii seriilor, la sfârșitul turului, și-au consolidat pozițiile. In seria I-a ieșenii și-au mărit avantajul la 6 puncte, care în mod normal va fi suficient pentru câstigarea locului întâi. In seria II-a lupta este încă deschisă deși Petrolul are 3 puncte avans față de Rapid, avans care se poate evapora însă repede. In seria III-a F.C.Bihor domină categoric, cu un avantaj de 10 puncte, nemaiîntâlnit în această "groapă cu lei" și cu un golaveraj excelent care ne scutește de alte comentarii.

CLASAMENTELE DIVIZIEI "B"

SERIA I-a

1. POLI. IAȘI	23	17	4	2	50-17	38
2. C.S.M. Sv.	23	15	2	6	52-22	32
3. Gloria B-ța	23	12	6	5	46-14	30
4. Un. D. Foc.	23	12	3	8	29-20	27
5. Gloria Buzău	23	11	4	8	31-15	26
6. F.C.M. S. Gl.	23	9	7	7	32-24	25
7. I.M.U. Med.	23	11	3	9	28-35	25
8. C.S. Botoșani	23	10	4	9	47-33	24
9. C.S.M. Sf. Gh.	23	9	5	9	34-31	23
10. Vilt. Vaslui	23	10	3	10	25-28	23
11. F.C.M. Br.	23	7	7	9	25-27	21
12. Ceahlăul P.N.	23	7	6	10	27-27	20
13. C.S.U. Galați	23	9	2	12	29-42	20
14. Delta Tulcea	23	8	4	11	20-40	20
15. Viitorul Gh.	23	6	6	11	18-31	18
16. Constr. Iași	23	8	2	13	27-42	18
17. Vict. Tecuci	23	6	1	16	15-47	13
18. Relonul Săv.	23	2	7	14	17-57	11

REZULTATE TEHNICE

Poli. Iași	- F.C.M. Si.Galați	5-3 (2-0)
U.D.Focșani	- V.Tecuci	4-0 (1-0)
I.M.U.Medgidia	- C.S.Botoșani	1-0 (0-0)
Delta Tulcea	- Gloria Buzău	1-0 (0-0)
Relonul Săv.	- V.Gheorgheni	1-1 (0-0)
C.S.U.Galați	- G.Bistrița	0-0
C.S.M. Sv.	- C.S.M. Sf.Gh.	4-1 (2-1)
V.M.Vaslui	- Ceahlăul P.N.	1-0 (0-0)
F.C.M.Pro.Brăila	- Constr. Iași	2-0 (2-0)

SERIA II-a

1. PETROLUL	23	14	7	2	42-13	35
2. Rapid Buc.	23	13	6	4	49-18	32
3. Unirea Al.	23	12	4	7	22-17	28
4. Șoimii IPA	23	9	7	7	26-23	25
5. Metalul Buc.	23	8	7	8	25-17	23
6. Automatica	22	9	5	8	35-37	23
7. Gaz metan	21	10	3	8	23-26	23
8. Dun. Căl.	23	10	2	11	26-28	22
9. Energia Sl.	22	9	4	9	25-29	22
10. Fl. Moreni	23	8	5	10	18-20	21
11. Carpați M.	23	6	8	9	24-26	20
12. Pandurii	22	9	2	11	31-36	20
13. Autobuzul	22	9	2	11	26-32	20
14. Mec. fină	23	6	8	9	24-32	20
15. Met. Plopeni	22	8	3	11	22-30	19
16. Tract. Bv.	23	7	5	11	19-28	19
17. Chimic. Tîr.	21	6	5	10	16-29	17
18. I.C.I.M. Bv.	22	5	5	12	19-31	15

REZULTATE TEHNICE

Petrolul	- Chimic Târ.	5-0 (1-0)
Unirea Al.	- Rapid Buc.	2-1 (1-1)
Autobuzul B.	- Metalul Plo.	2-1 (1-0)
Metalul B.	- Fl. Moreni	0-0
Carpați M.	- Mec. Fină	2-2 (2-0)
I.C.I.M. Bv.	- Tract. Bv.	1-1 (0-0)
Dun. Căl.	- Soimii IPA	0-0
Gaz Metan	- Automatica Buc.	3-0 (2-0)

SERIA III-a

1. F.C. BIHOR	23	18	3	2	66-21	39
2. F.C. B. M.	23	12	5	6	44-18	29
3. Aurul Brad	23	13	2	8	32-22	28
4. Olimpia S.M.	23	11	4	8	31-22	26
5. C.I.L. Sighet	23	11	2	10	28-33	24
6. Someșul	23	10	4	9	25-34	24
7. C.F.R. Tim.	23	9	5	9	35-27	23
8. Rapid Arad	23	10	3	10	27-30	23
9. Strungul A.	23	10	3	10	35-42	23
10. C.S.M. Dr.	23	10	2	11	31-31	22
11. Min. Cavnic	23	9	3	11	37-32	21
12. F.C.M. Reș.	23	7	6	10	40-32	20
13. Infr. Ord.	23	10	0	13	41-40	20
14. Min. Lupeni	23	8	4	11	33-36	20
15. U.M. Tim.	23	8	3	12	21-35	19
16. Dacia Or.	23	8	3	12	27-53	19
17. C.F.R. Cj-N.	23	6	5	12	25-44	17
18. Min. I. Seini	23	6	5	12	19-45	17

REZULTATE TEHNICE

Aurul Brad	- F.C. B.M.	1-0 (1-0)
C.I.L.Sighet	- Min. I. Seini	1-0 (1-0)
Min. Cavnic	- Dacia Or.	3-0 (1-0)
Olimpia S.M.	- Someșul S.M.	2-0 (0-0)
Min. Lupeni	- C.F.R. Cj.N.	3-1 (2-0)
Rapid Arad	- Strungul A.	2-1 (2-1)
F.C. Bihor	- Infr. Ord.	3-1 (2-0)
C.F.R. Tim.	- U.M. Tim	0-0
C.S.M. Dr.	- F.C.M. Reș.	3-1 (0-0)

Romulus Gabor

Doina Melinte

* Cea de a XXII-a ediție a CAMPIONATELOR MONDIALE DE CROS, disputate la 21 Martie a.c. pe hipodromul Capannella din Roma, a fost dominată -la femei- de alergătoarele românce, care au reușit să câștige titlul mondial prin Maricica Puică și medalia de argint prin Fița Lovin. Intrecerea s'a desfășurat pe un traseu lung de 4663 m., preserat cu obstacole, care a solicitat la maximum concurentele. La startul întrecerii s'au prezentat peste 100 de participante. Norvegianca Grete Waitz, de patru ori Campioană mondială s'a clasat pe locul 3. La bărbați întrecerea a fost câștigată de etiopianul Zurubachew Gelaw.

Maricica Puică

Fița Lovin

* Deși pornea ca principală favorită a celei de a X-a ediții a CAMPIONATULUI MONDIAL DE HANDBAL MASCULIN, disputat în cursul lunei Martie a.c. în R.F.Germania, echipa României a ocupat numai locul 5, datorită, înprincipal, unui eșec neașteptat suferit în fața echipei Spaniei. România a ocupat primul loc în grupa preliminară, din care au mai făcut parte Jugoslavia, Danemarca si Cuba, calificându-se pentru grupa 2-a semifinală împreună cu echipele Danemarcei și Jugoslaviei. Din cele 2 grupe semifinale, a câte 6 echipe fiecare, s'au calificat pentru semifinale primele 2 echipe. Pierzând jocul cu Spania, România a ocupat locul 3 în grupa 2-a, din care sau calificat Jugoslavia și Danemarca. Din grupa 1-a s'au calificat echipele URSS și Poloniei. Finala a fost câștigată de echipa URSS care a învins pe Jugoslavia. România a jucat pentru locul 5 cu echipa R.D.Germane pe care a învins-o cu 24-21. In clasamentul golgeterilor pe primul loc s'a clasat Vasile Stângă (Rom.) cu 65 goluri marcate, record absolut al Campionatelor mondiale. Rezultatele obținute de echipa României, 34-26 cu Cuba, 20-18 cu Danemarca, 21-22 cu Jugoslavia, 24-19 cu Ungaria, 20-22 cu Spania și 24-21 cu R.D.Germania.

* La începutul lunei Aprilie a.c., echipa de rugby a României a susținut două partide oficiale, contând pentru Campionatul european, astfel: România - R.F.Germană 60-18 (34-12), o partidă fără probleme pentru rugbiștii români și Italia- România 21-15 (15-3) partidă disputată la Rovigo (Italia), în care rugbiștii români jucând sub posibilități, făcând numeroase erori, au pierdut în mod surprinzător.

Enciu Stoica în drum spre butul advers -va înscrie un eseu. (Fază din meciul România-R.F.G. 60-18)

* Echipele de volei -masculin și feminin- ale clubului Dinamo Buc. sunt noile campioane ale României pe anul 1982.

* Atletul englez Sebastian COE a fost declarat cel mai bun atlet din lume pe anul 1981. El deține recordurile mondiale în probele de 800 m, 1000 m și 1 milă.

* La cea de a 13-a ediție a CAMPIONATELOR EUROPENE DE ATLETISM pe teren acoperit, disputate la Milano (Italia) în Martie a.c. , atletele din România au obținut câteva succese remarcabile. Astfel, Doina MELINTE este noua Campioană europeană la 800 m. cu 2:04,67 (record național); Maricica PUICĂ a câștigat medalia de argint la 3000 m. (8:54,26 -record național), iar Vali IONESCU a obținut medalia de bornz la săritura în lungime cu rezultatul de 6,54 m.

PE SCURT DIN ȚARĂ

CRONICĂ RADIOFONICĂ

Asemănări și deosebiri

ÎNTRE O MUSCĂ ȘI NICULIȚĂ

Musca zboară, e îndrăzneață și-i place să mănânce orice.

Niculiță zboară (are 707, elicoptere) e îndrăzneț și mănâncă împrumuturi.

Musca mănâncă pân'se umflă și Niculiță face împrumuturi până dă faliment.

Există și deosebiri.

Musca nu știe să scrie și să citească, dar Niculiță știe să citească și să scrie.

Avem și dovezi !

După ce-a vorbit în fața fericiților muncitori cu cartelă de pâine despre pace, dezarmare, bună înțelegere și influența dopurilor dela sticlele de şampanie asupra cozilor de peşte, Niculiță a trimis o scrisoare Președintelui Ronald Reagan:

"In ce privește România--afirmă tovul Niculae mărinimos-- va conlucra în continuare cu Statele Unite ale Americii și cu celelalte state, pentru succesul negocierilor și este gata să participe într'o formă sau alta la negocieri, . . ."

Au urmat și alte sfaturi în ce privește negocierile dela Geneva, Helsinki, s'a rezolvat și chestia Balcanilor, NATO și multe altele.

Niculiță-i galanton și-și oferă îndrumările și serviciul diplomatic pe cotonoage la orice oră din zi și noapte.

Dar în loc ca Pres. Reagan să galopeze la București cu dolarii, a dat ordin ca Washingtonul să nu mai garanteze nici un împrumut RSR-ului.

Niculiță ca și musca se bagă pe sub și în toate.

Dar Niculiță și musca nu-s prieteni: Niculiță de multe ori prinde muște.

Tinând isonul pe glasul stâng, Patriarhul Iustin a vorbit la radio București (11/ 11/ 81) susținând ideile de pace promovate de "înțeleapta conducere de stat, de pres. țării noastre, Domnul Niculae Ceaușescu. Domnul Dumnezeu n'a fost pomenit.

••

In unitățile agricole din întreaga țară aproape 800.000 de țărani cooperatori, organizatori, lucrători din întreprinderile agricole de stat și din alte sectoare ale agriculturei au fost trimiși la cursurile învățământului agrozootehnic de masă.

Tăranul, după ce a fost dezrădăcinat de pământul lui, și a ajuns "funcționar" la cooperativă, acum e trimis la școală ca să învețe ce l-au silit comuniștii ca să uite!

CASE SOLARE

CAMPINA --S'au clădit două case (pe str. I.H. Rădulescu) ca model pentru încălzirea parțială cu soare.

••

La prima ediție a Concursului Internațional consacrat compozițiilor muzicale originale interpretate sau dirijate de autorii lor, compoziția românească "Spații maramureșene" de Adalbest a obținut unul din cele 16 premii. Au fost 400 de concurenți.

••

Raza teritorială a tribunalului militar din București cuprinde acum județele Argeș, Brăila, Buzău, Călărași, Giurgiu, Olt, Prahova, Tulcea, Vâlcea și municipiul București. O centralizare a disciplinei militare.

Actualmente pensia medie este de 1265 lei.

Se prevede deci o mărire în intervalul următorilor 5 ani de 235 lei, sau aproape $12.

Dacă prețurile vor rămâne cele de azi în 1985 un pensionar va trebui să aștepte circa 2 luni ca să-și cumpere un costum de haine, sau 10 zile pentru o pereche de ghete.

••

Apa minerală dela Borsec era cunoscută încă din secolul al XVIII-lea și a ajuns până la Constantinopol și Viena. Iar în 1806 s'a construit la Borsec o fabrică de sticle ca să exporteze apa. In 1773, într'o lucrare semnată de L. Wagner (Viena) se atrage atenția asupra calităților curative a acestei ape.

NE VORBESC STRĂBUNII

In urma unor săpături făcute la punctul "Gâtul Grecului" (Bacău) s'au scos la iveală multe obiecte valoroase, între care și o statuetă, a cărei dată a fost fixată 2800 de ani înaintea erei creștine.

Statuia e confecționată din pastă de lut foarte fin, de culoare roșiatică și de dimensiuni mici, 9 centimetri (cca 4 inci) și reprezintă un corp omenesc cu capul în formă de cioc de pasăre.

•

S'a descoperit, nu de mult, existența unor picturi colorate în peștera din zona carierii de calcar dela Cuciulat, jud. Sălaj. Pictura reprezintă un cal și o felină--probabil panteră de peșteră--și este pusă în legătură cu existența în apropiere a unei așezări din paleolitic.

•

Dacă noile investiții vor confirma convingerile arheologilor, peștera din Sălaj va deveni de o incontestabilă importanță în circuitul științific, deoarece până în prezent picturi rupestre fuseseră semnalate numai în Ural, în Franța și Spania, considerându-se că centrul și sud-estul Europei ar fi lipsit de asemenea valori.

•

La Voinești, jud. Vaslui, s'au descoperit două sceptre din piatră, însemne ale puterii tribale aparținând culturii "nouă", care dovedesc o intensă viață materială și spirituală în perioada de sfârșit a epocii bronzului.

•

In com. Boldești, Jud. Prahova, s'au găsit niște obiecte de ceramică, un castron și o străchioară din sec. al IV-lea, a.d.

LAUDĂ-MĂ GURĂ

Intr'o vizită de muncă făcută la Galați Niculiță a spus, și bine înțeles că a fost și aplaudat:

"Nu există în lume o țară care să fi realizat în 15 ani o asemenea creștere puternică a consumului pe locuitor și o creștere de trai a poporului." Nenorocirea este că Niculiță a în ceput să creadă în aceste laude!

•

A fost lansată, la Tulcea, prima șalandă (navă cu fundul plat, folosită la transportul mărfurilor) destinată șantierului Dunărea-Marea Neagră.

Niculiță, care a băgat țara în datorii până 'n gât, acuma vine cu o propunere de cum trebuesc imprumutați banii:

"România-spune R. Buc. - susține și un plafon maxim al dobânzilor internaționale de 8% ! Pentru țările în curs de dezvoltare, acest nivel trebue să fie de 5 procente, iar pentru statele mai puțin dezvoltate dobânzile să fie mai mici sau credite fără dobânzi."

••

La muzeul din Kiev s'a găsit un caet cu scrisul lui P.B. Hajdeu. Universitatea din Kiev este înfrățită intelectualicește cu Universitatea din Timișoara.

1981-85...

Minierii dela Gorj vor trebui să producă mai mult de jumătate din producția de cărbune a țării, iar petroliștii să stoarcă o producție suplimentară de 5 milioane tone de petrol.

O POVESTE CU JALUZELE

"Au apărut numeroase cazuri de înșelăciune--spune Radio Buc. --în dauna avutului particular comise de indivizi care sub pretextul că încheie comenzi pentru confecționarea de jaluzele și rulouri își însușesc în mod fraudulos arvuna.

O vânzătoare Maria Dumbravă din Reghin a înșelat peste 60 de persoane încasând 38.000 lei.

Dar excrocheria are cântecul ei.

Guvernul, de nevoie, a permis unor ateliere particulare să producă jaluzele. Intreprinderea a avut succes și unii au căutat să profite de acest bun nume, făcându-și legitimații false și luând bani în advans dela clienți.

Atelierul nu știa de această excrocherie dar guvernul a găsit soluția:

Intreprinderea particulară să treacă la. . . stat.

Nimeni nu va mai avea atunci încredere să dea banii înainte!

DIN PRESA COMUNISTĂ

O altă armă de răzbunare:

RISIPA

Pe lângă nemuncă, românul și-a îmbogățit arsenalul de luptă contra comunismului cu o nouă armă: RISIPA.

Dacă eu--gândește fratele din țară--muncesc doar pentru beneficiul Statului, iar beneficiul Statului merge doar în punga șefilor comuniști, atunci cu cât muncesc mai mult și fac o economie mai mare, cu atât se lăfăiesc mai mult șefii comuniști și-mi sugrumă mie libertatea.

Amenințările, momelele, patriotism, independență, promisiunea unui viitor mai bun, nu mai au nici un apel. Românul știe că-i mințit și nu mai crede în nimic.

Iată mărturia acestei lupte tacite, așa cum ne este redată de un ziarist comunist: Radu Piciu dela "România Liberă".

Este vorba de "Intreprinderea Mecanică de Mașini și Utilaj Minier", Baia Mare; și cum își gospodărește această întreprindere metalul:

"Mărturie stau--scrie R. P. --fotografiile pe care le-am realizat într'un așa zis "depozit" din curtea întreprinderii. Un univers al dezordinei, devenită agresivă nu numai pentru ochi; un talmeș-balmeș în care zac amestecate deșeuri metalice pe jumătate îngropate, profile încă utilizabile, diferite motoare cu unele părți refolosibile, subansamble dezarticulate ale unor comenzi definitiv sau temporar abandonate, din diferite motive, piese și subansamble de utilaje provenite din colaborări al căror montaj a fost amânat "sine die", dispozitive vechi care de ani de zile și-au pierdut utilitatea, piese turnate și altele."

IARBĂ ȘI RUGINĂ

"Timpul scurs este măsurat după grosimea stratului de rugină care le acoperă și încăpățânarea ierbii care ici colo izbucnește la lumină.

Ni s'a părut aproape ridicol să întâlnim câte un om, dintr'o secție sau alta, rătăcind cu o schiță în mână, printre mormanele de metal, în căutarea unor repere. . . . o încercare dificilă care a semănat mai mult cu un test ale cărui obstacole au fost bine încurcate în prealabil."

"Cât material se consumă în unitate pentru produsul final, cât se pierde, ni se pare greu de stabilit în aceste condiții."

TURNUL BABEL

"Peste piesele vechi se adaugă mereu altele noi și nimeni, la ora actuală, n'ar putea afirma cu certitudine ce cantitate de metal--riașă oricum--se află răspândită prin curte; cât din producția neterminată--dar pentru care s'a plătit și executat mii de ore de muncă--se află aci?"

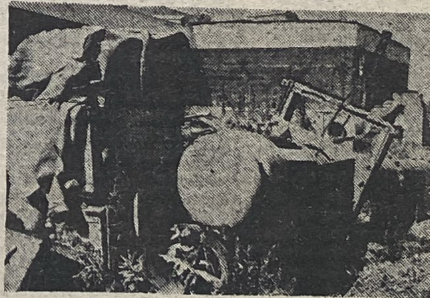
Articolul este întovărășit de o serie de fotografii din care reproducem câteva."

Ca și restul reportajelor, articolul nu caută rădăcina răului, ci se termină cu un fel de apel:

"Ar fi un câștig pentru producție, pentru noi toți, dacă măcar în acest an, măsurile de clasificare. . . . vor deveni fapte care să stopeze risipa."

(Notă: Ceaușescu după ce a vizitat Filatura Intreprinderii Textile Aurora, a indicat factorilor de răspundere să nu mai fie construite capacități care folosesc materii prime noi până nu se crează unitățile necesare prelucrării materialelor refolosibile-asta dovedește că risipa este generală).

Utilaje năpădite de buruiana... nepăsării

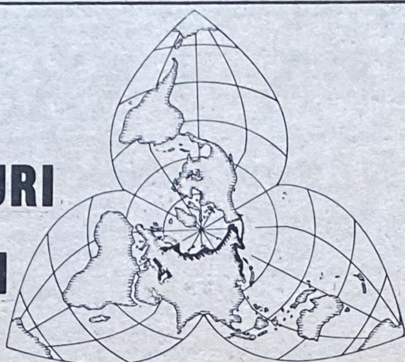

Aparataje de precizie „depozitate" sub cerul liber

Foto : C. Dan

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de ARGUS

ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE

The Heritage Foundation, din Statele Unite, a cerut o anchetă din partea Congresului american, pentru a vedea cum sunt cheltuite contribuțiile cetățenilor americani la întreținerea Organizației Națiunilor Unite. Faptul a fost determinat de un raport în care se specifica suma de 116 milioane de dolari cheltuiți de O.N.U. pentru mișcările naționale de eliberare. Din această sumă 65%, proveneau din contribuțiile țărilor vestice, din care Statele Unite plăteau singure 25%. Studiul fundației întocmit de Thomas Gulick, arăta ca principali beneficiari ai acestor ajutoare pe Organizația de eliberare a Palestinei (PLO) și Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest (SWAPO). "Suportul Națiunilor Unite pentru mișcările guerilelor de eliberare a trecut dela ajutorul de alimente, locuințe și medical, la stații de de radio și canale de difuzare a propagandei" constată raportul Gulick. Aceste mișcări sunt însă dominate de comuniști, nu sunt interesate în eliberarea popoarelor lor, ci în măsura în care pot extinde comunismul. Se depun noi eforturi spune raportul pentru a se extinde ajutorul Națiunilor Unite guerillelor din America de Sud și Centrală, inclusiv Porto Rico.

Gullick, cere Congresului American să ancheteze cum cheltuesc fondurile agențiile Națiunilor Unite: Programul de Dezvoltare, Inalta Comisie pentru Refugiați, Organizația Mondială pentru Sănătate și Organizația pentru Alimentație și agricultură. 'Este timpul să se acționeze. Nu sunt amenințate numai interesele Statelor Unite de aceste grupuri de guerillă, ci întreg prestigiul și integritatea Națiunilor Unite. Niciodată Statele Unite nu-și vor putea menține integritatea, ajutând aceste mișcări teroriste cu care s'a asociat O.N.U." conchide raportul.

ZIMBABWE

JOSHUA NKOMO

Sunt încă proaspete mormintele celor morți în lupta de eliberare și cei doi conducători ai acestor lupte, se încaeră pentru putere în fosta Rhodezie. Ajuns la putere cu binecuvântatul sprijin al Marei Britanii, Mugabe, Primul Ministru al Zimbabwei - de formație marxistă- a început lupta împotriva fostului său tovarăș de drum. Va urma de aici un război civil? totul este posibil; și rușii nu stau degeaba în Angola, Etiopia și în alte teritorii africane.

STATELE UNITE

Nava spațială Columbia, s'a întors cu succes după cel de al treilea zbor în spațiu. Intregul zbor decurgând ca într'un film cu suspense, a ținut încordată atenția milioanelor de oameni de pe întregul glob, care urmăreau desfășurarea zborului și a terminat cu un "happy end". Performanțele acestei nave îi îngrijorează pe ruși, căci cu ajutorul ei, nu există punct de pe glob să nu fie controlat de americani.

STATELE UNITE

La 22 Martie crt. Statele Unite au publicat un raport detailat în care au dovedit că Uniunea Sovietică și aliații ei din Asia de Sud-Est, au folosit gaze otrăvitoare și arme chimice în Cambodgia, Laos și Afganistan. Raportul cuprinzând 32 pagini, arăta că în cele peste 400 de atacuri chimice, au murit peste 10.000 de persoane.

O. N. U.

Organizația internațională 'Freedom House" și-a publicat cel de al 35-lea raport privitor la libertățile ce există în lume.

Sunt analizate libertățile politice și civile. Nota I înseamnă că există deplină libertate iar nota 7 înseamnă că libertatea este complet suprimată.

Sunt analizate 161 de țări dintre care 14 au căpătat notele 7, 7, (Bulgaria, Afghanistan, Etiopia, etc. Toate țări cu guvern comunist).

In categoria penultimă (cu 13 puncte) aflăm 16 țări printre care RSR cu 7 puncte (libertățile politice) și 6 puncte (libertățile civile).

Aceeași clasificare a avut RSR și anul trecut.

Socotind că între 2 și 14 puncte sunt 13 trepte, România e pe treapta 12-a.

Australia, Canada, Anglia, Statele Unite au 2 puncte, denotând completa libertate politică și civilă. (In total 18 țări.)

11 țări arată tendințe de îmbunătățire, China, Turcia, etc., iar 4 țări merg spre un regim și mai sever: Nicaragua, Zimbawe, etc.

Izrael are 4 puncte.

ELVEȚIA

Guvernul elvețian a convocat parlamentul țării, pentru a aproba cererea pe care o intenționează guvernul, de a intra în Organizația Națiunilor Unite. Elveția, nu a aderat până acum la O.N.U. căutând să-și mențină cea mai strictă neutralitate, deși face parte din foarte multe agenții ale O.N.U. Votul hotărîtor însă nu este de prevăzut înainte de 1984, timp în care membrii parlamentului vor studia propunerea.

EL SALVADOR

S'au sfârșit și mult așteptatele alegeri din Salvador, care urmau să fie un test pentru politicienii americani de stânga, care nu vedeau cu ochi buni măsurile luate de Administrația Reagan de a stăvili infiltrarea comunismului în America Centrală. Populația a votat liber și zdrobitor împotriva comuniștilor, care au trecut dela amenințări la asasinate, pentru a-i intimida pe alegători. Rezultatul alegerilor îi este favorabil fostului Președinte Napoleon Duarte, dar el nu a întrunit majoritatea de a putea controla parlamentul. Din cele 60 de locuri, Duarte a obținut 26, iar celelalte cinci grupări de dreapta totalizează 34 de locuri și controlează parlamentul. Ce atitudine va lua Statele Unite -direct amestecată în Salvador- rămâne de văzut. Pentru noi atitudinea Statelor Unite, este foarte interesantă, căci în condițiile în care se dezvoltă politica românească din Exil, viitoarele alegeri libere din România, vor fi mult mai complicate decât cele din Salvador.

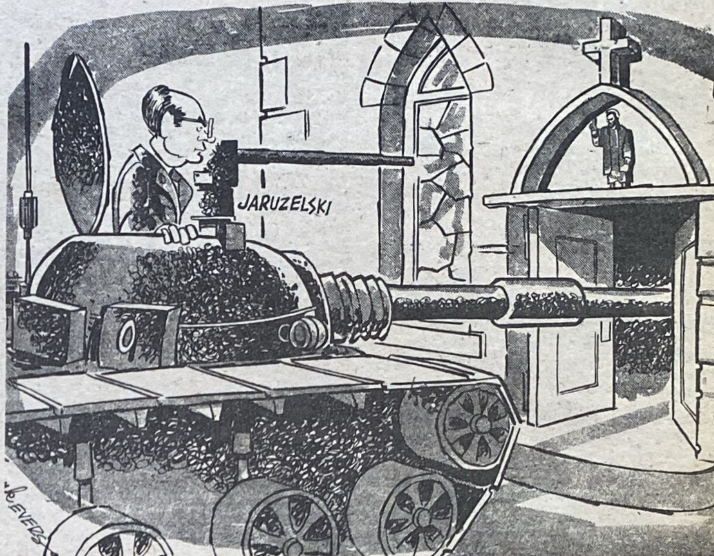
NICARAGUA

Doi piloți nicaraguaeni care au dezertat în Honduras, au declarat că Uniunea Sovietică aprovizionează trupele din Nicaragua cu armament, avioane și helicoptere. Cei doi piloți -Gustavo Quesada și Octavio Barrera, au mai declarat că așa numiții consilieri cubanezi, conduc de fapt afacerile din Nicaragua. Aceasta confirmă cele repetate intens de Secretarul de Stat american Alexander Haig, că Nicaragua este un simplu cap de pod pe care rușii l-au cucerit pentru a se extinde în America Centrală. Pentru moment din cei peste 3000 de cubanezi trimiși în Nicaragua, 1500 sunt instructori militari, pentru acțiunile îndreptate contra Salvadorului.

POLONIA

Situația se înrăutățește în Polonia pe zi ce trece. După o vizită făcută lui Brejnev la Moscova, Jaruzelski, s'a întâlnit în Germania de Est, cu conducătorii comuniști din această țară, căutând să-i convingă pe conducătorii celor două țări comuniste că Polonia rămâne mai departe puntea de legătură între ruși și comuniștii din Germania. Presa și televiziunea poloneză au început să atace pe față sindicatele libere "Solidaritatea" iar rectorul Universității din Varșovia, Henryk Samsonowics, a fost forțat să demisioneze din post pentrucă nu a acceptat acțiunea de epurare a cadrelor universitare și a studenților. Lui Walesa i s'a permis să-și vadă fetița născută după arestarea sa, la botezul căreia nu a luat parte.

După desființarea "Solidarității", Jaruselski a început atacul împotriva Bisericii, arestând până acum doi preoți.

UNIUNEA SOVIETICĂ

Brejnev este din nou cu un picior în groapă. După o vizită făcută la Tașkent, în Asia Centrală, nimeni nu l-a mai văzut întorcându-se, ceea ce este fără precedent în protocolul sovietic. Speculațiile făcute de agențiile de presă, au lansat ideea că din cauza stării sănătății Brejnev va demisiona în luna Mai. Ca de obicei TASS desminte aceste știri. Boala lui Brejnev a venit într'un moment când era în plină desfășurare a unei campanii anti-americane. Obiectivele acestei campanii ținteau să izoleze pe aliați de Statele Unite, încercând să-i convingă să se opună planurilor anticomuniste ale Președintelui Reagan. In acest sens, politica sovietică a atacat pe mai multe fronturi: In Europa de Vest; Nu-i nici un pericol care să amenințe pacea. Noi dorim să negociem un control al armamentului. Voi aveți nevoie de gaze naturale iar noi suntem un foarte bun partener comercial.

In China: Problemele de frontieră care sunt în litigiu, se pot negocia pe o bază rezonabilă. Să ne așezăm la masa tratativelor.

In Japonia: Ajutați-ne să dezvoltăm Siveria și vă garantăm un tratat pe termen lung pentru energie.

Rezultatele acestei campanii s'au soldat cu neașteptate eșecuri pentru ruși. Japonia, cere să i se cedeze insulele răpite la sfârșitul celui de al doilea război mondial; China cochetează între Washington și Moscova, fără să fie fidelă nici uneia, dar se înarmează insistent, iar Europa de Vest, după demonstrații de stradă fără nici un efect ale comuniștilor extremiști, își urmează drumul ei tradițional.

ARGENTINA

Cei 149 de ani de certuri între Anglia și Argentina, asupra suveranității insulelor Falkland, de pe coasta de Sud a Atlanticului, au explodat și au creat o criză majoră care a făcut să sune clopotele de alarmă din Washington și alte capitale din lume. Invazia Argentinei din 1 Aprilie a.c., care a ocupat cu trupe militare insulele Falkland -o colonie britanică atașată fostului Imperiu Britanic în 1833- a dus la ruperea relațiilor dintre Argentina și Anglia și eventual un război între acești doi aliați și prieteni ai Statelor Unite.

Actualitatea internațională

TACTICI, FAPTE, EXPLICAȚII

Gheorghe BĂLTEANU

In confruntarea dintre Est și Vest strategia și tactica au devenit “pâinea cea de toate zilele” a victoriei. Omenirea asistă și comentează continuu evenimente internaționale cărora adeseori nu le găsește explicații, alteori se dau explicații inexacte sau, pur și simplu, se ia totul așa cum este, fără a se mai căuta vreo explicație. Presa și posturile de radio fac frecvent comentarii și chiar pretinse analize, care dacă nu seamănă a pomelnic, aduc laude pentru fapte care ar trebui criticate și invers. Cauza: necunoașterea mobilului și lipsa puterii de pătrundere. In afară de cei din conducerile politice, puțini sunt cei care știu că la baza unor fapte se găsesc anumite tactici. Tacticile sunt sinuase, înșelătoare, merg într'o direcție și vizează alta, sau sunt pe calea directă dar crează o impresie greșită etc. Tacticile sunt de tot atâtea feluri de câte feluri pot fi creațiile fanteziei umane legate de ținte date. Tacticile vin să concretizeze realizarea strategiei ce duce la victoria unuia contra altuia.

Uniunea Sovietică are o strategie clară, unică, cu țintă precisă - cucerirea lumii prin comunism, dar cu tactici extrem de înșelătoare în condițiile Lumii Libere de astăzi. Cu toate acestea există cunoscători pentru care toate tacticile sovietice au un fir roșu, vizibil, ce poate favoriza antidotul. Din păcate tacticienii de valoare sunt adeseori impiedicați în Lumea Liberă să acționeze sau pur și simplu, să arate adevărul. Occidentul ar putea și el să aibă o strategie clară cu privire la existența în pace și libertate a omenirii, dar fiind supus permanent atacului sovietic, Occidentul este nevoit a se apăra și a contra-ataca. Intre traiul civilizat și înlăturarea pericolului sovietic nu s'a găsit încă prioritatea strategică. Aici, noi am putea exprima o logică practică: dacă vrei să trăiești trebue să-l înlături pe cel care vrea să te omoare. Până nu de mult, strategia occidentală a fost pasivă, de defensivă în fața agresiunii sovietice. După “Afganistan” strategia defensivă a fost combinată cu acțiuni ofensive, din care unele au avut un succes remarcabil.

Cele mai eficiente tactici occidentale sunt cele din strategia economică, Vestul având o puternică economie, tehnologie, sistem financiar și nivel de trai. Din aceste tactici ne ocupăm acum doar de două, cele care sunt de cea mai mare importanță internațională actuală: creditele acordate lagărului sovietic și manevrarea prețurilor pe piața internațională (la aur, petrol și armament).

Tactica creditelor ca și tactica prețurilor internaționale sunt tactici-pilon, care susțin temelia strategiei economice occidentale și, în același timp, lovesc la temelia și puterea sovietică. Pe când tactica creditului este o tactică ofensivă, cu acțiune directă și dela început pe teritoriul lagărului sovietic, tactica prețurilor la produsele la care ne referim, este o tactică folosită pe teritoriul Lumii Libere, dar cu efect puternic în lumea sovietică. Ambele tactici au avut un succes strălucit care a depășit cu mult micile pierderi inerente. (Riscurile se iau în calcul, Calculated Risk).

Tactica creditului acordat lagărului sovietic. Când cineva din Lumea Liberă vrea să construiască un obiect lucrativ și nu are bani suficienți se duce la bancă și se împrumută, calculând când și în ce rate poate restitui creditul, plus, dobânda, astfel ca să-i mai și rămână un profit net din care să poată trăi bine. Dacă calculul este greșit din cauza necunoașterii realității economice de pe piață, ca și din cauza neluării în considerare a “imprevizibilelor”, creditul îl poate duce la faliment, cu consecință grea pentru el și familia sa. Țările comuniste lucrează fără a cunoaște și a lua în considerare piața internațională, sursele omenirii, intențiile partenerilor occidentali, dezvoltarea omenirii care nu știe de legile lui Marx și Lenin etc.

Ținând seama de aceste deficiențe un credit acordat unui stat comunist poate avea ca țintă producerea de greutăți economice. Pe această linie se înscriu următoarele credite: credit pentru dezvoltarea industrială pentru care beneficiarul de credit nu are materie primă, credit pentru industrie producătoare de produse cu un mare conținut de materie primă, credit pentru industrie care în Occident a devenit nerentabilă, pentru o industrie în care este necesar un mare volum de forță de muncă, credite pentru dezvoltarea de ramuri care au devenit sau devin nerentabile chiar și la nivelul relațiilor bloc sovietic- lumea a treia, credite pentru produse ieftine sau pentru produse ce devin materie primă în Occident, credite pentru dezvoltarea unilaterală, credite pentru crearea dependenței de producție sau de vânzare sau ambele față de Occident, credite de încurajare a unei dezvoltări greșite, etc.,etc.

Apoi, credite cu dobânzi mari, credite cu dobânzi mici urmate de altele cu dobânzi mari, și credite deschise care se sistează brusc. Mai amintim pe cele cu unele condiții, cele care vizează “deschiderea” unei țări, atragerea colaborării și legarea de Vest și, respectiv, care încearcă să oprească o și mai mare subjugare față de URSS, în cazul țărilor satelite.

Tot în categoria creditelor se găsesc și comenzile masive cu acordarea de credite pentru extinderea capacității de fabricație, comenzi care nu se repetă și rămâne capacitatea și forța de muncă nefolosită, comenzi cu acordarea de materie primă pentru fabricarea produsului, urmate de comenzi cu materie primă, comenzi pe durată mare la prețuri fixe, care pe piața internațională se schimbă devenind mai scumpe dar pe care producătorul nu le mai poate schimba, comenzi masive cu dreptul de modificare pe parcurs, comenzi masive cu dreptul de renunțare etc. care prin sistemul de credit conceput pun în dezavantaj statul comunist.

Creditul poate fi însoțit de informații de Marketing nepropice sistemului comunist sau de încurajări tactice pe drumuri nerentabile.

Normal există o limită a acestor tactici a creditului-țintă, limită care a fost dată de tocmai efectul-apogeu la care a contribuit: criza economică din Polonia, care va fi urmată în lanț de RSR, și celelate state comuniste. Acum creditele au fost stopate; și refuzate cu ecou.

Lista creditelor tactice de mai sus nu este exhaustivă, mai există încă, dar le păstrăm pentru alte ocazii, căci în viitor tacticile trebue să fie și mai subtile. Deasemenea nu toți creditorii și-au dat seama de participarea lor la tacticile antisovietice. Mai precizăm că doar o parte din credite au fost cu țintă, altele aveau efectul comercial reciproc uzual. Chiar creditul tactic cere existența celorlalte. Au mai fost acordate credite și de către mici bănci și industriași “pe răspunderea proprie” prin relațiile directe. Aceștia vor avea cel mai mult de suferit din nerestituirea creditelor de către statele comuniste. Tactica creditului nu s'a terminat. Acum are alte aspecte. Noi ne oprim aici.

Tactica prețurilor internaționale la aur, petrol și armament. Cei avizați știu și au văzut că tactica reducerii prețurilor la aur, petrol și armament coincide, dar mai ales la aur, cu declanșarea falimentului economiei comuniste, respectiv cu încetarea tacticii de acordare de credite, adică cu începutul anilor '80, când URSS avea nevoie extremă de devize pentru a cumpăra cereale cât și pentru a salva dela faliment propriul sistem și sateliții săi. Sursele principale de devize pentru URSS sunt aurul, petrolul și armamentul. Prețul aurului a scăzut la jumătate în 1982 (400 dolari uncia) față de anul 1980 (800). Aceasta a impus URSS-ului să vândă mai mult mult aur. Astfel în 1980 a vândut 90 tone, în 1981- 200 tone, iar în 1982, doar într'o lună - Ianuarie, a vândut 60 tone. Aceasta a dus și direct la scăderea prețului aurului, ca și reducerea rezervelor. Vânzarea fiind o sabie cu două tăișuri.

Prețul petrolului s'a stabilizat în unele țări, care l-au tot ridicat, și a scăzut la altele. Pe piața internațională s'a creat un surplus de petrol ce nu va fi consumat în ritmul considerat de sovietici. Țările arabe au acum probleme cu vânzarea petrolului și cu rezervele de devize. De nevoie ele se apropie tot mai mult de Vest (inclusiv, Gadhafi), iar URSS are o puternică concurență, și se simte obligată să reducă prețurile sub nivelul internațional. Această situație a fost determinată de măsurile de reducere a consumului prin economisire, prin înlocuirea petrolului cu alte energii, prin noi tehnologii, ca și prin crearea de noi surse de energie. Mai adăugăm contribuția unor țări arabe prietene Vestului care au extras în cantități sporite.

Cei mai buni clienți pentru armamentul sovietic erau țările arabe care au avut și bani din belșug, și cărora URSS le insufla permanentizarea razboiului Israelo-arab. Acum țările arabe nu mai au mulți bani, USA vinde armament acestora și în vânzare s'a alăturat și RFG. Oferta de armament a crescut, cererea a scăzut, prețurile au scăzut în consecință, iar URSS și-au redus exportul. Nici elanul revoluționar din Africa și Asia nu mai este rentabil. Acum se mai încearcă în America Centrală.

Situația economică a URSS este dezastruasă. Tacticile credit-prețuri au contribuit din plin. Pentruca opera să fie perfectă s'a mai adăugat și tactica “Sancțiuni economice”. Deci, Credit-Preț-Sancțiuni iată o strategie economică cu efect de mutilare pentru blocul sovietic. Așteptăm noi tactici pentru un efect mortal !

•

Efemeride

Din fericire pentru cei din țară, realitățile diasporei românești nu au ajuns până la ei. Ar fi deplorabil ! Uniți în suferința comună românii din țară, nu pot concepe desunirea românilor liberi, în aceste momente cruciale. Ei cred că cei scăpați, luptă fără odihnă, fără încetare, pentru ei, pentru libertate, pentru viață. Altminteri dece ar fi plecat din țară unde și-au lăsat tot ce aveau mai scump ?

Refugiatul român care scapă de porțile de fier ale frontierelor reseriste și ajunge în lumea liberă, suferă de regulă niște șocuri din care unii nu-și mai revin.

Lumea liberă nu seamănă cu imaginea pe care și-au făcut-o cei mai mulți - de corn al abundenței. Cel mai deprimant este însă faptul că românii nu au la ora aceasta nici o organizație cât de mică de asistență a refugiaților. Nici cel puțin un birou de îndrumare - foarte necesar - în lagărele unde românii neștiuți de nimeni, stau uneori cu anii. In felul acesta, agenții strecurați printre refugiați lucrează ca la ei acasă și cu instrucțiuni precise primite la plecarea din țară, ajung mai repede la obiectivele de acțiune, ajutați -involuntar- de umanitarele Organizații de Asistență.

In ultimii ani, au intrat atât de mulți comuniști în lumea liberă sub diverse forme de refugiați și întregiri de familii, cât n'ar fi putut trimite niciodată în cadrul relațiilor diplomatice, administrația dela București. De câte ori s'au dus ca vizitatori în țară acești “refugiați” nu știe nimeni, iar de participarea lor la biserici sau la acțiuni românești, nici atât . . . .

Cele de mai sus sunt doar reflexul stărilor de fapt a Exilului Românesc.

Pasiuni nejustificate de nimic, i-au separat pe români în tabere adverse și ireconciliabile. Se merge înapoi spre epoca politicianismului dintre cele două războaie, în timp ce în țară se dă pâine pe bază de buletin. Se dezbat ranchiune vechi care nu mai interesează pe nimeni, iar în țară nu se găsește lapte pentru copii. Se ponegresc toate valorile culturale românești ajunse în Apus - de către mahalagii și giolari analfabeți dirijați din umbră de sinistre eminențe- și în țară se dărâmă biserici, se arestează preoți și se închid mănăstiri. Falsi cronicari ciupesc scorojeli de istorie ca să-și justifice veninul neputinței. Posedați de orgolii, râvnesc glorii pe care nu le merită și sapă temeliile unor încercări de închegare românească.

Indivizi izolați sau grupuri răzlețe, întocmesc rapoarte și memorii pe care le publică sau le înaintează autorităților apusene, nu împotriva celor care distrug de decenii sistematic țara, ci împotriva fraților de sânge români -care în dragostea pentru neam, au alte vederi decât ale lor sugerând totala lor anihilare.

Asistăm la un fenomen paradoxal unde persoane cu pretenții de democrați duc o politică destructivă și totalitară, iar cei acuzați de totalitarism dau cel mai larg exemplu de înțelegere a concepției despre libertate și pluralism. Falsii democrați ca și unii anchilozați, se feresc ca de foc de un Forum Românesc, unde să dezbată cu decență și competent problemele actuale dar mai cu seamă cele de viitor ale lumii și României. In felul acesta se va putea ști cândva cine a avut dreptate și cine nu, dar mai cu seamă se va putea evidenția vizionarul politic de care avem atâta nevoie și în condițiile actuale rămâne nedepistat.

Spre diferență de Exilul secolului trecut, Exilul de astăzi nu are audiență la cancelariile lumii libere, datorită incompetenței și neseriozității cu care s'a licitat conducerea Românilor liberi. Pe de altă parte, legați de niște tratate care nu-i onorează, conducătorii statelor apusene, sunt mulțumiți de actuala stare a Românilor din exil, având mâna liberă să trateze cu administrația din București, căreia îi facilitează ajutoare și tratate de neconceput.

Exilul românesc nu este structura unui individ multiplicat în zeci de mii de exemplare. Românii din Exil vin din medii deosebite, au pregătiri deosebite, sunt diferențiati de vârstă și au trăit o transformare social-politică, cu afectări deosebite. Este normal ca între ei să existe diferențe de opinii și aceasta cu atât mai bine, ca țara să nu fie împinsă orbește într'o singură direcție. Diferențele de opinii, nu dau dreptul nimănui la ridicarea sabiei împotriva celorlalți. Ele corectează erorile și opresc abuzul. In diferențele de opinii, se cere celpuțin buna credință, iar dacă aceasta lipsește, reaua credință este respinsă de adeziunea masselor. Starea actuală a României este destul de grăitoare.

Dece atunci setea de exterminare a oponentului?

Exilul Românesc are nevoie de Forum, nu de tamburi majori nici de agenți electorali. Discutarea la nivelul decent a problemelor nu înjurături birjărești. Si aceasta cât mai curând !

Iar în problemele românesti au dreptul să-și spună cuvântul toți românii. TOȚI !

CRONICA VREMII

SALVAREA NOASTRĂ

Ion BOIERU

In fața pericolelor pe care le prezintă o desfășurare de forțe nucleare, în cazul unei confruntări militare, îngrijorarea lumii contemporane apare ca logică și legitimă. Un război atomic ar duce la un dezechilibru total, pe întreaga suprafață a globului, cu ravagii și devastări care depășesc chiar imaginația noastră. Căci ne dăm seama că forțele nucleare nu pot fi controlate total, și rămâne o margine de "necunoscut", al cărui potențial poate duce la punctele limită ale existenței noastre planetare.

Nu putem rămâne nepăsători în fața unor astfel de perspective sumbre. Dintr'o viziune creștină, nu ne putem juca cu existența universului. Nu avem dreptul să pregătim sau să asistăm la lichidarea a tot ceea ce este "creație". Această lichidare este un act negativ, un gest satanic care nu intră în structura și firea existenței omenești.

Totuși, lumea se pregătește de zor, să se doteze cu armele nucleare cele mai puternice și nimicitoare. Cum se poate ieși din această stare de competiție nucleară ? Cum poate fi evitată catastrfa unui război atomic ?

Nimeni nu poate răspunde la acest fel de întrebări și nu poate face nimic pentru stăvilirea înarmărilor nucleare. Vorbim de lumea noastră, cei mulți, care nu suntem implicați în procesul de conducere politică și militară. Conducătorii marilor puteri nucleare, atât conducătorii politici cât și cei militari, ar putea ajunge la un "modus vivendi", care să scutească lumea de devastările atomice. Se organizează și se stabilesc planuri de dezarmare totală, care să îngăduiască o pace mondială, se poartă negocieri, se iscălesc tratate internaționale. Cu toate acestea, starea de neliniste și teamă de un dezastru atomic nu au putut fi înlăturate, nici măcar diminuate.

Problema aceasta, a unei confruntări nucleare, este o problemă fundamentală a lumii contemporane, care nu poate fi privită cu indiferență sau superficialitate. De rezolvarea ei depinde evoluția și existența civilizației umane; soarta întregii omeniri. Deci, este o problemă morală. Ea nu poate fi analizată, tratată sau rezolvată în afară de sfera legilor morale, care guvernează comunitățile omenești, de pretutindeni.

Dar, în momentul în care ne-am situat în universul legilor și normelor morale, trebue să avem în vedere conținutul și semnificația valorilor morale. Si aici, încep toate dificultățile, căci nu există un consens general, asupra acestor valori morale. Valorile morale se găsesc pe planuri diferite, în ierarhia ideologiilor politice contemporane, deci, aceste valori, sunt investite cu semnificații variabile sau chiar contradictorii.

In conjunctura politică, din epoca noastră, adevăratul punct de sminteală îl reprezintă ideologia marxistă a materialismului istoric, care a răsturnat scara de valori morale de până acum, și a stabilit o altă rânduială de valori morale, cu care contemporanii nu se mai pot acomoda, decât dacă renunță la viziunea morală care s'a format dela începutul omenirii până în zilele noastre.

Ideologia marxsită nu îngăduește alte opțiuni morale, alte valori morale; caracterul acestei ideologii vehiculează instrumente care duc la un război total, împotriva tuturor legilor morale existente, pentru a-și asigura o supremație incontestabilă, o dominație completă asupra întregii lumi.

Lumea liberă, în special cea occidentală, s'a găsit complet nepregătită -pe plan ideologic- în fața șirului de revoluții pe care le-a pregătit marxismul, de tip sovietic. Din această lipsă de pregătire ideologică, se explică degringolada în care se găsește occidentul. Adică, incapacitatea lui de a se opune războiului total pe care-l desfășoară, la toate nivelurile, lumea marxismelor de toate soiurile.

Cursa înarmărilor atomice este rezultatul acestei confruntări între ideologia marxistă și concepția de viață a occidentului; occident care nu are o ideologie unitară și nici bine definită, pe planul politic, pentru a înfrunta ideologia marxistă-sovietică.

Este firesc ca lumea occidentală să se pregătească, la nivelul militar, cu întreaga aparatură nucleară, pentru a ține în echlibru forțele atomice ale sovieticilor. Dar, tot atât de importantă este pregătirea ideologică pe care trebue s'o aibă în vedere conducătorii politici ai occidentului. Forțele militare nucleare, nu sunt suficiente, pentru a preveni un război atomic, sau pentru a câștiga un război atomic, din cauza consecințelor fatale ale unui astfel de război. Cea mai importantă forță este cea spirituală, și, tocmai aceasta, a fost neglijată de occidentali. Conducătorii politici ai occidentului n'au avut intuiția forțelor spirituale pe care le pot opune marxismului și n'au întreprins acțiuni de mare anvergură pentru a consolida domeniul spiritual; ei s'au menținut la acțiuni de natură politică (în sensul strict al cuvântului) și de natură militară. Ori, pe plan spiritual (în sensul larg al termenului) dacă s'a rezistat până azi la presiunile, avansurile și propaganda marxistă, aceasta s'a datorit numai valorilor morale, sănătoase și bine structurate ale popoarelor (ca popoare) din lumea liberă, pe linia tradiționalismului lor istoric și național. Dar, aceste valori morale, acest tradiționalism istoric și național, n'au fost sprijinite, n'au fost evidențiate și n'au fost utilizate în capacitatea lor totală de a confrunta ideologia marxistă a sovieticilor. Adică, n'au intrat în preocuparea oamenilor politici și n'au devenit forțe active, esențiale și fundamentale împotriva viziunii marxiste.

Așa se explică, astăzi, succesul pe care l-a avut marxismul în anumite părți ale lumii. Si, tot așa se explică, situația dramatică pe care o crează eventualitatea unui război atomic. Acesta, nu poate fi evitat decât pe baza unor legi și valori morale. Ori, morala occidentală nu corespunde cu morala marxistă și termenii de conciliere sunt inexistenți în sfera morală, ceea ce face imposibilă o împăciuire a vederilor, concepțiilor sau ideologiilor. Singura soluție, în acest caz, ar rămâne războiul, războiul atomic, care poate lichida întrega existență a planetei noastre.

Atât occidentul, cât și sovieticii sunt conștienți de o astfel de perspectivă finală. Si, totuși, nu găsesc formula salvatoare, căci nu găsesc temeiul moral al unei concilieri. Cum este posibilă salvarea, în astfel de condiții ?

Nu știm, și nici nu îndrăznim să venim cu explicații sofisticate de teorii politice sau cu previziuni asupra viitorului.

Noi, însă, ne apărăm "moșia, nevoile și neamul", adică, lumea valorilor morale creștine și dorim să ne consolidăm temeiurile spirituale ale existeței noastre istorice și umane. Sperăm într'un miracol al cerului, căci omenirea a fost creată de Dumnezeu și a fost totdeauna salvată de miracole. Fără de lanțul lung al miracolelor cerești, lumea n'ar mai fi existat, așa cum o cunoaștem noi, de multă vreme.

Astăzi, simțim nevoia unui miracol divin, îl așteptăm și credem nelimitat în venirea lui. Altă cale de mântuire, nu există.

•

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE
ISSN 0705-8365
Redacția și administrația:
P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

CUPON DE ABONAMENT

(COMPLECTAȚI CU LITERE DE TIPAR)

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE ....

PRENUMELE ....

STRADA/Nr ....

ORAȘUL .... STATUL/PROVINCIA ....

COD POȘTAL .... ȚARA ....

PREȚUL UNUI ABONAMENT PE AN ESTE: $25.00 ÎN SUS - ABONAMENT DE SPRIJIN - $20.00 PENTRU INSTITUȚII $15.00 PENTRU PARTICULARI

Pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția ziarului cu cel puțin 4 săptămâni de zile înainte.

NOTE SI COMENTARII

RĂZBOI ÎNPOTRIVA COPIILOR

Am crezut și continuăm a crede că, democrația, a fost, este și va rămâne, piatra unghiulară a așezământului pașnic al omenirii. Si, pe această temă Statele Unite ale Americii, au fost, sunt și vor rămâne, în vecii vecilor, cel dintâi pion, pe masa de șah a complicatelor și tragicelor bătălii ce se duc în vreuna noastră, pentru a salva omenirea de un holocaust atomic sau hidrogenic.

In dicționarul muscalilor, "democrația" este însă tălmăcită în alți termeni decât felul cum o înțelege și definește lumea liberă. Si pentru acest motiv, o înțelegere pașnică între cele două tabere, este, la ora actuală, pur și simplu imposibilă. Si președintele Statelor Unite, Ronald Reagan, a avut o dreaptă intuiție atunci când a afirmat că nu se poate sta de vorbă cu acești bezbojnici decât de pe un piedestal de superioritate militară.

La începutul acestui an, omenirea a fost cutremurată de mărturisirile făcute de mai mulți martori oculari, că anume, neputând stăpâni situația din Afganistan, Rușii, pentru a intimida populația și a pune capăt atacurilor forțelor patriotice afganistane împotriva trupelor de ocupație, s'au dedat la cel mai josnic și mai barbar act, deschizând un război împotriva nevinovaților copii ai Afganistanului, aruncând din avioane și helicoptere sau plantând pe străzile orașelor și satelor jucării explozibile ce ucid sau desfigurează pe cei ce le ridică.

"Este dezgustător și revoltător", a declarat Dr. francez, Jaques David, care a tratat la fața locului victime ale acestei de neînchipuit barbarii rusești, mărturisind: "am văzut personal o fetiță de 6-7 ani, ale cărei mâini au fost mutilate în timp ce se juca cu un tractor găsit pe stradă și care a explodat... Un băiețel de vreo 5 ani, a pierdut un ochi, când o jucărie-camion, i-a explodat în față", afirmând în continuare că: "asemenea cazuri, se petrec zilnic"...

Un alt doctor francez, care la fel a făcut parte dintr'o misiune caritativă în Afganistan, Dr. David, a declarat presei din lumea liberă, următoarele: "...Rușii aruncă păpuși și alte jucării pentru copii, precum și cutii de chibrituri și pene-rezervoare din helicoptere, în regiuni din orașe și sate, unde știu că vin copiii să se joace; toate acestea înarmate cu explozibile, știind că sărmanii copii le vor găsi și se vor juca cu ele, sovieticii gândind că rănind sau omorînd copiii, vor reuși să demoralizeze populația Afganistanului, pentru a-și înceta sprijinul dat forțelor patriotice ce luptă împotriva invadatorilor ruși"... "Sunt tată -a declarat el mai departe- și vă spun sincer că ți se rupe inima de milă văzând acești copii sfârtecați și muribunzi"... Mai departe, spune că a văzut și tratat 30 de asemenea victime ale urei și nebuniei comuniste...

Haji Darya, țăran afgan, care a reușit să se refugieze în Franța, la rându-i, a făcut următoarea mărturisire reprezentanților presei, plângând: "Am văzut cu ochii mei o fetiță murid. Sărmana de ea alerga pe strada din satul nostru râzând. Nu cred să fi avut mai mult de 6 ani. A văzut un stilou pe pământ, l-a ridicat și stiloul a explodat cu un teribil zgomot acoperind-o de sânge... Am văzut apoi o femee -probabil mama ei- alergând spre ea și ridicând-o în brațele ei... A fost însă prea târziu. Fetița era moartă... Rușilor nu le pasă însă, căci asemenea cazuri se petrec zilnic în țara noastră"...

Incheiem aceste cu adevărat groaznice mărturisiri cu declarația Dr. francez David: "Am auzit că trupele de ocupație sovietice din Afganistan, bombardează spitalele, dar nu mi-a venit să cred că într'adevăr sovieticii se dedau și la un asemenea masacru inuman, pentru a-și dovedi prezența în Afganistan... Instalasem un spital într'o casă bătrână și abandonată, și, într'o bună zi, creaturile formate de doctrina marxist-leninistă, au sosit transformând spitalul în ruină și cenușă".

Mai este oare nevoie de vre-un comentariu din partea noastră ?

Noi, sincer, nu credem !

Nicolae NOVAC